==================================

રચનાકાર

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

ગુજરાતી કાવ્યો

===================

========

560

છૂપી નારી !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ .

========================

નારીએ ઉપાડી છે જ્યારથી કલમ
કલમમાં આવી ગયો ત્યારથી દમ .
નારીએ મૂક્યાં છે જ્ય ાં જ્યાં
કદમ .
ખીલી ઉઠ્યા છે ફૂલો નરમ નરમ .
હો નજાકત સ્ત્રી ત્યાં ત્યાં છે
હાજર .
જરુર લોખંડી ,એ છે વજ્રના કદમ .

ધરમ કે કરમ ,નારી છે ત્યાં હાજર .
મરમ કે શરમ ,નારીનાં ત્યાં કદમ .
ભાંગો રે ભરમ ,નારીમાં નથી દમ .
નર ભાંગે ,નારી ત્યાં ઉપાડે કદમ .
નારી તું નારાયણી એ સાવ સાચુ ં.
નર ,બનવા નારાયણ ,ઉઠાવ કદમ .
=======================

===========
૫૫૯
કવિનો જન્મ !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=========================
સનન એક ગોળી છૂટી
દેહ થયો વૈદેહી ;
ત્યાં કક્કાનો 'ક 'લખાયો
ને પહેલી કવિતા લખાઈ .
રક્તનું ટીપું જ્યાં ઝરે છે
કવિતાનો અક્ષર ત્યાં ઠરે છે .
રક્તનું ટીપું જ્યાં ઠરે છે
કવિતાનો ત્યાં જન્મ થાય છે .
કવિનો અહીં પુનર્જન્મ થાય છે .
=====================
===
558
======
પ્રાર્થના !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==========================

હોય ,હશે ,થાય ,હરિ ઈચ્છા બળવાન .

સાંભળી સાંભળી ફૂટી ગયા બેઉ કાન .

આપ એવો ગ઼ુરુ , ઠીક ચલાવે વહાણ .

નહિતર બોલાવી લે મને મૂળ સ્થાન .

==========================

==========

557

અંતિમ આશા !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

============================

છોને આજે આપણે મોટા છૈયે ,તો શું ?

ચાલો આજે નાનાં નાનાં બાળક થઈને

ફેરફૂદડી ફરીએ ,અલક ચલાણું રમીએ .

મમ્મી પપ્પા મમ્મી પપ્પા બોલી બોલી

ગામ આખુંગજવીનેઘર માથે લઈએ.

છો લાગે સહુને ગાંડાં જેવું ,ગાંડાં

થઈએ.

પણ એકદા ,બસ એકદા ,મરતાં પહેલાં

ચાલો ,આજે નાનાં નાનાં બાળક થઈને

ફેરફૂદડી ફરીએ ,અલક ચલાણું રમીએ .

ઘરને ખૂણે નાનપણમાં કરેલી લીંટીઓ

શોધીબાજુમાંનવીનકોર દોરી દઈએ.

જૂની રેતીની ઢગલીઓ જડી આવે તો

સોના વરખે મઢી દઈને ,મરકી પડીએ .

બા -બાપુના ફોટા પાછળ જે છુપાવીતી

ધોળીકાળી લખોટીઓથી પાછા રમીએ .

આપ પાછું આપ બચપણ,હે ભગવન!

તારો ઉપકાર કદીયે નહીં ભૂલી જઈએ.

==============================

================

556

કવિતાઃબલા ,અબળા .

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===========================

આ કવિતા એ શું બલા છે ?

શું હું લખું છું એ કવિતા છે ?

શું હું વાંચું છું એ કવિતા છે ?

કવિતાના પુસ્તકમાં છે એ કવિતા છે ?

કવિ મુશાયરામાં બોલે છે એ કવિતા છે ?

આ કવિતા એ શું બલા છે ?

કે પછી કવિતા એ અબળા છે ?

મને લાગે છે જે બોલાવો તો ન આવે તે બલા એ કવિતા .

અને બોલાવો તો દોડી આવે તે અબળા પણ ખરી કવિતા .

==

==================

555

જીવ અહીં ,આત્મા ત્યાં !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=====================================

કેમ આવશોને કવિસમ્મેલનમાં ;બહુજ મજા આવશે .

ડ્રાઈવીંગમાં હાર્ડલી ફ ીફ્ટીન મિનિટ્સ નહીં લાગશે .

તમારો ફોન આવ્યો ;આનંદ થયો .થયું કો 'ક તો છે
આ પરદેશમાં ;જ્યાં મોટરો ઝાઝીને માણસો કમ છે .

ઘરમાં ય માણસોની નહીં ,મોટરોની વાતો થાય છે .
ને માણસ કરતાં મોટરની ઝાઝી માવજતો થાય છે .

કેમ આવશોને કવિસમ્મેલનમાં ;બહુજ મજા આવશે .
ડ્રાઈવીંગ મને આવડતુ ં નથી .કહી ફોન મૂકી દીધો .

વાહ ,વાહ !વાહ વાહ !દુબારા દુબારા !ક્યા બાત હૈ !
સદા ગુંજતા મુંબઈના શબ્દો અહીં જીવતા રાખે છે .
===

554

પ્રાણસંચાર !!

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
====================================

ખેતરમાં ઊભેલો પાક આમેય લીલોછમ ક્યારે નથી હોતો ?

વરસાદ જરા અટક્યો નહીં કે એ લીલું
લીલું હ્સતો લાગે .
કવિલેખક શબ્દ ગંજીપાનાં પાનાં જ્યાં
આડા અવળાં નાખે
અને રંગીન જોકર જીવંત બનીને ખડખડાટ
હ્સતોલાગે
===================================
===========

553

કોઇ કારણ જોઈએ ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચં દ
====================================
એક ક્ષણની જિંદગીને જીવવા , જિવતર
અસાધારણ જોઈએ .
ને છેલ્લી ક્ષણની પ્રાપ્તિ લ્યો આ
મળી , કોઇ કારણ જોઈએ ?
====================================
==========

552

કારણ જ કારણ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=====================================
====
વહેલી સવારે નાહીધોઈ , શરીર લૂછી
પહેરવાને એક પહેરણ જોઈએ .
કેમ નથી પહેર્યું તો પૂછનારને આપવા
માટે એકાદ તો કારણ જોઈએ .

==
====
====
551
ઊભરો
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==============================
ગેસ પર દૂધ મૂકો ગરમ કરવા .
ગરમ થાય એટલે ઉતારવું પડે .
અને જો ધ્યાન ના અપાય તો
ઊભરાય ,દઝાડે 'ને વળી બગડે ,
==============================
============
550
વરસ્યો મેહુલો !!
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==================================
ગરજ્યાં આ વદળો . ટન ટના ટન ,ટનન ટન
ટન ;
વરસ્યો મેહુલો ;out of home
run,run,run.
==================================
=============
549
રાતાચોળ અક્ષર !!
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
===================================

લોહી વહે ત્યારે જ કાગળ આગળ ધરી દેવો જોઈએ .
એવા રાતાચોળ અક્ષર વાંચતા પણ આવડવું જોઈએ .
==
548
રામ તો શબરીનો જ ! !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==
તન તંબૂરો બોલી ઊઠ્યોઃ આવ્યો મારો રામ આવ્યો મારો રામ .
શબરીનું મન મ્હોરી ઊઠેઃ આવ્યો મારો રામ આવ્યો મારો રામ .
==
547
નિયતિ ! !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==
દિવસભર આંખો રહે છે ખુલ્લી કોઈ પણ આયાસ ના .
રાત પડતાં થઈ જાય છે બંધ કોઈ પણ આયાસ ના .
જે બન્યું હોય છે જે કામ માટે એ કામ એને કરવા દો .

જો દિવસે સૂઈ જાવ તો પડખાં રાતભર
ઘસતાં રહો .
===
==
546
પ્રગટાઓ દીવડા આશાના
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==
અનંત નિરાશાનાં વાદળોમાંથી અનંત
કાળથી વરસી રહેલો નિઃશબ્દ 'વરસાદ '
બહુજ સશક્ત રીતે શબ્દસ્થ થઈને કવિતા
સ્વરુપે આકાર પામ્ યો છે એ વરસાદ .
આવા વરસાદમાં ભીંજાઈને વહી જવા દો એ
નિરાશાઓ જે લાવ્યો એ વરસાદ .
પ્રગટાઓ દીવડા આશાના અને જીવો
મૂશળધાર જાણે લાવ્યો ન હો એ વરસાદ .
==
================
545
નથી મરતું અહીં કોઈ !!
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================================
એક કાગડો મરી ગયો એમાં અવડી મોટી
કાગારોળ ?
આ કાંવકાંવ હજી થઈ રહ્યું છે
કાગડાઓનું ચારે કોર .

નથી મરતું અહીં કોઈ દુનિયામાં ;જીવે
છે પશુ ,નર .
આકાશે પંખીઓ ,ધરાપર માનવો કરી રહ્યાં
કલશોર .
==============================
==============================

544

વિ ષાદ !!!!

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=============================

"યાદ આવ્યાં એ સુખથી ભર્યાંભર્યાં
વર્ષો ;
આનંદની કિલકારીઓ ,પંખીઓનો નિનાદ .
આજ ઘડપણમાં શોકથી ભર્યાંભર્યાં
વર્ષો ;
ડૉક્ટર ,દવાની શીશીમાંથી ઝરતો
વિષાદ ."

==============================

543

હવે તો

શાહ પ્રવ ીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=====================================

"શબ્દોના પહાડોમાં બહુ ફરી ચુક્યો .
હવે તો બે અક્ષરો વચ્ચે વાંચવું છે ."
=========================
===

542

વાંક

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==========================

બે કદમ આગળ વધ્યા ને નજર પાછળ વળી .

ન જોવાનું જોવ ા મળ્યું ,ત્યાં વાંક

કોનો કાઢવો ?

==========================

==

541

પ્રેમ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=============

પ્રેમ ક્ષણમાં વ્યક્ત થાય .

તોયે ક્ષણિક ન કહેવાય .

પ્રેમ એટલે પ્રેમપ્રેમપ્રેમ .

પ્રેમનો ન અન્ય પર્યાય .

=============

=====

540

ઉલઝન !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર ક સ્તુરચંદ

=========================

તરત કરે છે સ્નાન સ્મશાનથી આવ્યા

પછી ;

કેવું હશે એ સ્નાન સ્મશાનમાં સળગ્યા

પછી ?

==========================
========
539
ઉપચાર !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==========================
કરવો છે દર્દનો કાયમી ઉપચાર ,મને
પૂછો .
કરો કવિતાનો અભ્યાસ આંખનાં અશ્રુ
લુછો .
==========================
=========
538
આસીમ -લીલા
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
===============================
લીલા લીલા લીલા લીલા લીલા લીલા લીલા
લીલા
વદતા વાણી આસીમ આજે કેવા લાગે રુડા
રંગીલા .
===============================

================
537
આસીમ સાહ ેબ ,આપને !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
====================================

ભૌતિક આયુષ્ય ૧૦૪ વર્ષનું ભોગવી હવે
અસીમ આયુષ્યના કાળચક્રમાં વિલીન થઈ
ગયા ,આસીમ તમે !
હવે કોણ વંચાવશે લીલાની કંકોતરી ;કોણ
દર્શાવશે સાદાઈમાં પણ લીલાની
જાહોજલાલી ,શું આસીમ તમે ?
આમ રાંક કરીને અમને કાં ચાલ્યા
ગયા ?સહુ શાયરના શાયર બનીને જન્નત
જોવા ગયા ,શું આસીમ તમે ?
શ્રદ્ધા છે અમને , જન્નતના દ્વારે ઊભા
હશો તમે , અને આવકારો મીઠો આપશો
અમને .ખરુંને ?આસીમ તમે ?
અમારી લાખો સલામ ,આસીમ સાહેબ ,આપને !
===================================
===

536

શબ્દો

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચં દ

=====================
પાંદડાં લીલાં હતાં એતો પીળાં થયાં .
પણ શબ્દો મારા એવાને એવા રહ્યા .
=====================
======

535

ગઝલ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================

હું કાં લખતો નથી કોઈ ગઝલ?
ખાંડાનો ખેલ છે લખવી ગઝલ.

જગ આખું હવે લખે છે ગઝલ.
ગાંડાનો ખેલ સમજે છે ગઝલ.

તો આ લખી રહ્યા છો તે શું ?
બુરખો પહેરી ઊભી છે ગઝલ.

==================

===========================
534
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
======================================
હું સોળ વરસની સુંદરી ;મને મળી ગયો એક વૃદ્ધ .
હવે લાગે છે એવું મને જાણે બની ગઈ છું હું બુદ્ધ .
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
===========================
================
533
પંખીઓ
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
========================
પંખીઓ ઊડે છે રે આસમાન .
એ આસમાને ઊડતાં વિમાન .

નથી એ પંખીઓનું અપમાન ?

================
========

532

ઓગળ્યો !

શાહ પ્રવીણચં દ્ર કસ્તુરચંદ

======================

ભલે લાગે ડીલ પથ્થરનું પ્રભુનું
મંદિરે
નથી હોતું દિલ પથ્થરનું પ્રભુનું
ક્યારે .
માગી જુઓ સાચા દિલથી જઈ મંદિરે .
ઘરે આવી જુઓ માગ સત્કારે છે દ્વારે .

======================

531

કવિ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================================

જોયુંને ,કવિ કોને કહેવાય ?મારા
ભાઈ ,આને કહેવાય .
કાનો માતરકે મીંડાની ભૂલ પણ જેનાથી
ના સહેવાય .

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==============================
==================

530

ઈસ્ત્રી

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

સ્ત્રી ઈસ્ત્રી જેવી છે .
સ્વયં બસ બળે છે ?
પોત ે કરચોળાતી
ને બીજાનાં વસ્ત્રોને
કરચલી રહિત રાખે .
વાહ સ્ત્રી , વાહ !

================
================

529

વરસાદ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

વરતારો છે કે વરસાદ આવશે .
કાગો બોલ્યો , વર તારો આવશે .
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

================

528

સુરતમાં ઘર !

શાહ પ્રવીણ ચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=================================

આ બધું જોઈને લાગે છે મારે સુરતમાં
ઘર વસાવવું પડશે .
વ્યાસ , કાલિદાસ તો નહીં , મારી
હેસિયતમાંતો ઢસાવું પડશે .
પ્રતિભા છો રહી ના સૌમ્ય , જોશીલી , એ
વાત બાજુ મૂકી દો .

છ કાવ્ય ને છ વાર્તાસંગ્રહો એક
સાથે ,વાહ .ત્યાં જાવું પડશે .
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==

527

હદ !!

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=============================

હશે .
માર્યો હશે લાફો .
એની પત્નિ છે .
એ બધું જોવાની મને ફૂરસદ ક્યાં છે ?
કવિતાઓ લખવાની અને ભૂંસવાની
પરોજણમાંથી ઊંચો આવું તો ને ?
વળી મનેતો લાફો માર્યો નથીને ?
અને માર્યો હોય તોયે શું ?
આપણને ક્યાં એની ખબર પડવાની હતી ?
આપણે તો રહ્યા કવિ .
કવિસમ્મેલનમાં ના બોલાવે તો
લાફો વાગ્ય જેવું લાગે .
બાકી ભલેને આખી દુનિયા લાફા મારે .
=============================

526

આવશ્યક !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્ તુરચંદ .
===================

કાલે મેં એક કવિતા લખી .
આજ મેં એને ભૂંસી નાખી .
આજ હું એક ફરી લખું છું .
તો જ કાલે ભૂંસી શકું ને ?

સૂરજ પાસેથી આ શિખ્યો .
હર રોજ સવારના ઊગવું .
વળી રોજ સાંજે આથમવું .
સૃષ્ટિ ચલાવવા આ કરવું .

કાલે સવારે કવિતા લખીશ .
અને સાંજના ભૂંસી નાખીશ .
સમજવા જેવી આ વાત છે .
સૂરજનું અસ્તિત્વ મટી જશે ?
=================

========

525

મૂરખ વૃક્ષો !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

આ વૃક્ષો કેમ આટલાં બધાં બેવકૂફ
છે ?

માણસ જેમ હડતાળ ઉપર જતાં નથી .

આ બધાં વનનાં વનો કપાઈ જાય છે .

ને આ મૂર્ખોનું પે ટનું પાણી
હલતું નથી .

અમે માણસોતો કેટલા બધા હોંશિયાર .

શેરીમાં કોઈક પથ્થર નાખેને
હડતાળ .

એક દિવસ પાણી ના આવ્યું ,હડતાળ .

રાતે કૂતરું ભસ્યું સવારે પાડી
હડતાળ .

આ મૂરખા જેવા વૃક્ષ મૂર્ખાજ
રહેવાના .

વરસાદ ન વરસે તો પણ ન હડતાળ .

========================

===

524

વાંક

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

========================

બે કદમ આગળ વધ્યા ને નજર પાછળ વળી .

ન જોવાનું જોવા મળ્યું ,ત્યાં
વાંક કોનો કાઢવો ?

========================

==

523

પ્રેમ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

============

પ્રેમ ક્ષણમાં વ્યક્ત થાય .

તોયે ક્ષણિક ન કહેવાય .

પ્રેમ એટલે પ્રેમપ્રેમપ્રેમ .

પ્રેમનો ન અન્ય પર્યાય .

============

=====

522

ઉલઝન !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

તરત કરે છે સ્નાન સ્મશાનથી આવ્યા પછી ;

કેવું હશે એ સ્નાન સ્મશાનમાં સળગ્યા પછી ?

=======================

=======

521

ઉપચાર !

શાહ પ ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

કરવો છે દર્દનો કાયમી ઉપચાર ,મને પૂછો .

કરો કવિતાનો અભ્યાસ આંખનાં અશ્રુ લુછો .

=======================

========

520

આસીમ -લીલા

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==============================

લીલા લીલા લીલા લીલા લીલા લીલા
લીલા લીલ ા

વદતા વાણી આસીમ આજે કેવા લાગે
રુડા રંગીલા .

==============================

================

519

આસીમ સાહેબ ,આપને !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================================

ભૌતિક આયુષ્ય ૧ ૦ ૪ વર્ષનું ભોગવી
હવે અસીમ આયુષ્યના કાળચક્રમાં
વિલીન થઈ ગયા ,આસીમ તમે !

હવે કોણ વંચાવશે લીલાની
કંકોતરી ;કોણ દર્શાવશે સાદાઈમાં
પણ લીલાની જાહોજલાલી ,શું આસીમ
તમે ?

આમ રાંક કરીને અમને કાં ચાલ્યા
ગયા ?સહુ શાયરના શાયર બનીને
જન્નત જોવા ગયા ,શું આસીમ તમે ?

શ્રદ્ધા છે અમને , જન્નતના દ્વારે
ઊભા હશો તમે , અને આવકારો મીઠો
આપશો અમને .ખરુંને ?આસીમ તમે ?

અમાર ી લાખો સલામ ,આસીમ
સાહેબ ,આપને !

====================================

===

518

શબ્દો

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================

પાંદડાં લીલાં હતાં એતો પીળાં
થયાં .

પણ શબ્દો મારા એવાને એવા રહ્યા .

====================

======

517

ગઝલ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=================

હું કાં લખતો નથી કોઈ ગઝલ ?
ખાંડાનો ખેલ છે લખવી ગઝલ .

જગ આખું હવે લખે છે ગઝલ .
ગાંડાનો ખેલ સમજે છે ગઝલ .

તો આ લખી રહ્યા છો તે શું ?
બુરખો પહેરી ઊભી છે ગઝલ .

=================

===========================

516

હું સોળ વરસની સુંદરી ;મને મળી ગયો એક વૃદ્ધ .

હવે લાગે છે એવું મને જાણે બની ગઈ છું હું બુદ્ધ .

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===========================

================

515

પંખીઓ ઊડે છે રે આસમાન .

એ આસમાને ઊડતાં વિમાન .

નથી એ પંખીઓનું અપમાન ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

================

========

514

ઓગળ્યો !

શાહ પ ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=====================

ભલે લાગે ડીલ પથ્થરનું પ્રભુનું મંદિરે

નથી હોતું દિલ પથ્થરનું પ્રભુનું ક્યારે .

માગી જુઓ સાચા દિલથી જઈ મંદિરે .

ઘરે આવી જુઓ માગ સત્કારે છે દ્વારે .

=====================

513

============================

જોયુંને ,કવિ કોને કહેવાય ?મારા ભાઈ ,આને કહેવાય .

કાનો માતરકે મીંડાની ભૂલ પણ જેનાથી ના સહેવાય .

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

============================

512

================

સ્ત્રી ઈસ્ત્રી જેવી છે .

સ્વયં બસ બળે છે ?

પોતે કરચોળાતી

ને બીજાનાં વસ્ત્રોને

કરચલી રહિત રાખે .

વાહ સ્ત્રી ,વાહ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

================

================

511

વરતારો છે કે વરસાદ આવશે .

કાગો બોલ્યો ,વર તારો આવશે .

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

================

510

સુરતમાં ઘર !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================================

આ બધું જોઈને લાગે છે મારે
સુરતમાં ઘર વસાવવું પડશે .

વ્યાસ ,કાલિદાસ તો નહીં ,મારી
હેસિયતમાંતો ઢસાવું પડશે .

પ્રતિભા છો રહી ના
સૌમ્ય ,જોશીલી ,એ વાત બાજુ મૂકી દો .

છ કાવ્ય ને છ વાર્તાસંગ્રહો એક
સાથે ,વાહ .ત્યાં જાવું પડશે .

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================================

======

509

નર -નારી

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================

નારી એટલે શક્તિ .

ને નર સહનશક્તિ .

એટલે તો નર કરે

જો નારીની ભક્તિ .

===================

===============================

=====

508

તાકાત !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=============================

માણસ માણસ ને ઓળખી નાખે ,તાકાત છે માણસની ?

એને માટે તો કૂતરો થાવું જરુરી .વાતતો છે ને ખરી ?

===============================

================================

========

સાચી વાત !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===============================

સાચી વાત છે આંસુમાં તરવું કોઈને
માટે સહેલ નથી .

છ ફૂટનું કદ આંસુના ટીપામાં કદી
તરી શકેલ નથી ?

====================================

=====

506

પ્રાર્થના !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==============================

પાશેર મારાં આંસુ , પોણો શેર
મરીઝના શેર .

બનાવ્યો છે એનો શીરો ,ભાવશેને
તને ,ઈશ્વર ?

==============================

==

==========

505

કાકા હાથરસી

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

====================

એક મુડદાને એકદા મન થયું
હસવાનું .

ચિત્રગુપ્તની સલાહ લીધી શું
કરવાનું .

બોલ્યા તેઓઃકાકા હાથરસીને
બોલાવો .

હાસ્યતો ઠીક ,હાસ્યના ફટાકડા
ફોડાવો .

========

504

ભયો ભયો !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===========================

અહીં તો જાગ્યા ત્યાંથી પડે
સવાર .

ભલેને વાગ્યા હોય બપ્પોરના બાર .

નથી તમારું હિંદ ,આ તો અમેરિકા .

અહીં શનિ ,રવિ છે કાયમી તહેવાર .

===========================

=========

503

"કાગ -પ્રતિષ્ઠા "

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

====================

કાગડો નામ પડે ને મોં મચકોડાય .

કાગડો બારીએ બોલે અને પુજાય .

કાગડામાં લાખો અવગુણો દેખાય .

પણ કાગડાનો બારીગુણ વખણાય .

====================

===

પાપ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================

એક બિંદુએ શું કર્યું એવું તે
પાપ ?

સિંધુમાં અલોપ થઈ ગયું અમાપ .

====================

===============

501

કવિ અને કવિ સમ્મેલન !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

============================

શું કરો છો ?

જોતા નથી ?

કેમ જાણું ?

હાથમાં શું છે ?

પેન છે .કેમ ?

ને ટેબલ પર ?

કાગળ . કેમ ?

આ કેમ કેમ શું છે ?

ખબર નથી .કેમ ?

તો હું કોણ છું ?

કવિ છો .કેમ ?

ઓહો ,તો કવિતા લખો છો .

એમ ભસી મરોને .

હું કૂતરો નથી .કવિ છું .

ઠીક મારા ભઈ .કવિ છો .

લો ત્યારે ,ઘસડી નાખો .

આતો કવિ સમ્મેલનમાં આમંત્રણ
દેવા આવ્યો 'તો .

કવિતા લખાઈ જાય ત્યારે જણાવજો .

બેસો ,બેસો .

પહેલા કેમ બોલ્યા નહીં .

ક્યારે સમ્મેલન છે ? ક્યાં છે ?

હું વખતસર પહોંચી જઈશ .

તમે બોલાવો ને હું આવું
નહીં ,એવું બને ?

હું વખતસર પહોંચી જઈશ .

ચાલો ત્યારે કોણ કોણ નથી આવવાનું

એ તપાસીને હું તમને જણાવીશ .

નહીં નહીં .મારું ચોક્કસ જ છે .

ઠીક છે .કવિતા પૂરી થઈ જાય એટલે
કહેજો .

========================

======

500

જીવવું છે !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=================

આપમેળેતો જીવે છે સહુ અહીં

કોણ જીવે છે આત્મબળે અહીં ?

તો જીવવું છે લ્યો જીવી લઉં .

ધત્ત તેરીકી હો કે હત્ત તેરીકી .

====================

૪૯૯

શબ્દ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================================

શબ્દનો ઈતિહાસ છે બહુ જ જૂનો ને
જરી -પુરાણો .

નો 'તું જાણ્યું શબ્દનો ઉપયોગ હતો
આટલો શાણો .

======================================

============

498

નાનીસૂની વાત !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==

રોજ રોજ વાંચો ,વાંચો વાંચોને
ભૂલી જાઓ .કદી પાછું યાદ ન આવે .

કાયમ યાદ રહે એવું જ્યારે મળે
વાંચવા ,એ નાનીસૂની વાત નથી .

==

====

497

ખેલ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==========================

આંખો બંધ હોય છે ત્યારે ક્યાં
કશું દેખાય છે ?

આંખો ખૂલે છે ત્યારે પણ ક્યાં
કશું દેખાય છે ?

ખેલ આ આંખોનો નથી ,મારા પ્યારા
દોસ્તો !

આંખો બંધ ,નજર ખુલ્લી ,ને બધું
દેખાય છે .

==========================

========

ક્યાં સંતાણી ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==============================

આટલી મનભર કવિતા આજ સુધી ક્યાં
સંતાણી ?

ગિરીશના ભાર નીચે શું આજ સુધી
રહી દબાણી ?

==============================

====

495

શિસ્ત !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================

તેથી શું ? હો ઉદય ,હો અસ્ત .

ઊગવું નિત્ય એ સૂર્ય -શિસ્ત !

===================

===

494

ભૂલ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================

સપનાંઓ સાચાં લાગ્યાં રાતમાં

બધાંય ખોટાં પડ્યાં પ્ રભાતમાં .

અંત ,તંત ને દિગંતની વાતમાં

ખોઈ બેઠાં જીવનને સોગાતમાં .

======================

=======

493

પ્રેમ -ભાષા

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=========================

જ્યાં પ્રેમ છે ત્યાં સર્વત્ર હેમખેમ છે .

હો વાઘ -સિંહ આજુબાજુ ,હેમખેમ છે .

જ્યાં પ્રેમ છે ત્યાં સર્વત ્ર
હેમખેમ છે .

==========================
======

492

આ દિલ *

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================================

દીવો પ્રગટાવો આ દિલમાં ,ચાલો
ગઝલની આરતિ ઉતારીએ .

શયદાએ પ્રગટાવ્યો ચૂલો ,આદિલે જે
અજબ સાચવ્યો ,નમીએ .

જ્યોત ગઝલની ઝળહળે ,ગઝલ ,કવિતા
હળેમળે એવું કરીએ .

દીવો પ્રગટાવો આ દિલમાં ,ચાલો
ગઝલની આરતિ ઉતારીએ .

આદિલ ગમે ,ગઝલ ગમે ,નદીની રેતમાં
રમતું નગર પણ ગમે .

બસ એક વાત ન ગમે ,આદિલ ,તમે ચાલ્યા
ગયા એ ના ગમે .

સફરના સાથી મંઝિલે છૂટા પડે એ
વાત અમને પૂરી માન્ય છે .

ચાલો દીવો પ્રગટાવી આ
દિલમાં ,ગઝલની આરતિ ઉતારીએ .

* આદિલ મન્સુરી સાહેબને
ભાવાંજલિ

==================================

======

491

સરળ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==============

પડવું હોય ,ચઢવું પડે .

મરવું હોય ,જીવવું પડે .

ચઢવું કઠણ ,છોડી દ્યો .

જીવી લેવું મરવા માટે .

==============

==============

490

મફતમાં માણસ **!**

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================================

બોંબ ફોડો ,મકાનો પાડો ,ખર્ચા કરો
કે માનવી મરી જાય .

ખાલી બે પળ નાક દાબો કે મફતમાં
માનવી મરી જાય .

શા માટે આ શસ્ત્રો ,અણુ -
બોંબો ,લશ્કરોના ફાલતુ ખર્ચાઓ **?**

કેટલા સસ્તામાં ,તમે ધારો
ત્યારે ,ગમે ત્યાં એ મરી જાય .

===================================

====

489

સપનું **!**

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==========================

રાતે તો આવીને કૈં કૈં કરી જાય છે સપનું .

મને તો દા 'ડેય કૈં કૈં કરી જાય છે સપનું .

==========================

=======

488

ઊંચાઈ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

============================

ગતિને ઉન્નતિમાં પરિણમતાંતો વાર લાગે છે .

ગતિને અધોગતિ બનતાં ક્યાં વાર લાગે છે ?

ઉન્નતિ માગે છે પ્રયાસ ,સમય ,સતત જાગૃતિ .

અધોગતિતો એકાદ વ્યસન પળવાર માગે છે .

=========================

=======

487

અમર કવિતા

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================

જ ન્મશે ત્યારે હર્ષના ગીતો ગવાશે .

મરશે ત્યારે પણ ગવાશે મરશિયા .

બસ ,અમર રહેવાની ફક્ત કવિતા .

વિકલ્પ કવિતાના ન કોઈ સર્જાયા .

====================

=====

સનાતન !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===============

જે દેખાય છે તે ઈન્સાન .

ને ન દેખાય તે ભગવાન .

===============

==================

=========

485

મીઠો પ્રેમ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

================

હું તારો એકનો એક ભાયડો .

તું મારી એકની એક બાયડી .

તું આટલું બધું કામ ના કર .

થઈ રહે માથે લીલી છાંયડી .

================

=====

484

'મરીઝ '

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==============================

નથી લાગતું જરી કે મરીઝ તમે હયાત
છો નહીં .

લાગે છે સહુ 'મરીઝ 'આજ,તમારી ગઈ
કાલમાં .

==============================

===

483

મા !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==============================

મા મારી તું ક્યાં ગઈ ,હું શોધું છું ઘર ઘર ,દ્વારે દ્વારે .

ઊંઘ નથી ,કે સપનું આવે .સપનામાં તું મળી આવે .

================================
========

482

ખેવના !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=========================

નજર સપાટી પર છે ને તાગ જોઈએ છે .

પગલાં બરફ પર છે ને આગ જોઈએ છે .

=========================

===============================
====

481

કવિત ા

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===========================

એકવાર ડાયરામાં ગ્યો 'તો હું ભાગ લેવા .

વાંચી બેઠો કવિતા .

એકવાર કવિતા ભૂલી તો જો .

===========================

==========

480

ઉઘાડી લૂંટ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

================================

અમારા હાઉસમાં સીક્ યુરીટી એલાર્મ છે .

ને પાસવર્ડ 'સુનામી ' એનો રાખ્યો છે .

સુનામી આવ્યું .લાખોને લૂંટી પણ ગયુ .

પણ એલાર્મ ના વાગ્યો તે ના
વાગ્યો .

==============================

=======

479

વિનંતિ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=============================

આંખો મારી ,તમને આ શું થઈ ગયું ?

આંસ ુનો ખજાનો ક્યાં વિસારી
આવ્યા ?

હૃદય બિચારું ગદગદ તરસ્યા કરે
છે .

આવો ,સ્વીકારો આંસુ ,મારી વિનંતિ .

=============================

==========

478

અમાપ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

મેં પાંખો પ્રસારી તો આભ મને ટૂંકુ પડ્યું .

મેં નજરો નાંખી તો પણ એ ટૂંકુ જ પડ્યું .

એટલે મેં કવિતા લખી .

હવે પાંખ ને આંખ બન્નેને બખ્ખંબખ્ખા છે .

=======================

====

477

ગઝલો

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

જુઓ આ ગઝલોનું આવ્યું ઘોડાપૂર

બાપડી કવિતા જુઓ તણાઈ ગઈ .

ધાઓ રે ધાઓ જોષી ને સુંદરમો ;

બાપડી કવિતા જુઓ તણાઈ ગઈ .

======================

==========

476

ક્યાં ગઈ કવિતા ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

====================

ગઝલસમુદ્ર ચઢ્યો છે આજ ભરતીએ

મોજાંઓએ કબજો કર્યો છે કિનારાનો ;

પરંતુ કવિતાતો ક્યાંય દેખાતી નથી ?

શું થયું કવિઓને એજ સમજાતું નથી .

====================

=======

475

શબ્દશક્તિ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================================

શબ્દ છે શ્વાસ મારા ,અપશબ્દ છે નિઃશ્વાસ .

ગુરુ -ગાળણે ગળાઈને આવે છે મુજ પાસ .

==================================

474

==================

આ આઝાદી શું આવી અંધ છે ?

પાંજરું ખુલ્લું ને પં ખી બંધ છે .

==================

473

==============================

આંખો છે સાવ ખુલ્લી અને ગઝલો પણ
છે સામે .

અક્ષરો તો વંચાય છે પણ ગઝલો
વંચાતી નથી .

==============================

472

========================

પ્રવીણ જીવે છે શ્વાસ
વગર ,અદ્ધર શ્વાસે .

મળશું કોક દિન ક્યાંક જરુ ર એ
વિશ્વાસે .

========================

471

====================

સારું જ્યારે જ્યારે જ્યાં પણ
થાય

મન મારું આનંદથી ઊભરાઈ જાય .

====================

========

470

ઉપેક્ષિત

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

============================

એક હજાર એકસો એક વર્ષ પૂર્વે
મારો જન્મ થય ો.

અગણિત તારાઓમાંથી ત્યારે એક
તારો ખરી ગયો .

ગહન માનવ મહેરામણમાં એક માણસ હું
તરી રહ્યો .

ન તારોયે ખોવાયો ,ન એક માણસેય કંઈ
યાદ રહ્યો .

============================

==========

"આસીમ " રાંદેરી

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==========================

"આસીમ "ને વળી આયુની સીમા હોતી હશે ?

"લીલા "ના શાયરની લીલા કમ હોતી હશે ?

આપણે આવશું અને જાશું , આ ચોક્કસ છે .

ને "આસીમ " આપણને કાયમ જોતા રહેશે .

========================

=============

468

વિવેક

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===========================

ખસ ખસ આઘો ખસ .પણે પેલા ખૂણામાં
બેસ .

કહીને શેઠ પાછા વળ્યા કે લાગી
પગમાં ઠેસ .

==================================

==========

467

સલાહ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================================

પહેલાં ફરેબથી લૂંટી લીધી સઘળી
દોલત .

પછી સાદગીથી જીવવાના રસ્તા
બતાવ્યા .

==================================

====================================

===============

466

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================

'સૉરી 'બોલ્યા કે હૃદયમાંથી એની સાથે બધો 'સૉરો 'પણ નીકળી જાય .

સાવ સસ્તામાં આવડો મોટો લાભ બીજે ક્યાંયથી ક્યારે ય પણ ના થાય .

====================================

=========

465

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

લોકોએ ભલે ફેરવી દીધા ફેરા સાત બંનેના

જિંદગી આખી ગુજરી બે દિલ એક કરવામાં .

====================

==================

464

આમ જ થાય !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================

જાર બાજરીનો રોટલો

કે હો ઘીગ ોળનો શિરો

હસી ખુશીથી ખાઈ લઈ

ને દિવસ કરવો પૂરો .

=================

=======

463

શા માટે ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==========================

આકાર સંકડાઈને ઊભો છે ચારેકોર .

નિરાકારને માટે જગા ક્યાં છે અહીં ?

જ્યાં નજર પડે આકાર જ આકાર .

ક્યાંથી પકડાય નિરાકાર મહા શય !

=========================

==========================

==============

462

કવિતા

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=====================

"જો દે શક્તિ મને જગત વિધાતા ,

તો કરી દઉં જગત ,કવિતા કવિતા "

=====================

=========

461

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================

અશક્ત છું ,વૃદ્ધ છું ,બિમાર છું .

આ સંપૂર્ણ જીવનનો સાર છું .

======================

=========

460

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

====================

પીટર પીટર આખો દિન ના કર્યા કર

આ કર ને તે કર ,હૂકમ ના કર્યા કર

ગમે તે કહોને તો યે હું છું તારો વર

નથી તારા બાપનો વળાવિયો નોકર .

=====================

===========

459

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

========================

હું ઊછળ્યો મોજાં જેમ જોઈને દરિયો

મુંબઈનો ખોવાઈ ગયેલો મારો દરિયો

ન્યુ જર્સીમાં દસ વર્ષે જોઈને દરિયો

હું ઊછળ્યો મોજાં જેમ જોઈને દરિયો

==========================

======

458

રોજ કવિતા !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================

અમે કવિતા એમ રોજ લખીએ

પ્રભુને જેમ અમે રોજ ભજીએ .

==================

=======

457

દવા ,દુવા !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=================

દવા લઉં ?દુવા લઉં ?

છે તો બન્ને અકસીર .

દવામાં ડૉક્ટર આવે .

દુવામાં ઈશ્વર આવે .

દવામાં પૈસા વેરાય .

ઈશ્વર મફતમાં થાય .

તો ડૉક્ટર જવા દો .

ઈશ્વરને આવવા દો .

===============

===========

456

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=================

અમે ઈચ્છ્યું એવું ક્યાં ફળ મળ્યું ?

કૂવા કાંઠે પણ નળમાં જળ મળ્યું .

==================

==========

455

આંસુ છે !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================

રડતાં રડતાં આવી પડે ,ભઈ ,આંસુ છે .

હસતાં હસતાં આવી ચઢે ,ભઈ ,આંસુ છે .

આ શું છે ,ભઈ ,આ શું છે ?

આંસુ છે .

=====================

===========

454

મને ક્યાં ગમે છે ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચં દ

==============================

મને ક્યાં ગમે છે આ જગતમાં જરા પણ કશું ?

ફરી રહ્યો તે છતાં ,જેમ ફરી રહ્યાં જગે પશુ .

==============================

=================

453

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=================

કર નિજ કામ

જપ રામ નામ

થશે સહુ કામ

જપ રામ નામ

બેસત ાં ,ઊઠતાં ,

જપ રામ નામ

સૂતાંને જાગતાં ,

જપ રામ નામ

========

452

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

વહાલું ગુજરાત ,મારું વહાલું ગુજરાત

જાગતાને સૂતાં લાગે વહાલું ગુજરાત .

=======================

451

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=============================

બે રુક્ષ વૃક્ષોની વચ્ચે ઊભેલું
એક લીલુંછમ વૃક્ષ .

સેંકડો ઝૂંપડાં વચ્ચે ઊભી એક
બહુમાળી મંજિલ .

ગામડાના ગરીબો વચ્ચે વસતો એક
ધનિક શેઠ .

એવાં જડ !નથી લાગતી આપણને જરી
નવાઈ .

==============================

450

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===============================

અમે ક્યાં હજી પૂરી કરી 'તી અમારી
વારતા .

તમે ડબડબ આંસુથી વધાવી અમારી
વારતા .

==============================

449

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===============================

જે વાત હતી છાનીછપની ,અફવામાં
ફંગોળાઈ ગઈ .

ચઢી ચોતરે ,ચબૂતરે ,ગોંદરથી
ગામમાં ગવાઈ ગઈ .

=============================

448

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

============================

ધૂઘવતો દરિયો શાંત કરી દઈને
સોંપ્યો તમને .

અમારું સહુ એમાં ભરી દઈને લ્યો આપ્યો તમને .

=========================

447

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================================

માણસ છો ને ઘરમાં બેઠો ,પહોંચ છે એની હર માનવ સુધી .

ફૂલો છોને બેઠાં રહે છોડ પર ,ફોરમ એની ફોરે ગગન સુધી .

એક સદગુણ લઈ ઘરે બેસો ,દસ્તક દેશે માણસો આવી દ્વારે .

સુગંધ લઈને ફૂલો બેઠાં ડાળે ,ભમરાઓ પહોંચ્યાં ફૂલો સુધી .

===================================

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુ રચંદ

=================================

પોતાના પ્રણયની વાત કરતાં
સહુનું મન બહુ ખચકાય છે .

તેથી અન્યના પ્રેમની વાતો કરી
નારીનું મન હરખાય છે .

પણ હોય છે ચતુર વાચકો આ જગતમા
ફેલાયલા ચારેકોર .

અસલમાં જે વાત હોય તે પલભરમાં
નજરેં ચઢી જાય છે .

================================

445

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

============================

હસતાં હસતાં થઈ જાય છે વિરહ ,કલહ .

પ્રેમનો જ આ પ્રતિભાવ
છે ,વિરહ ,કલહ .

==================================

444

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================================

એક હસતું રમતું નાગુંપુગું
ભૂલકું મારા ખોળામાં મૂકી દો આજ.

જગતનો શ્રીમંત ભિખારી છું .છોડી
દઉં આ મહેલ ,તખ્તોતાજ .

===
============

443

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================================

હું સદા હસતો રહ્યો ,હસતો રહ્યો
બે વાત પર

એક મારી વાત પર ,ને બીજ ી તારી વાત
પર

જેમ ફૂલ ને કળી હસતાં રહે છે એક
ડાળ પર

હું પણ હસતો રહ્યો ,હસતો રહ્યો એ
વાત પર .

==================================

442

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

====================

હું છું સૂરજની ગરમી

હું છું ચંદાની શીતળતા

હું પ્રભુનો પડછાયો છું

હું જ સહુનો સર્વ ેસર્વા

તું મને શોધે છે ક્યાં ?

હું છું તુજમાં આપાતેપા .

મૂરખ મનવા શોધી લે

તું મુજમાં છે તું મુજમાં .

=====================

============================

441

પીટર પીટર આખો દિન ના કર્યા કર

આ કર ને તે કર , હૂકમ ના કર્યા કર

ગમે તેમતો યે હું છું તારો વર

નથી તારા બાપન ◌ે વળાવિયો નોકર .

============================

=======================

હું ઊછળ્યો મોજાં જેમ જોઈને
દરિયો

મુંબઈનો ખોવાઈ ગયેલો મારો દરિયો

ન્યુ જર્સીમાં દસ વર્ષે જોઈને
દરિયો

હું ઊછળ્યો મોજાં જેમ જોઈને
દરિયો

======================

439

================

અમે ક વિતા એમ રોજ લખીએ

પ્રભુને જેમ અમે રોજ ભજીએ .

===============

==============

438

દવા લઉં ?દુવા લઉં ?

છે તો બન્ને અકસીર .

દવામાં ડૉક્ટર આવે .

દુવામાં ઈશ્વર આવે .

દવામાં પૈસા વેરાય .

ઈશ્વર મફતમાં થાય .

તો ડૉક્ટર જવા દો .

ઈશ્વરને આવવા દો .

================

437

==================

અમે ઈચ્છ્યું એવું ક્યાં ફળ મળ્યું ?

કૂવા કાંઠે પણ નળમાં જળ મળ્યું .

==================

436

======================

રડતાં રડતાં આવી પડે ,ભઈ ,આંસુ છે .

હસતાં હસતાં આવી ચઢે ,ભઈ ,આંસુ છે .

આ શું છે ,ભઈ ,આ શું છે ?

આંસુ છે .

====================

435

===========================

મને ક્યાં ગમે છે આ જગતમાં જરા પણ
કશું ?

ફરી રહ્યો તે છતાં ,જેમ ફરી
રહ્યાં જગે પશુ .

===========================

================

434

================

કર નિજ કામ

જપ રામ નામ

થશે સહુ કામ

જપ રામ નામ

બેસતાં ,ઊઠતાં ,

જપ રામ નામ

સૂતાંને જાગતાં ,

જ પ રામ નામ

=========

======================

433

વહાલું ગુજરાત ,મારું વહાલું ગુજરાત

જાગતાને સૂતાં લાગે વહાલું ગુજરાત .

=======================

432

==========================

બે રુક્ષ વૃક્ષોની વચ્ચે ઊભેલું એક લીલુંછમ વૃક્ષ .

સેંકડો ઝૂંપડાં વચ્ચે ઊભી એક બહુમાળી મ ંજિલ .

ગામડાના ગરીબો વચ્ચે વસતો એક ધનિક શેઠ .

એવાં જડ !નથી લાગતી આપણને જરી નવાઈ .

===========================

431

============================

અમે ક્યાં હજી પૂરી કરી 'તી અમારી
વારતા .

તમે ડબડબ આંસુથી વધાવી અમારી
વારતા .

==============================

430

==============================

જે વાત હતી છાનીછપની ,અફવામાં
ફંગોળાઈ ગઈ .

ચઢી ચોતરે ,ચબૂતરે ,ગોંદરથી
ગામમાં ગવાઈ ગઈ .

=============================

429

============================

ઘૂઘવતો દરિયો શાંત કરી દઈને
સોંપ્યો તમને .

અમારું સહુ એમાં ભરી દઈને લ્યો
આપ્યો તમને .

=========================

==================================

428

માણસ છોને ઘરમાં બેઠો ,પહોંચ છે
એની હર માનવ સુધી .

ફૂલો છોને બેઠાં રહે છોડ પર ,ફોરમ
એની ફોરે ગગન સુધી .

એક સદગુણ લઈ ઘરે બેસો ,દસ્તક દેશે
માણસો આવી દ્વારે .

સુગંધ લઈને ફૂલો બેઠાં
ડાળે ,ભમરાઓ પહોંચ્યાં ફૂલો સુધી .

==================================

==================================

પોતાના પ્રણયની વાત કરતાં
સહુનું મન બહુ ખચકાય છે .

તેથી અન્યના પ્રેમની વાતો કરી
નારીનું મન હરખાય છે .

પણ હોય છે ચતુર વાચકો આ જગતમા
ફેલાયલા ચારેકોર .

અસલમાં જે વાત હોય તે પલભરમાં
નજરેં ચઢી જાય છે .

=================================

=============================

426

હસતાં હસતાં થઈ જાય છે વિરહ ,કલહ .

પ્રેમનો જ આ પ્રતિભાવ
છે ,વિરહ ,કલહ .

==============================

425

==================================

એક હસતું રમતું નાગુંપુગું
ભૂલકું મારા ખોળ ામાં મૂકી દો આજ.

જગતનો શ્રીમંત ભિખારી છું .છોડી
દઉં આ મહેલ ,તખ્તોતાજ .

==
==========

424

=================================

હું સદા હસતો રહ્યો ,હસતો રહ્યો
બે વાત પર

એક મારી વાત પર ,ને બીજી તારી વાત પર

જેમ ફૂલ ને કળી હસતાં રહે છે એક ડાળ પર

હું પણ હસતો રહ્યો ,હસતો રહ્યો એ વાત પર .

===================================

423

====================

હું છું સૂરજની ગરમી

હું છું ચંદાની શીતળતા

હું પ્રભુનો પડછાયો છું

હું જ સહુનો સર્વેસર્વા

તું મને શોધે છે ક્યાં ?

હું છું તુજમાં આપાતેપા .

મૂરખ મનવા શો ધી લે

તું મુજમાં છે તું મુજમાં .

=====================

==============

422

ગગન ધરા પર !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================================

માણસ છોને ઘરમાં બેઠો ,પહોંચ છે એની હર માનવ સુધી .

ફૂલો છોને બેઠાં રહે છોડ પર ,ફોરમ એની ફોરે ગગન સુધી .

એક સદગુણ લઈ ઘરે બેસો ,દસ્તક દેશે માણસો આવી દ્વારે .

સુગંધ લઈને ફૂલો બેઠાં ડાળે ,ભમરાઓ પહોંચ્યાં ફૂલો સુધી .

===================================

====

==========

હું   જ હું   !

શાહ   પ્રવીણચંદ્ર   કસ્તુરચંદ

====================

હું   છું   સૂરજની   ગરમી

હું   છું   ચંદાની   શીતળતા

હું   પ્રભ   ુનો પડછાયો   છું

હું   જ સહુનો   સર્વેસર્વા

તું   મને   શોધે   છે   ક્યાં   ?

હુંજ   છું   તુજમાં   ચારેપા   .

મૂરખ   મનવા   શોધી   લે

તુ મુજમાં   ને હું   તુજમાં   .

======================

=====

420

=============

ફૂલ તું ,ફૂલ હું !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================================

હું સદ ા હસતો રહ્યો ,હસતો રહ્યો
બે વાત પર

એક મારી વાત પર ,ને બીજી તારી વાત
પર

જેવાં ફૂલ ને કળી હસતાં રહે છે એક
ડાળ પર

હું પણ હસતો રહ્યો ,હસતો રહ્યો એ
વાત પર .

===================================

=================

419

આવ ભાઈ હરખા ...!

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================================

આકાશે ઊડતા પંખીને જોઈ સહસા પૂછી બેઠો

પંખીભાઈ ,પંખીભાઈ ,તમને પાંખો ના હોત તો ?

પંખીભાઈ નીચે ઉતર્યા ,મારી સામે સહજ જોયું .

આંખો કાઢી બોલ્યાઃતમને આંખો ના હોત તો ?

===================================

418

========

સુગમ નથી

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુ રચંદ

=================================

આમ જોવા જાવ તો વાતમાં કંઈ દમ નથી

આમ જોવા જાવ તો વારતા કંઈ કમ નથી .

વાત વાતમાં પ્રીત થાયે એવું તો થાતું નથી .

ખાધી ના ખાધીને તૂટી એવી એ કસમ નથી .

હાથ હલબલી ગયા ને ઝટ ઊભા થઈ ગયા ;

પ્યાલીમા ચા હતી ;એક બુંદ એમાં રમ નથી .

શેઠ હતા ,શેઠાણી હતાં ;ચાબૂકને વિદૂષક હતા ;

રાજા ,રાણી હતાં ;કોઈને કોઈ વાતે ગમ નથી .

મારું મારું ના કર ;એ તારું ને તુજને મુબારક .

જાય ત્યારે લઈ જાજે ,આજે જરા શરમ નથી ?

આવું આવું જોઈને ,પ્રવીણ નદી પહોંચી ગયો .

લગાવી સીધી ડૂબકી ,પણ પાણીમાં દમ નથી .

=====================================

==========

417

માણસ છે !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================

કાણો ,માણસ છે .

નાણો ,માણસ છે .

પાણો ,માણસ છે .

માણો ,માણસ છે .

રાણો ,માણસ છે .

જાણો માણસ છે .

તાણો ,માણસ છે .

શાણો માણસ છે .

=================

==============

416

આજ હું ખુશ છું !

શાહ પ્રવીણચ ંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

આજ હું હસી પડ્યો ખડખડાટ .

તમે કહી શકો એને અટ્ટહાસ્ય .

આયુષ્યનો અવિરામ વ્યાયામ

રંગ લાવ્યો ,હું ખડખડાટ હસ્યો .

રણમાં રખડ્યો ,વનમાં ભટક્યો .

દર્દ ,ડોક્ટર દવાઓમાં દટાયો .
ઢૂંઢવા ઓ મોત તુજને શું કહું .
તુજ દ્વારથી બહુવાર હું ઠેલાયો .

આજ મુજ સુભાગ્ય તુજ દર્શન .
તું સ્વયં અહીં મને લેવા માટે .
છેવટે મારી જીત ,તને મેળવ્યું .
ખડખડાટ આજ હું કેમ ન હસું !

આયુષ્યનો અવિરામ વ્યાયામ
રંગ લાવ્યો ,હું ખડખડાટ હસ્યો .

===================

=============

415

શું સમાચાર છે ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

આજ અહીં આ નભ સ્વચ્છ છે .
દીસતી નથી એક પણ વાદળી .
કંઈક તો ક્યાંક ઊકળી રહ્યું હશે .
નહીં તો આવું ના બને કદી યે .

ચાલ આજ પૂરતું અહીં જ અટકું .
જે હશે તે કાલ ખબર પડી જશે .
પ્રભાત ફૂટે રોજ અખબાર વેચવા .
ભાત ભાતની વારતાઓ વહેંચવા .

લો ,કૂકડો બોલ્યો ,અખબાર આવ્યું .
ખૂણેખાંચરે ખોળી વળ્યો ,ન મળ્યું .
કાલ આ આકાશ સ્વચ્છ કેમ હતું
કાલ કેમ ક્યાંય કાંઈ ના ઊકળ્યું .

આજ પણ દીસે ,નભ સ્વચ્છ છે .

કાલ પણ આજ નભ સ્વચ્છ હતું .

આજના અખબારમાં સમાચાર છે .

બે દિ 'થી નભ સ્વચ્છ સ્વચ્છ છે .

========================

===============

414

રામન ામ ,વાનરકામ .

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================

એક વાનર હતો

ને એક પાણો હતો

આમ રામ હતા

પાણો તરતો હતો

કામ રામનું છે
પાણો તરતો કરે
શર્ત આટલી છે
પાણો વાનર મૂકે .

====================
========

413

હરખ -પદુડી

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

====================

એકદા કહે છે સાસરુ સારુ
ને એકદા કહે છે મહિયર .
વાત તારી સાંભળી મારા
કાન ગ્યા કંટાળી સહિયર .

કાલ કહેતી 'તી નણદલડી .

આજ કહે છે મુજ ભાભલડી .

કાલ કહેતી 'તી મુજ સાસુ .

આજ કહે છે મુજ માવલડી .

મેં પૂછ્યું કેમ છે રે તારા એ.

તો ચૂપ થઈ ગઈ જીભલડી .

આંખો તારી પાંખો થઈ ગઈ .

જ ા મૂઈ કહી ઊડી સાહેલડી .

=================

===========

412

પારકી મા જ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

મારી કવિતા મને ન લાગે કાચી .

કાચી હોય તોયે મને લાગે સાચી .

સાચું છે કે પારકી મા કાન વીંધે .

કવિતાની કચાસ વાચક જ ચીંધે .

=========================

==========

411

માફ કરજો !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===========================

આતો અમથી સાવ ખોટી વાત છે .

તમે કહ્યું દિવસ ,અમે કહ્યું રાત છે .

લોકોનું ટોળું વળ્યું 'તું એક દિવસ .

મેં કહ્યું મેળો ,તેં કહ્યું અકસ્માત છે .

ઘાટ છે ,આવે લોક ,એમની મરજી .

પણ આતો મડદું ;એજ આઘાત છે .

ઘંટ વાગે ભાગે બાળક ,ભાગે આગે .

જેલ કેદી જેમ ,કેદીની જો જાત છે .

પ્રવીણ ,બકવાસ બંધ કર ,બસ કર .

આ શબ્દ -કાંટા છે ,ન દાળભાત છે .

==================================

410

નિતનવું !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================

કંકુના એકએક ચાંદલે

શબ્દ અવતરે રંગ ◌ીલો

ચહેરા હોય છે આપણા

અસલ ઉપરથી નકલો

કથા છે તો સાવ સરળ

અંતમાં ઉમડશે વાદળો

શ્વાસનું ભાથું બહુ ચાલ્યું

દેહે સહ્યા દુખોના ડુંગરો

મુજ અવસરે , હું જ નથી

પ્રવીણ ક્યાં ગયો એકલો

=====================

=====

409

ખાલીપેલી !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=================================

કોઈ નથી મારું , રે ભાઈ , કોઈ નથી અહીં મારું ;

અમથા અમથા કરતા રહેવું આ મારું આ મારું .

=================================

================

408

મારો કક્કો જ સાચો !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================

કવિકર્મ છે કવિતા પૂરી કરીને
મ ૂકવાનું .

કવિતા ન થાય ત્યાં સુધી મૂક
રહેવાનું .

છંદ , લય બધી ચિંતા કવિએ જ કરવી .

લાગે સારું ત્યારે ઘરની બહાર
લાવવી .

પ્રસવની વેદનાઓ નવ માસ ભોગવવી .

ગોરી કાળી રુપકડી , ચિંતા સહુ
છોડવી .

આપણે ચિંતવ્યો હોય અર્થ એજ સાચો .

અન્યનો ચિંતવ્યો એ ગાલ પર તમાચો .

========================

=========

મોંઘું મૌન !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================

હું કહું છું તુ મારી છે

તુ કહે છે હું તારો છું

પ્રેમ અધૂરો હોય જ્યાં

ત્યાં તે આવું જ બોલે .

==================

406

=============

પૈસો ને **Purse**

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==========================

પૈસા હોય ત્યારે શોભે છે **purse.**

પૈસા ના હોય તો એ છે **curse.**

આવી સ્થિતિ જો આવી જાય કદી

Position થૈ જાય **worse.**

માટે પૈસાને પહેલાં ગાંઠમાં બાંધો .

પછી તમે **purse** હાથમાં રાખો .

==========================

======

405

મા તે મા !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્ તુરચંદ

==
=================

નાના બાળકને ક્યાં ભાન હોય છે કે
મા અડધી ભૂખી રહીને તેને ખવડાવે
છે .

ને આ બન્ને ગાંડાઓ તો જુઓ ;ખાતાં
ખાતાં હસી હસીને બેવડ વળી જાય છે .

તેથી જ તો બાળક ગમે એટલો મોટો થાય
પણ એનાથી મા કદી ન વીસરાય .

ને મા ઘરડી થાય ,બાળક જુવાન થાય ;પણ
માને એ નાનો બાળક જ દેખાય .

==
==================

=====

404

પ્રાર્થના

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

========================

દુખીનાં દુખ જોઈ ના રડી પડું ;

સુખીનાં સુખ જોઈ હું બળી મરું ;

પડતાને જોઈ જો ના દોડી પડું ;

તો પ્રભુ નવ કરતો માફ મુજને .

=======================

403

હાઈકુ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================

મારા ઘરની

વાત ઘરોઘરમાં

ફોરમ પેરે !

================

=======

કક્કાનો કેર !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================

કાગ ારોળ ,કકળાટ ,

કલકલ ,કિલકિલાટ ,

કલરવ ,કલશોર ,

કિલકારી ,કલ્લોલ ,

કેકા ,કૂકૂ ,કિલ્લોલ ,

કાકા ,કલબલ ,

કિકિયારી ,કસક ,

કાનાફૂસી ,કટકટ ,

કાટફૂટ ,કાણપોક ,

કચકચ ,કિચુડાટ ,

કડાફૂટ ,કલકલ ,

કાળોકેર ,કોલાહલ ,

કંકાસ ,કજિયો ,

કોલાહલ ,કડડભૂસ ,

કમખાણ ,કીચૂડકીચૂડ ,

કિલકારી ,કિલકાટ ,

કૂક ,કલહ ,કમમમાટી ,

કંપ ,ક ચરકચર ,કડકડ ,

કલબલાટ ,કરકર ,કડેડાટ ,

કટાકટ ,કડાકટ ,કડાકૂટ ,

કાંટાળો કંકટતાજ કેશે

કેશરીનર કેવો કડડભૂસ !

=====================

===============

401

કોનું કહ્યું ચાલશે ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

========================

ગાડું ,ઘોડાગાડી ,બસ ,મોટરવાન .

ચાલશે .

વિમાન ,હેલિકોપ્ ટર ,અવકાશયાન .

ઊડશે .

બાળક ,યુવાન ,પુરુષ ,જનજહાન .

દોડશે .

જન્મ ,જરા ,રોગ ,મરણ -ફરમાન .

આવશે .

તું ચાલ તારી ચાલ ,મૂકીને માન .

ફાવશે .

પાછળ પાછળ મોટરગાડી ,માન

આવશે .

=========================

============

400

============

ના ,એમ નથી !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================================

કોણ કહે છે રાત પડે ત્યારે જ અંધારુ થાય છે ?

આંખ બંધ કરો ને દિવસેય અંધારુ પથરાય છે .

સૂરજ ભલે લાગે કે પાથરી રહ્યો ચોપાસ ઉજાસ .

એકાદ જ નાની વાદળી ને અંધારુ વરતાય છે .

==================================

==============

399

એતો આમજ ચાલે !

શાહ પ્ર વીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

====================

ઘણી વેળા મેં જોયું છે

સવાલો હોય છે સદ્ધર ;

ઘણી વેળા મેં જોયું છે

ઉદ્ધત હોય છે છે ઉત્તર .

મૂર્ખ ઉચ્ચાસને બેસે છે .

ને સુજ્ઞ પ્રશ્નો પૂછે છે .

=====================

398

======

ઊંધુચત્તું

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=====================

નવજીવન છે બાબા છે નવજીવન

નવજીવન છે બાબા છે નવજીવન

ઊંધુ વાંચો ભાઈ સીધુ વાંચો ભાઈ

નવજીવન છે બાબા છે નવજીવન

છોડો જીવન અને તેડો નવજીવન .

તોડો જીવન અને ખેડો નવજીવન .

======================

=====

397

જીવન -ગણિત

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================

ઉમેરો ,ઓછા કરો ,ગુણો ને ભાગો .

આજ તો છેઃ

જન્મ ,મૃત્યુ ,કુટુંબ અને વિભાજન .

============

========

396

કવિ -કવિતા

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

====================

કવિતા કાળી ધોળી .

શબદ કાળા ધોળા .

અરથ રંગ -રંગીલા .

કવિઓ રાતાપીળા .

====================

395

========

ઈદ કા ચાંદ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=====================

પ્રવીણ ઉવાચઃ

'ખુશી જ ખુશી છે ચારે બાજુ .
ખુશી આવી છે મારી બાજુ .
આજ ભલા શું દિવાળી છે કે ?
ભૂલી પડી ખુશી મારી બાજુ ?'

ખુશી ઉવાચઃ

'ના રે ના ,ના ભૂલી પડી હું .
દિવાળી આવે વર્ષે એક વાર .
બસ સમજી લ્યો શાનમાં આ.
મારો વારો પણ વર્ષે એકવાર .'

===========================

=====================================

394

બળબળતી

બપોરે ,તરુ તળે ,

ટાઢો તડકો .

=====================

393

તેથી શું ? હો ઉદય ,હો અસ્ત .
ઊગવું નિત્ય એ સૂર્ય -શિસ્ત !
=================================

==========
392

ડર્યો કે મર્યો !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
============================

ડરી ગયાં જોઈ આવાં પવન -આંધી ?
થઈ ગયાં ચિત્ત જાણે લાગી સમાધિ .

જીવન સમજો છે મરણની મથામણ ;

વન ને રણ ,ઘરભીંતો અડધીપડધી .

વૃક્ષો તૂટ્યાં ,પંખી
ઉડ્યાં ,ઈંડાં ફૂટ્યાં .
ધરાનો ઝટકો કોણ શક્યું છે સાંધી ?

હવામાં સોડમ ;બાગમાં આવી બહાર ?
જોઉં તો બાગ લીધો છે આગે બાંધી .

પ્રવીણભાઈ ,કેવા પહોંચી ગયા ઉપર ?
કરો મજા !ન કો ' આધિવ્યાધિઉપાધિ .

================================

==========
391
પ્રભુની મદદે !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
================================

પ્રભુ તારી સૃષ્ટિ અમને લાગી અધૂરી .
અમે લખીને કવિતા કરી એને પૂરી .

================================
===========
390

ગઝલી દુહાઓ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==============================

સ્ટેજ ઉપર જેનો હતો , ભર્યોભર્યો
ઉલ્લાસ ;
રસ્તામાં આજે મળ્યો ,જાણે જીવતી
લાશ .

મર મર તું ના બોલ , શુભ શુભ તું બોલ .
બટક છે હાડનો માળો ,તડાક તોડશે ખોલ .

જીવનભર સળગ્યાં ,આ માન ને અરમાન ;
આગ હવે શું બાળશે ?બહુ બહુ તો વાન .

બત્રીશ ભોજન મનને ,તન તોયે ઉપવાસી ;
શીતળ જળની માછલી ,સદા મીનપિયાસી .

તન સાપની કાંચળી ,જરુર ઉતારી દઈએ ;
ભૂખ જેટલું જ ખાઈને ,ખુશીથી ઉઠી
જઈએ .

પ્રવીણ ,અહીં અટક ને હવે આગળ ના લખ .
ડર છે અટકી જશે ,આગળ ઊગતા આ નખ .

====================================

==================================

389

હું જ મારો ભાગ્યવિધાતા

-શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================================

શ ુું સમજે તું નાદાન રે ,વહેવાર આ મારો ?
હું તો રેતીના દરિયાઓ પલકમાં તરનારો .

પગ આ મારા હોડી ને બે હાથ આ હલેસાં ;
મરજીવો હું ;મૃગજળમાંથી મોતી મેળવનારો .

કહેવાય છે ઘડિયાળમાં કાંટા રહે છે ફરતા ;
પણ હું સ્થિર કરું સમય , ના ફરી શકનારો .

શનિ મંગળની ઐસીતૈસી ,ના જરી ડરનારો ;
સ્થિર બેસી રહીને સામે ,નવગ્રહો ફેરવનારો .

પ્રવીણ આંટી મારી બેસ ,આવશે આવનારો ;

પેનપાટી પાસે રાખ .તું લખ ;તુંજ
લખનારો .

ઑક્ટોબર ૧ ૩ ,૨ ૦ ૦ ૭
==============================

388

દુઃખ મારું ,સુખ તારું !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=================

સુખને સાજણ વહેતું ર ાખો
દુઃખ સાજણ મનમાં રાખો
ફૂલતો ફોરમને વહેતી છોડે
પણ કાંટાને તો કેડમાં તેડે .
વાત જો આ મનમાં વાસે
દુઃખ રક્ષે જો સુખ પ્રવાસે .

=================

============

387

નટવરલાલ માસ્તર !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==============================

ત્રીસ વર્ષ ! અધધધ ; ફરીને પાછો આ શહેરમાં .
ભણ્યો ,ગણ્યો ,બચપણને છોડી જરા મોટો થયો
જ્યાં એ આ શહેર .કેટલું બધું બદલાઈ ગયું છે ?
મારો એ સર નટવરલાલેય બદલાઈ ગયો છે ?

રસ્તા વચ્ચે ઊભો હું ભાળી રહ્યો નટવરલાલને .
ઝૂકી ઝૂકી કમ્મર ને વળી હાથમાં જાડી લાકડી .
બબ્બે ડગલાં ભરે ,હાંફે ,ઊભો રહે ને વળી ચાલે .
આ એજ નટવરલાલ જે મને જોતાં વેંત ભડકે !

આમજ હોય ;હવે સમજ આવી હશે બેટમજીને ;
બહુ માર્યો છે મને ; ભણાવ્યો સાવ ઓછો મને ;
કુદરત પણ કેવી સરસ ન્યાયાધીશ છે ,ખરુંને ?
મરવા દે સાલાને .જોયું મને માર્યાનું પરિણામ ?

ત્યાં તો હાંફતો નટવરલાલ આવ્યો મુજ સમીપે

ને હું પખાળી રહ્યો 'તો સરનાં
બન્ને ચરણપદ્મને !

જુલાઈ ૦૩ ,૨૦૦૭
================================

=========
386

ટીક ટૉક ટીક
તાલબદ્ધ ચાલો
સમયની સાથ
ઠીક ઠાક ઠીક .

============

================
385

અડાબીડ જંગલો .
અવાવરું વાવડી .
ઘટાટોપ વાદળો .
ચકાચોંધ વીજળી .
કેવાં છે જગજનો .
જઈ વસે ગામમાં .

જુલાઈ ૧૯ ,૨૦૦૭
============

=============================

384

===========

આંખોના મેહ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

====================================

ગરજી ગરજી વરસ્યો વરસ્યો મેહો
અનરાધાર .
જેમ ધ્રુસકે ધ્રુસકે રોયો 'તો હું
એકવાર ચોધાર .

====================================

=========================

=========================

383

ભર બપ્પોરે વાયુ વાયો શીતલ ઠંડો
ઠંડો
પવનપૂત્રે સૂરજને માથે માર્યો
જાણે દંડો .

=========================

==============

382

ધડાકા અને ભડાકા થાય ;
તણખા એના આભે ઊડે .
આંખને એ જોવું તો ગમે ;
શુ ં સ્થાપિત વ્યવસ્થા રડે ?

કહેવું હોય તે કહો સહુ ;
ને મર્યાદામાં રહો સહુ .
તાવ આવે તો ઝેર નહીં
દવા આપો ;એમ હું કહું .

==============

================================

381

ઓળંગી બચપણ જુવાની જેમ જઈ વળગે
કન્યાને .
સવારનો સૂરજ બપોર ઓળંગી જઈ વળગે
સંધ્યાને .

================================
=====

૩ ૮ ૦

=============

હું માગતા ભૂલ્યો !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==========================

તમે તો બહુ ભલા ,બહુ ભોળા નીકળ્યા .
અમે ધાર્યું તું એથી વધુ ઉદાર
નીકળ્યા .
અમે ડરી ડરી રુપિયા માગ્યા
અગિયાર
ને તમે ફટ દઈ દીધા અગિયાર હજાર .

જુલાઈ ૦૧ ,૨૦૦૭
==========================

૩૭૯
=============
અંતરપટ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==============================

પીઠ પાછળ ખંજર ભોંકે ,દુશ્મનની
મજાલ છે ?
કોણ બીજું હોઈ શકે ?કોઈ મિત્રની આ
ચાલ છે .

માનતો 'તો કે તરસ મારી નીર જ પૂરી
કરશે .

બે ઘૂંટ શુ ં પી ગયો ;નીરમાં આવી
કમાલ છે ?

બાગ હતો ,ફૂલો હતાં ,ફોરમ હતી ને
તુંયે હતી .
બાગ કે ફૂલો નથી ,ફોરમ નથી ;તુંયે
સવાલ છે .

બખોલમાં બેઠું કબૂતર ઘુંટર ઘું
ઘુંટર ઘું કાં કરે ?
છેતો સાવ એકલું તો પણ ધમાલ ધમાલ
છે ?

પ્રવીણ કહો હવે જગમાં સાચું શું
ને ખોટું શું છે ?
રહી શ કાય તો ઘર નહિતર ઈંટોની
દીવાલ છે .

જૂન ૨ ૨ ,૨ ૦ ૦ ૭
================================
૩ ૭ ૮
===========
બમ્ બમ્ ભોલે !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=================

આ દુનિયાથી અલગ છે મારી રફતાર
ચાલી શકાય તો ચાલો તમે પણ ,યાર !

રાતે ઊંઘને સૂંઘવા પણ નથી દેતો ,
અને દિવસે ઊંઘત ો નથી પલવાર !

થોડી ભૂખે ખાઈ લઉં શબદ બે -ચાર ,
બહુ ભૂખે લખી નાખુ કાવ્યો દસ -બાર !

વાંચવાનું મન થાય તો જોઉં આકાશે ;
વાંચી નાખું નવલખ શબ્દ પારાવાર !

ભલે હાથની રેખાઓ પડી વાંકીચૂંકી ;
સીધી -દોર કરી દઉં વાંકી રેખાધાર !

આ દુનિયાથી અલગ છે મારી રફતાર
પ્રવીણ બોલે ચાલો ,તમે સહુ
દોસ્તાર !

જૂન ૨૧ ,૨૦૦૭
==========================
========

૩૭૭
પ્રથમ દેવળ કે પ્રથમ ઘર ?

પ્રથમ ઘર કે પ્રથમ દેવળ ?

વિચાર ના ,પ્રભુ ધ્યાન ઘર .

આપશે એ દેવળ અને ઘર .
==================================

૩૭૬

==============

માટીનું માટીમાં !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================

આ મારું મારું શું કરે રે !

તારું નથી અહીં કાંઈ રે .

લાખોની ભલે વાતો કરે .

તારી નથી એક પાઈ રે .

==================

=====================================

૩૭૫

===========

તંબૂર બોલે ...

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================================

હવે મુજથી રહેવાતું નથી ઘડીભર
તારા વગર

ડોક ટટ્ટાર નથી ગર્વથી .શોધી રહી
તને ઉપર .

====================================
===
૩૭૪
==============

આ તે કેવો જણ ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

કણ કણ કાજ કણસતો જણ

મણ મણ કોઠે ધરબ તો જણ

તંદુરસ્તી કાજ તડપતો જણ

કોઈનું યે ધન હડપતો જણ

એકલ આવ્યો જગતમાં જણ

એકલ જવાનો જગતથી જણ

તો પણ કાંઈ ન સમજે જણ

પાછળ મૂકી બધું સરકે જણ

====================

====================================
૩૭૩

સંતૃપ્તિ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

====================

હશે જરુર તમને ,ના અમને .
ક્યાં કહું છું હું કાંઈ તમને ?
હુંતો છું ત્યાંનો ત્યાં જ હજી .
ભલે વસો રંગમહેલોમાં તમે .
આવો !
ઘર મારું ત્યાંનું ત્યાં જ છે .
‘ભલે પધારો ‘
તકતી હજી ય ત્યાં જ છે .

====================
===================================
૩૭૨
=========

એક સરખા !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

========================

કોઈ દિન છોટા ,કોઈ દિન મોટા ;
કોઈ દિન હસતા ,કોઈ દિન રોતા ;
વાત વાતમાં વીતી જશે દિન ;
રોતાં હસતાં અને હસતાં રોતાં .

========================
==========

૩ ૭ ૧

==========

મૌનને હવાલે !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=====================

સતત સળગતાજ રહેવું છે .
જગતનું સહુ દુખ સહેવું છે .

આખરી વારજ બોલી લીધું .

હવે મૌન કહેશે જે કહેવું છે .

=====================

==========

૩૭૦

કાગળની હોડી

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===================================

કાગળની નૈયા ચાલી કરવાને જળ - વિહાર .

કાચી માટીની કાયા ચાલી કરવા ભવપાર .

થોડું ચાલી ડૂબવું નક્કી આ સંસારનો સાર .

તો ચાલો મનવા ડૂબવા ;આવે ભવનો પાર .

==

=============

સાચું તો આ છે !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

============================

કોઈ નથી કરતું કંઈ કોઈની પર ઉપકાર .

પુરાણી લેવડદેવડનો સહુ ઉતારે છે ભાર .

============================

મે ૨૨,૨૦૦૭

===================================

===

૩૬૮

=========

દૂર રાખો !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

====================================

જગતમાં સહુ સારી વસ્ત ુઓ પાસે હોવી જરુરી નથી .

ચાંદતારા છે તો સારા તેથી પાસે
હોવા જરુરી નથી .

==

૩ ૬ ૭

સફળ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==========================

કેવું સફળ રહ્યું અભિયાન અમારું ?

બહું સફળ રહ્યું અભિયાન અમારું .

યાન ઉડ્યું કો 'પણ વિધ્ન વિ ના .

બે ઉલ્કાઓ પડી ,યાન પાછું ફર્યું .

બાકી સફળ આ અભિયાન અમારું .

===========================

૩ ૬ ૬

સ્વાગત

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=====================================

તમે લઈ જશો તો લઈ જશો મને બસ કબર સુધી ;

સફર તો મારે જ કરવાની છે મારા નવા ઘર સુધી .

મિત્રો ,માઠું ના લગાડતા જો સાથે ન લઈ જઈ શકું .

ઘર છે નવું ,તમો કાજ સજાવું ,બસ થોભો ત્યાં સુધી .

=====================================

=====

૩૬૫

==========

નવો જમાનો !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

========================

ધોતિયું ટોપી શહેરમાં પહોંચ્યાં
ને ગામડે પહોંચ્યાં નેક્ ટાઈ હેટ ;
ઘરમાંથી બિલાડી ભાગી બહાર
જરા હાઉસમાં જ્યાં બોલ્યો રૅટ .

આ નવો જમાનો દોડતો આવ્યો
ભઈલા ,ધરતી હવે વરસશે મેહ ;
વનનાં વૃક્ષો જ હવે દૂધ આપશે
ને ગાય -ભેંસોને થાશે મધુ -પ્રમેહ .

વૃક્ષની ડાળીઓ ચૂસતાં ચૂસતાં
દીકરા ને વહૂ આવી વાતો કરશેઃ
બાપા માને ધાઈ મોટા થ્યાત ા
માને તો બહુજ દુઃખ પડ્યું હશે .

નથી જીવવું હવે આ દુનિયામાં
જ્યાં જોઈ છછુંદરને ભાગે સાપ .
નવો જમાનો નવતરને મુબારક
ભાગો ભાઈ ભાગો ,બાપ રે બાપ .

========================

====================
==============
૩૬૪
અકસીર ઈલાજ
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
===================

ચીંચીં ચીંચીં ચકલી બોલી
ચૂં ચૂં ચૂં ચૂં કરે છે ઉંદર .
શોભામાં અભિવર્ધન કરતો
હૂપા હૂપ કરે છે બંદર .

વાદળો છાયાં ચારેકોર .
જોઈ મોર કરે કલશોર .
હૈયું મારું થા થૈ નાચે .

નજર ફરે ઘરની કોર .

ચકલી ઉંદર મોર બંદર
જોઈ રહ્યાં મારી ઓર .
નજર મારી પડી ત્યાં
ભાગ્યાં સૌ જંગલ ઓર .

હું પણ ભાગ્યો
જાણે કે કોઈ ભાગે ચોર .

===================

૩ ૬ ૩
આંધળી મા !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=====================

લખાવ્યો છે પત્ર મેં ;
વાંચ યા ફાડી નાખ .
જવાબ ના જરુરી છે ;
વાંચવા છે ના આંખ .

=====================
========
૩૬૨

===========
દરિયાવ દિલ !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==========================

તમે તો ઘણા દિલદાર નીકળ્યા .
અમે તો ખોબો પાણી માગ્યું ’તું
અને તમે તો દરિયો દઈ દીધો .
તમે તો ઘણા દિલદાર નીકળ્યા .

==========================

=========

૩૬૧

રાત એટલે ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==============================

રાત એટલે દિવસની બીજી બાજુ નહીં .
પણ દિન પર પડછાયાઓનું આક્રમણ .
વાદળો ઘટાટોપ છવાઈ જાય દિનપર .
રાત છે પડછાયાઓનું સામટું
સંક્રમણ .

=============================

=========

૩ ૬ ૦

પ્રેમ એટલે ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================================

પ્રેમ એટલે ! ? . , ; આવું બધું હોય કેમ ?

પ્રેમ એટલે પ્રેમ ,પ્રેમ ,પ્રેમ .બસ ,
પ્રેમ અને પ્રેમ .
સતત વહેતું નિર્મળ ગંગાજળ .પ્રેમ
હોય ગંગા જેમ .
પ્રેમ એટલે નરનારી જ નહીં ;પશુ -
પક્ષી નહીં કેમ ?

પ્રેમ એટલે સહુ કોઈ ;હોય સહુનું
એમાં કુશળ -ક્ષેમ .
પ્રેમ એટલે પ્રે મ ,પ્રેમ ,પ્રેમ .બસ ,
પ્રેમ અને પ્રેમ .

=====================================

=========================
હાઈકૂ
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
====================

૩ ૫ ૯
ફળ અન્નનાં
પૂર ;પેટનો ફૂવો
ખાલી ને ખાલી
----
૩ ૫ ૮
વીજકડાકા
મેઘ અનરાધાર
લીલો દુકાળ
----
૩ ૫ ૭
હુંસાતુંસીનો
ખેલ ;ભેરુ આખડે .

ઝરે તણખા .
----
૩ ૫ ૬
વધતું પેટ ,
વય ;ખેલ આયુનો
કાળ ખેલતો .
=================

૩૫૫

ભૂલશો ના !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==================

યાદ રાખો જગ આખુંય ભૂલે તમને
પણ ઘરનાં કદીય નહિ ભૂલે તમને .

વિદ્વાન તમે ,જગ જ્ઞાન લેવા આવશે ;
અનુભવી તમે ,અનુભવનો લાભ લેશે ;
પૈસાદાર તમે ;ધનની લાલચે આવશે ;
બોદા આમાં તો કોઈ ભાવ ન પૂછશે .

અપંગ ,અભણ છો ,છો બિનઅનુભવી ,
ગુનેગાર છો ,જેલમાં સડ્યાં ,તેથી
શું ?
જગત આખું પીઠ ફેરવીને ઊભું હશે ,
ઘરવાળાં જ સહું ખમ્મા ખમ્મા કરશે .

યાદ રાખો જગ આખુંય ભૂલે તમને
પણ ઘરનાં કદીય નહિ ભૂલે તમને .

==============================

૩ ૫ ૪

ચિંતા ના કરો !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

============================

જુઓને આ રાતના બાર વાગી ગયા .
તમારા ભાઈ હજી ઘરે નથી આવ્યા .
શોક જરી ના કરો તમે મારી બાઈ ;
આ એમનો શોખ ,જરીય ના નવાઈ .

============================

====

૩ ૫ ૩

મોંઘા છે દામ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================

જરુરી એવી કોઈ પણ વસ્તુ

મફત મળવાની ના જગમાં ;

માગવા જાઓ ભલે ને દુખ ;

મોંઘું થઈ જાશે એક ક્ષણમાં .

=====================

=====

૩ ૫ ૨

જગત આવું જ છે !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================

બનો મહાત્મા ,ફાંસી તૈયાર છે ;

ઉગાડો ગુલાબ ,કાંટા તૈયાર છે .

======================

=======

૩ ૫ ૧

વાહ રે વાહ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

===========================

કાષ્ઠ ,કાથો ,કંકુ ,કફન ,કાંધો ,કબર .

કાયાનો કેવો કમાલનો કારોબાર !

=============================

======

૩ ૫ ૦

સ્મરણ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

====================================

બાળપણ હતું ત્યારે કેવું બધું યાદમાં રહેતું'તું ?

અડધું તમે ,અડધું અમે , કેવું હવે ભૂલી ગયાં ?

====================================

=====

૩ ૪ ૯

સુભગ અવસર !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==============================

હું પણ પથ્થર છું ,તું પણ પથ્થર છે .

ઈશ્વર બનવાનો આ રુડો અવસર છે !

==============================

=====

૩ ૪ ૮

પાછળ પડી ગઈ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==

બેઠો હતો ગૂપચૂપ ઘરમાં તો કવિતા ત્યાં આવી ;

ગયો બાગમા ં ફરવા તો કવિતા ત્યાં પણ આવી ;

લ્યો ,શ્વાસની બંસરી બજાવવાનું બંધ કરીને જોઉં ;

મૌન બનીને છાનીમાની કવિતા ત્યાં
પણ આવી .

==
====

============

વાહ ભઈ વાહ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

મેઘ આજે પેટ ભરીને વરસ્યા .

તોય *,અમે તરસ્યા ને તરસ્યા .

*તોય =જળ

*તોય =તે છતાં

========================
====

=======

શા માટે ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

બીડી પીનારને હંમેશા બાળે છે ;

જોનારને રોજ બાળે છે ધુમાડો ;

સહુનું બળવું એકદિન છે નક્કી ;

તો આવું રોજ બળવું શા માટે ?

==
===============

====
૩૭૫

પ્રકારે પ્રકારે

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

============================

અમે એના એ,તમે એના એ,ઘર પણ એજ

તો અવાજો કેમ નીકળે છે જુદા
પ્રકારે પ્રકારે

સૂરજ એજ,ચંદ્ર એજ,તારા પણ તેન ા તે જ

તો કેમ વહેલા મોડા થાય છે સવારે
સવારે

પ્રીતની લીધી દીધી અમે કસમ ઉઘાડે
છોગ

કેમ પ્રીત રાતે રાતે ને ઝગડા સવારે
સવારે

છતાં યે જીવી લીધું ને ઘરે ય વસાવી
દીધું

સુખદુખ ,કલહપ્રેમ ,રહ્યાં સાથમાં
પ્રકારે પ્રકારે

પ્રવીણ એમાં નવાઈ શી ?એતો એમ જ હોય .

આ એનું ,તે તેનું ,લેખ ભાગ્યનો
પ્રકારે પ્રકારે

.

==

===============

૩૪૪

===============

સ્નેહ એટલે મૌન !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

======================

સખી ,તું તો વસે છે પરદેશમાં
ને હું રહેતી આપણા સ્વદેશમાં
હાલ તુજ હું જરા પણ ન જાણું
હાલ મુજ તું જરાપણ ન જાણે

સખી ,
મુ જ દિલની રે વાત કહું
મનનો ભાર જરા તબદિલ કરું
કેટલું છે વહાલ મુજને તુજપર
સહુ વાત તને વિગતવાર કરું

વહાલ ,એ તોલ્યું તોલાય ના
કાટલાં સઘળાં યે ખૂટી પડયાં
શબ્દો યે ઓછા પડયા શું કરું
સખી ,મુગ્ધ હું ,વાત હું શું કરું

મુખથી ઘટે અને મૌનથી વધે
વહાલ સખી મૌનનો મહેલ છે
ચાલ સખી ,મહેલમાં સરી પડું
વહાલ સખિ મૌનને વરેલ છે .

=======================

=========

૩૪૩

ગુનેગાર !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=======================

આવો સરકારી હૂકમ ક્યાંય છે ?

નદી કેમ સતત દોડ્યા કરે છે ?
નદી ને પણ થાક લાગી શકે છે .
નદી બિચારી બિમાર પડી જશે .
દવાદારુ બાપડી ક્યાંથી કાઢશે ?

આ નદીને માટે કોઈક કંઈક કરો .
બાપડી વગર વાંકની કુટાઈ જશે .

જાગો ,અરે સરકાર માબાપ જાગો .
જાગો ,અરે જનગણમન સહુ જાગો .
નદી માટે પેન્સન યોજનાઓ કરો .
નદી માટે સરસ હૉસ્પિટલો બાંધો .
નદીઓની ઈ ંસ્યુરંસ વ્યવસ્થા કરો .

પણ નદીઓને કોણ જાણે શું છે ?
સાલી કદી બિમાર જ પડતી નથી .
લોકો માટે કંઈ કામ છોડતી નથી .
સરકાર માટે કૈં કામ છોડતી નથી .
લોક ,સરકાર એટલે બિમાર રહે છે .
નદીઓ જ આ માટે જવાબદાર છે .

પોતે જાતે કદી બિમાર પડવું નહીં .
લોકને સરકારને બિમાર પાડી દેવા .

આ નદીઓને શું કહેવું ,મારા બાપ !

==========================

=====================

૩૪૨

સરકાર અને વેપાર

રચનાઃ
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
===================================

સરકાર જો કરે વેપાર
તો વેપારી બને બેકાર
વાત છે સો ટકા સાચી
બન્ને કરે આ વાતે વિચાર.

સરકાર ચલાવે સરકાર
વેપારી કરે નિજ વેપાર
તો સારી ચાલે સરકાર
ને સારો ચાલે વેપાર.

સરકાર ના પડે વેપારમાં
વેપારી ના પડે સરકારમાં
સરકાર વેપારને કરે સહાય

વેપારી ધ્યાન ધરે વેપારમાં.

સરકાર ધ્યાન રાખે આમજનનું
વેપારી ધ્યાન રાખે આમધનનું.

૪/૬/૨૦૦૬

==

=================

૩૪૧

=========

રેશમી ભૂલ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==

આજ બાગમાં હું એક મોટી ભૂલ કરીને
આવ્યો છું .
એક ગુલાબી ફૂલ પર દિલ ગુલ કરીને
આવ્યો છું .

ચાલ જરા મોસમને કહું કે
પૂરબહારમાં ખીલે ના .
બહુ પ્રેમથી રાખેલું આ દિલ ફૂલ
કરીને આવ્યો છું .

આ઼ંબા ડાળે મૉર ખીલે છો ને ચોમાસે
ગહેકે મોર
ફૂલ પાસે ના ચાલ્યું ,મીઠી ભૂલ
કરીને આવ્યો છું .

સરોવરે ખીલ્યાં કમળદળ ક્યાંથી આમ અચાનક ?
હું ભમરો એમાં પુરાવાની ભૂલ કરીને આવ્યો છું .

કાળી રાતે ધોળા પાને હોશ હવાશે પ્રવીણ લખે .
મોસમ પર મરો ના ,જે ભૂલ હું કરીને આવ્યો છું .

==

૩૪૦

સુખનો રસ્તો

રચનાઃ
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=================================

ફેંકે ભલેને કરોડોનું દાન
સામે આવીને ભગવાન
એક પાઈ ના સ્વીકારું
એવો છું મૂર્ખ,નાદાન.

વર્ષો પહેલાંની આ વાત છે.
પાઈ પાઈનો મોહતાજ હતો.
આપનારે ગર્વથી ફેંક્યા'તા
વિનયથી મેં પાછા સોંપ્યા'તા.

આજે પરિસ્થિતિ બદલાઈ છે.
ગરજમંદને હું શોધી કાઢું છું.
સમજે પહેલાં એનાં ગજવાં

આવશ્યક્થી ભરી દઊં છું.

મારી આ ટેવ કુટેવ જે ગણો તે
મને લાભદાયક સાબિત થયાં
મને ગમતાં મારાં સુખ-શાંતિ
દિવસ ને રાત વધતાં જગયાં.

૩/૨૪/૨૦૦૬
===
=====
૩૩૯

અસલ
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
===================

દર્પણને તું ફોડી નાખ
ગરદનને મરોડી નાખ
બેઉ પગને છોડી નાખ
બાવડાંઓ તોડી નાખ

ફરી દર્પણ જોડીને જો
ફરી ગર્દન જોડીને જો
પગને પાછા જોડી જો
બાવડાં તારાં જોડી જો

તારું સાચું કામ હતું આ
એ અસલ પામ હવે તું
છોડી દે આ આખો દેહ
થઈ જાને સ્વયં તું દેવ

======================
३३८

શું જરુરી છે !
શાહ પ્રવીણચંદ્ કસ્તુરચંદ
==========================

પાટી આપો ને પેન આપો
શાળાઓ ને ઓરડા આપો
બેસવાને માટે બેંચ આપો
શિક્ષણ મા ટે શિક્ષક આપો .

શિક્ષકને માટે પગાર રાખો
પગાર ચૂકવવા કર નાખો
કરવસુલાત કર્મચારી રાખો
કર્મચારીને કાર્યાલય આપો
આ સંભાળવા સરકાર રચો
પ્રધાન મંત્રી ,પ્રધાનો નીમો .

આથી બેસવા બેંચ મળશે .
ભણાવવાને શિક્ષકો મળશે .

વનમાં પેલો વાઘ ના ભણે .
વનમાં પેલો સિંહ ના ભણે .
વનમાંતો ગધેડો ના ભણે .
ના ભણે રે ભાઈ ના ભણે .
=================================

=========

મહાગીત

રચયિતાઃ
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
====================================

જા.
ગા.
સા.
રે.
ગ.
મ.
પ.
ધ.
ની.
સા.

જા વા ખા.
હાં રે હાં.
ને વા પી.
હાં રે હાં

સા
ની
ધ
પ.

૩/૨૨/૨૦૦૬
==========

================

Aop_ A¡S op_
fQrésp:
ipl âhuZQ»Ö LõsyfQ»v
==================================

D_u D_u gwAp¡ hpé
VpY `X¡ kly \uÆ Spé
hp h»Vp¡m _¡ Sm b»bp¡m.
dpfp M¡sf¡ A¡L kkgy».

LC dpVu_y» Ap kkgy»?
_pNy`wNy» ãf¡ kkgy»
kkgp_¡ L»C \sy» _\u
kkgy» kpgy» dfsy» _\u.

kkgp_¡ ly» `wRu b¡Wp¡
Apd sy» Æh¡ iu fus¡?
kkgpA¡ kpd¡ dyS_¡ `wRéy»
ipdp» iy» Æh¡ iu fus¡?

DÑf dpfp¡ dyS_¡ dmu Nép¡
op__p¡ cpfp¡ bmu Nép¡
L¡d kkgy» kpgy» _p df¡
L¡d kkgy» kpgy» Æìép Lf¡.

3/22/2006
================================

==========================
૩ ૩ ૫

જય હિમાલય !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=====================

જય હિમાલય ,જય હિમાલય
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

મુખ મારું મધુરું બોલે
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

મન મારું મીઠું મલકે
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

આંખો મારી હરખે છલકે
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

અંતર મારું ધબધબ ધડકે
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

હાથ મારા તાળી પાડે
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

હરહર બેઠા જેના માથે
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

ગંગા નિજ જટામાં ઝીલે
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

નારદજી જ્યાં હરે ફરે
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

જગનાં લોકો પાવન થાયે
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

ધવલ જેનાં શિખરો શોભે
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

ઉરથી જેનાં ગંગા પ્રગટે
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

જેનાં જળથી ભારત પાવન
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

હરદમ જપીએ નામ જેનું
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

અંતકાળે જે આવે યાદ
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

તેથી ધન્ય બન્યો હું આજ
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

પ્રવીણે કરી તુજ પદ્મપૂજા
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

જય હિમાલય ,જય હિમાલય
જય હિમાલય ,જય હિમાલય

=====================

================

એક પાગલ આશિક
રચનાઃશાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=====================================

ચાલ દીવાના,આજ તને હું તારું જૂનું ઘર બતાવું
જેણે તારા કર્યા હાલ આ,હાલ તને એનું ઘર બતાવું.

જો પેલી બેઠી છે એ તારી એક વખતની માશુકા છે
આજ વેર વિખેર એનું જીવન;જો,તને જીવતી કબર બતાવું.

એકદમ દીવાનો દોડ્યો, જઈ ટગર ટગર એને નીરખવા લાગ્યો
દીવાનો કંઈ ડાહ્યો લાગ્યો;હું માશુકાની કઈ ખબર બતાવું?

કેશમાં આંગળીઓ ફરવા લાગી,છાતી સરસી ચાંપી દીધી
ચાર આંખોનો દરિયો ખારો,જુઓ અમૃતનો પ્યાલો, સભર બતાવું.

દીવાનાએ દીવાનીની ખબર લીધી,દીવાનગી દડબડ ભાગી
આશિક માશુકાનો નવો દોર આ;પ્રવીણ, કોને કોનું ઘર બતાવું?

૩/૨૧/૨૦૦૬

====================
333

ભવોભવની પ્રીત

રચનાઃ
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==============================

મને ગમ્યો, તું મારો પ્રીતમ
તને ગમી હું,ના હું તારી
એક માર્ગી મારગ આ પ્રીતનો
અમારી ચોખ્ખી દાદાગીરી.

જાવ ગમે ત્યાં રાવ નોંધાવો
પોલિસમાં,દરબારે,સરકારી
પ્રીતનો દાવો સદા જીતવો
કરની રેખા કદિ ના હારી.

જ્યાં લગ અમે હા ના ભણીએ
પાડતા રહો બે હાથે તાલી
અમથા અમથા ના કરો લવારો
તમે અમને કરી લીધી તમારી.

જાવ વાલમ,બાજી તમે જીતી ગયા
જ્યાં મુખ તમે લીધું ફેરી
હું તો છું ભવ ભવથી તમારી
હતી આ ફક્ત વાતોની ફૂલઝડી.

એક માર્ગી મારગ આ પ્રીતનો
અમારી ચોખ્ખી દાદાગીરી
જાવ કરી લો કરવું હોય તે
તમે છો મારા, હું છું તમારી.

૩/૨૧/૨૦૦૬

================

૩૩૨

વણસતો માણસ
રચનાઃ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=================================

કણ કણ કાજે કણસતો માણસ
મણ મણ પેટમાં પીરસતો માણસ

દુખમાં ભાગ્યને કોસતો માણસ
સુખમાં નિજ બાહુ તસતો માણસ

ભાગ પડાવી લે જઈને,ડસતો માણસ
ભાગ આપે ના કોઈને,ભસતો માણસ.

સ્વાર્થ હો તો સાવ ખોટું હસતો માણસ
વહાલ ના હો તો ધીરેથી ખસતો માણસ.

મૂકી વતન જઈ વિદેશે વસતો માણસ
હાય પૈસો,એક પૈસાનો આ સસ્તો માણસ

પ્રવીણની ગઝલ!વાહ વરસતો માણસ
હો બીજાની,હોઠે તાળું વાસતો માણસ.

૩/૧૫/૨૦૦૬

====================================
==============
૩૩૧

બાર બાળાઓ !

રચનાઃ
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=================================

રંભા ને મેનકા ઇંદ્રની સભામાં જવા નીકળી
ચંપા,શાંતા રસ્તે મળ્યાં બેઉં એમને ઘરે ચાલી
ચંપાની સેવપૂરી,શાંતાની ભેળપૂરી ખાધી
બન્ને ઇંદ્રનું નામ ને સ્વર્ગનો રસ્તો ગયાં ભૂલી.

પૃથ્વી પર બેઉ એ બાળાઓ માટે નૃત્યકળાના વર્ગો ખોલ્યા
જાહેરાત વગર પણ કીડિયારાની જેમ એ ઊભરાઈ ગયા
જોત જોતામાં નૃત્યાંગનાઓ,અભિનેત્રીઓથી ધરા ભરાઈ ગઈ
નાટ્યગૃહો ને મધુશાળાઓ રંભા ને મેનકાઓથી ઊભરાઈ ગઈ.

બારબાળાઓને સીધે સીધો સ્વર્ગ શિક્ષણનો અનુભવ હતો
ગ્રાહકો બિચારા ધરતી પર એથી સાવ અજાણ હતા
ઇંદ્રસભાના નીતિનિયમ ધરતીથી વિપરીત હતા
અહીં સરકારી નિયમો એ નિયમોથી જુદા સાવ હતા.

બાર બાળાઓ બહાર થઈ ગઈ,ગ્રાહકો સહુ અંદર થઈ ગયા
સ્વર્ગતો ધરા પર ના આવ્યું,મેનકા રંભા પાછા સ્વર્ગ ફર્યાં

રાહ જોઈને બેઠી છે સહુ બાળાઓ ક્યારે ઇંદ્ર બોલાવે
ધરતીના જેવા નસીબ,હવે સ્વર્ગે જઈ ઇંદ્રાસન ડોલાવે.

૩/૧૬/૨૦૦૬

=========

૩૩૦

ક્યાંથી ક્યાં?

રચનાઃશાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
======================================

સાકી ત્યાં,સુરા ત્યાં,સુરાલય પણ ત્યાંનું ત્યાં
આજ વેરાન કેમ છે? પીનારા સહુ શું મરી ગયા?

મસ્જિદો ને મંદિરો છે ત્યાં;ગિરિજાઘરો પણ ત્યાંના ત્યાં
કાં ઊભરાયે માનવ ટોળાં?શું પીનારા આવી ગયા ત્યાં?

તલવાર હતી,તીર હતાં, ભાલો ને ક્રિપાણ હતાં જ્યાં
એટમબોંબો,પ્રક્ષેપાસ્ત્રો,લાશોના અંબાર હવે ત્યાં.

નદીઓ ને સાગર એનાં એ,વરસતાતાં વાદળ પણ એ
ચિત્ર જરા ક બદલાઈ ગયું છે;તોયને બદલ* લોહી ત્યાં.

પ્રવીણ તમે પણ કાલ સુધી વાતો કરતાતા સાકીની,સુરાની
આજ હવે શું ડરી ગયા? કોઈ અફસર માગશેઃપરમિટ ક્યાં?

૩/૧૩/૨૦૦૬

*પાણીને બદલે

=====================

૩૨૯

ક્યાંક તો કૈંક છે
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
===================================

તમારી જીદ કે જીતવું,અમારી ટેવ કે હારી જવું
લોકો કેવી હસી ખુશીથી બાજી આ જોતા રહે છે.

કરે છે કંટકો કેવી હિફાજત મને એની જાણ છે
ફૂલ લૂંટાતા રહે છે કંટકો આ જોતા રહે છે.

મેં કહ્યું સૂર્યનેઃમહેરબાની કરી સિતારા સોંપી દે
એ કહે ચંદ્રના એ ચેલા આઘેથી મને જોતા રહે છે.

દરિયા રોજ કરે ગર્જના;નદીઓ એ પા રહેતી વહેતી
ડુંગર જેવા ડુંગર બાપા પણ રોજ આ જોતા રહે છે.

પ્રવીણની દુનિયા ન્યારી છે,લોકો સહુ આ સમજે છે
એ લખતો રહે કવિતા ને લોક સહુ આ જોતા રહે છે.

૩/૧૩/૨૦૦૬

=====================
૩૨૮

ડોસા ડોસીની વાત

રચનાઃ
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
===================================

એક હતો ડોસો
એક હતી ડોસી
ડોસો ભડવીર
ડોસી હતી ફોસી.

રાતે ઘૂસ્યો ચોર
ડોસો ભાગ્યો બહાર
નેકલેસ,હાર લઈ
ચોર આવ્યો બહાર.

દંડો માર્યો ડોસાએ

પડ્યાં નેક્લેસ,હાર
ઉપાડી લીધા ડોસાએ
ભાગ્યો ચોર બહાર.

ડોસો ઘરમાં આવ્યો
ડોસી પાડે ચીસ
ધૂંસો ડોસાને માર્યો
ડોસો પાડે ચીસ.

ધીરેથી નીચે મૂક્યાં
ડોસાએ નેક્લેસ,હાર
ડોસી બોખુ હસી પડ્યા
આવી ઘરમાં બહાર.

રાત થઈ પૂરી
વાત થઈ પૂરી
આવો હતો એક ડોસો
આવી હતી ડોસી.

૩/૧૦/૨૦૦૬
==================================
==============================
૩૨૭

બા !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
============================

ભીંજાઈને બહારથી ઘરે હું આવ્યો
છીંકાછીંક શરદી તાવ સાથ લાવ્યો
છાતી ગળે પત્નીએ બામ લગાવ્યો
આંખોમાં આંસુ ત્યાં તો ધસી આવ્યાં

બા ,તમે આજ બહુ જ યાદ આવ્યા .
બહુ યાદ આવ્યા ,બહુ યાદ આવ્યા .

મંદિરમાં જઈ આજ દર્શન કર્યાં મેં
ઘંટ વગાડ્યો ,પૂજા -અર્ચના કરી મેં
પ્રસાદ લીધો ,લઈને ઘરે હું આવ્યો
આંખોમાં આંસુ ત્યાં ભરાઈ આવ્યાં
બા ,તમે આજ બહુ જ યાદ આવ્યા .
બહુ યાદ આવ્યા ,બહુ યાદ આવ્યા .

બા ,તારા પૌત્રના આજે લગ્ન કીધાં
તુજ વહૂને પોંખીને ઓવારણા લીધાં
પૂત્રવધુના ઘરે આજ પગલાં પડ્યાં
હૃદયનાં બંધ બેફામ સૌ તૂટી પડ્યાં
બા ,તમે આજ બહુ જ યાદ આવ્યા .
બહુ યાદ આવ્યા ,બહુ યાદ આવ્યા .

ઝરણાં ,નદી ઓ એમ જ વહેતાં રહેશે
સાગર ઊછળશે ,વાદળો પણ છવાશે
એજ વાયુને એજ રોજિંદુ વાતાવરણ
પણ બા ,તમે ક્યાં છો ,તમે ક્યાં છો ?
બા ,તમે આજ બહુ જ યાદ આવ્યા .
બહુ યાદ આવ્યા ,બહુ યાદ આવ્યા .

==============================
================

====================================

જ્યાં વસી ગયા તે જ વતન
એક્જ ભૂમિનો બધો પ્રદેશ છે.

વતન અમારું આ થઈ ગયું
ભલે સહુ ક્હે પરદેશ છે.

ગણો તો વતન બધે જ છે
શું દેશ કે વિદેશ છે.

હો બંગાળ ભલે પૂર્વમાં
આખા દેશમાં એ જ સંદેશ છે.

ઘરમાં રહે તે નર ગણાય
મહેલોમાં રહે તે નરેશ છે.

હોય છે દેવો તેત્રીસ ક્રોડ
પણ પ્રથમ દેવ તો ગણેશ છે.

કવિતા જેવું આ ગતક્ડું પ્રવીણ
આવો તમારો ગઝલ-પ્રવેશ છે?

૩/૬/૨૦૦૬

=====================

આપ તો મહાન છો .
આપની વાત થાય .
આપ કહો કે એક છે
એકના અનેક થાય .
જાદુગરોની શાન છો .
આપ જો મહાન છો .

આપને પુછાય નહીં .
જવાબ મગાય નહીં .
જવાબ અગર મગાય
તો કૈં પણ થઈ જાય
કાંઈ યે કહેવાય નહીં .
આપ જો મહાન છો !

આપ સહુની શાન છો .
દ્વારની કમાન આપ છો .
આપ ફૂલોનો હાર છો .
હર્ફ આપનો ફરમાન છે .
એનેતો ઉથાપાય નહીં .
આપ જો મહાન છો .

લ્યો લવારો બંધ કરું .
ને લખવાનું બંધ કરું .
આપ હાજરાહજૂર છો .
તો આની શી જરુર ?
લ્યો ,આંખો બંધ કરુ .
આપ જો મહાન છો !

==================
=============================

===============

૩૨૪

કવિતા કેમ લખું ?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

================================

કવિ છું ,કવિતા લખવી એ છે ધર્મ મારો .
કોઈ મનોહર કારણ મળે તો કવિતા લખું .

મન મજબૂત મારું ,તન પણ દુરસ્ત
મારું .
હોત આ વ્યાજબી વાત તો કવિતા લખું .

જો અસહ્ય દુઃખ આપો ,સુખથી દૂર રાખો ;
મારું જો અપમાન કરો ;તો કવિતા લખું .

ધનથી દૂર રાખો અને ધાનથી દૂર રાખો ;
દરદર ઠોકરો દેતા રહો તો કવિતા
લખું .

કરમાં પ્યાલી ખાલી ,સાકી પણ સવાલી .
બે ઘૂંટ ઊતરે જો ગળે તો કવિતા લખું .

કરમાં કંકણ ખખડે ને પાયે ઝાંઝર
રણકે .
ફૂલનો દડુલિયો મારે કો ’તો કવિતા
લખું .

હાલ મારા ના જાણે કોઈ ,કહે લખ કવિતા .
કલમ -કાગળ જો દે કોઈ ,તો કવિતા લખું .

પડી તાળીઓ ,વાહ્વાહ ને દુબારા
દુબારા .
ભાવતું 'તું ને મળી ગયું લો લખી
કવિતા .

==================================

==

૩૨૩

આભાસ ી અસ્તિત્વ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==================

ઉપર અવકાશ ,નીચે અવકાશ ,
સ્વયંને કહે છે હું ચંદ્ર ,હું
સૂરજ ,
હું પ્રકાશ ,હુંજ સર્વેસર્વા આ
જગતમાં .

ભલા ,જેનો પાયો પોકળ ,તે સહુની આગળ ?

સળગે છે તો શું થયું ?
એમતો માણસ પણ સળગે છે .
પણ માણસ બુઝાઈ જાય છે .
કારણ મ ાણસ અસ્તિત્વ છે .
ચંદ્ર ,સૂરજ અસ્તિત્વ નથી .
અસ્તિત્વનો આભાસ માત્ર છે .
આયનો જોયો છે ને ?
પ્રતિબિંબ પ્રકાશ છે .
અસ્તિત્વતો ક્યાંક બહાર ઊભું છે .
તો આ દેખાય છે તે શું છે ?
ફક્ત અસ્તિત્વનો આભાસ માત્ર છે .
આયનાને શી ખબર અસ્તિત્વ ક્યાં છે ?
પ્રતિબિંબને શી ખબર અસ્તિત્વ
ક ્યાં છે ?
અસ્તિત્વ જાણે છે આ સઘળું .
પ્રતિબિંબ શું છે .
આયનો શું છે .
સ્વયં શું છે .

સૂરજચંદ્ર આયના છે .
બહાર અસ્તિત્વની ચકાચૌંધથી ઝળહળી
રહ્યા છે .
ભ્રમમાં પોતાને અસ્તિત્વ માની
રહ્યા છે .
ભૂલી ગયા છે કે પોતે આયના છે .
આ ભાસ આભાસ છે .
એમાં એમને ના જરી વિશ્વાસ છે .
મા ણસ ખડખડાટ હસી રહ્યો છે .
આભાસી અસ્તિત્વને માણી રહ્યો છે .
સૂરજચંદ્રના પ્રકાશને ઉપયોગમાં
લઈ રહ્યો છે .

બિચારા સૂરજચંદ્ર !

આભાસી અસ્તિત્વની કંદરામાં કૂદી પડો !
પણ ભલા થઈને બળવાનું બંધ ના કરતા .
આભાસી તત્ત્વની માણસને આદત પડી ગઈ છે .
તમારા વિયોગમાં એ પોતાનું અસલ અસ્ તિત્વ ખોઈ બેસશે .
ભલા થાજો ,આ ભૂલ ના કરશો .
ધન્યવાદ !

=====================

૩૨૨

હો મદહોશ કવિતા !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=================================

કવિતા જેવું જરાક જ્યાં કળાય છે
ચાંદ આગળ ત્યાં વાદળો છવાય છે
વાઘ બકરી વૃક્ષ પહાડો નદી સમંદર
અવનવાં રૂપોમાં કવિતા લહેરાય છે.

શબ્દોના માળખામાં કેમ હું સાંધી શકું?
વ્યાકરણના પહેરામાં કેમ હું ગોંધી શકું?
ક્યાં છે આ કવિતા કે સાથમાં ચાલી શકે?
વાદળોને નિયમોમાં કેમ હું બાંધી શકું?

કવિતાને કહો ભલે જરા આરામ ફરમાવે
વાદળોનાં લહેરણિયાં ભલે લહેરાવા દે
અનુષ્ટુપ શિખરિણી મંદાક્રાંતા ઉપજાતિ
જેલમાંથી મુક્ત થઈ મદહોશ બહેકાવા દે

કવિતા જેવું જરાક જ્યાં કળાય છે
ચાંદ આગળ ત્યાં વાદળો છવાય છે

૨/૨૩/૨૦૦૬

======================================

==============================
૩૨૧

ક્યાં ગઈ કવિતા?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
======================================

ચંદ્ર તારા પરથી લપસ્યો
નડ્યાં વચમાં જળ-વાદળ
છટક્યો ત્યાંથી જલબિંદુ થઈ
પટકાયો સાગરજળ ભૂતળ
તોય મને ના મળી મારી
પ્રિય કવિતા કોઈ કમળદળ.

દોસ્ત,આજ હું ઉદાસ છું!
ક્યાં ગઈ મારી પ્રિય કવિતા?
રાત દિન નિરાશ છું
ક્યાં ગઈ મારી પ્રિય કવિતા?

બની ગયો ભગ્ન આશ છું
ક્યાં ગઈ મારી પ્રિય કવિતા?

કોઈ શોધી આપો મારી કવિતા
આજ હું બહુ ઉદાસ છું.

૨/૨૨/૨૦૦૬
====================================

===========================
૩૨૦

વાત વાતમાં રાત... !

રચનાકારઃશાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
====================================

વાત વાતમાં રાત ગઈ
હમણાં થશે પ્રભાત
વાલમ કાંઈ કામ થયું નહીં
કોઈ રોકી રાખો રાત.

કોઈ અટકાવો પરભાત
હજુ ક્યાં ખૂટી છે વાત?
હમણાં તો કરી છે શરુઆત
કોઈ રોકી રાખો રાત.

વાલમ જુઓ કૂકડો બોલ્યો
છે બિછાનું કડેડાટ
કમખો તૂટુ તૂટુ થાયે
છાતી ધબકે ઘૂઘવાટ

વાલમ કાંઈ કામ થયું નહીં
વાતુંમાં વેડફી દીધી રાત
કોઈ રોકી શકે તો રોકી રાખો
મારે વાલમને કરવી એક વાત.

ભવના સ્વામી ના સાંભળતા
હવે પછી મારી કોઈ વાત
કૂકડા બોલશે ને વહાણાં વાશે
એમને એમ આખી વીતી જાશે રાત

હરખે સ્વામીએ બાહુમાં લીધી
બંધ આંખોમાં વીતી ગઈ બાકી રાત.

૨/૧૬/૨૦૦૬

====================
૩૧૯

કાનુડાની શોધ

રચનાકારઃશાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==
==

રાધા તારા કાનુડાને હું ગોતી ગોતી થાક્યો
વૃદાવનની ગલી ગલીમાં ક્યાં ક્યાં ના હું ભટક્યો?
હર ગોવાળાને પૂછી પૂછી મારી જીહ્વા ગઈ થાકી
ભાળ મળી ના કનુડાની, મોંઘો તારો કાનુડો બહુ ખટક્યો.

રાધા મલકી મરકમરક વાત સાંભળી મારી, હું ચમક્યો
દોડી રાધા આગળ આગળ ને એની પાછળ પાછળ હું દોડ્યો

કૂદી કૂદી તોયે મારી પાછળ જોઈ રહી શું આ રાધારાણી
મેં પણ જ્યાં જોયું પાછળ તો ભેદ સઘળો હું સમજી ગયો.

વૃદાવનમાં ગોતી રહ્યોતો કાનુડાને હું મારી આગળ આગળ
નટખટ કાનો આવી રહ્યોતો ગૂપચૂપ ગૂપચૂપ પાછળ પાછળ
ઝટ પકડ્યો મેં કાનુડાનો હાથ,દઈ રાધાને હાથ, હું ભાગ્યો
રાધા તારા કાનુડાને હું ગોતી ગોતી થાક્યો.

૨/૧૫/૨૦૦૬

========================
૩૧૮આવી રહ્યો છે ....?

રચનાકારઃશાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
================================

પાણી થાશે થર પર થર બહાર ભીતર પથ્થર પથ્થર
વૃક્ષો ઊગશે આકાશે ને લટકશે ઉપરથી નીચે અદ્ધર
ઘરો તરશે હવામાં જેમ તરતીતી માછલીઓ સરવર
ઘર જાશે મળવા ઘરને જેમ મળવા જાતાતા નરને નર.

ભૂખ લાગેતો જઈ છાપરે ઝીલી ખાવાં નીચે પડતાં ફળ
લાગે તરસ તો મોં ખોલી ઝીલવું નીચે પડતું ઝાકળ.
ખોયું માણસે જ્ઞાન કેમ રહેવું જોઈએ આ ધરતી પર
આવી રહ્યો છે શીખવવા નવો જમાનો આ નવતર.

થઈ જાઓ તૈયાર ભણવા, ભૂલી ગયા જૂનું ભણતર
નવો જમાનો શીખવી દેશે જૂનું ભણતર નવું ચણતર.

જાન્યુઆરી ૧૩,૨૦૦૬.

======================

======

૩૧૭

ચક્કર

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=================

જન્મ પામ્યો .

તો શું પામ્યો ?

કોલેજમાં ભણ્યો .

એટલે શું ગણ્યો ?

પુસ્તકો વાંચ્યાં .

એટલે જ્ઞાન લાધ્યું ?

દર્શન કર્યાં .

એટલે પ્રભુ પામ્યો ?

મરણ પામ્યો .

એટલે શું છુટ્યો ?

==============

૨/૯/૨૦૦૬

===================

==========================

૩૧૬

હજામ ઠરાવ !

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

==============================

હજામોની ચળવળથી ગભરાયેલી સરકારે
નીમ્યું 'હજામ સંકટ વિમોચન કમીશન .'
કમિશને બહુ જ મસલતો બાદ સરકારે
ઠરાવ પાસ કર્યો જે હતું કમિશન
સૂચન .

હવેથી માથામાં કોઈએ ટાલ પાડવી નહીં;
દરેક ટાલવાળાએ માથામાં વાળ ઉગાડી દેવા;
આ કામમાં સરકારી અફસરોએ મદદ કરવી;
આ ઠરાવ જોઈ કોઈએ જરા યે ગભરાવું નહીં.
હજામોની વસ્તી જલ્દીથી બમણી કરાશે;
સરકારી નોકરોની મદદ,સલાહ લઈ શકાશે;
હર ગલીમાં હેર કટીંગ સલૂનો ખોલાશે;
હેર કટીંગના ચાર્જમાં દર વર્ષે ૧૦% વધારાશે;
હજામોની સાહ્યબીની કોઈએ ઈર્ષા કરવી નહીં;
આ ઠરાવની તાત્કાલિક અમલબજવણી કરવી.

સાવધાન, બેદરકાર અમલદારને સજા થશે આકરી;
આવો અમલદાર હેર કટીંગ સલૂન ખોલી શકશે નહીં.

ફેબ્રુઆરી ૭,૨૦૦૬

==================================
==============

===

ગલી-કૂંચીમાં ફરતા ફરતાં અમે **lost** થઈ ગયા
વનવગડામાં ફરતાં ફરતાં પંખી દોસ્ત   થઈ ગયાં.

અંધારામાં અટવાઈ ગયાં ચારે બાજુ **ghost** ફરી વળ્યાં
થોડી વારમાં ટેવાઈ ગયાં, ઘોસ્ટ અમારા **host** થઈ ગયા.

કોણ ખોટું, કોણ સાચું,અમને તો બધાં સરખાં લાગ્યાં
group ફોટામાં ક્યાંક આવી ગયા કે **wanted most** થઈ ગયા.

હાથ જોડી કરગરતાતા રસ્તે રસ્તે,રઝળતાતા રસ્તે રસ્તે
બે પૈસા આ શું આવ્યા,કે સૌની નજરના **toast** થઈ ગયા.

પ્રવીણ વતનથી ભલે દૂર,પણ જીવતું રાખો છો ગુજરાતી
છોને બે-ચાર અંગ્રેજીના **words** કવિતામાં **post** થઈ ગયા.

જન્યુઆરી ૨૬,૨૦૦૬

=====================
===============
૩ ૧ ૪
ઉંદર અને છછુંદર !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=================================

એક હતો ઉંદર ,રહેતો હતો જમીનમાં
ખોદીને દર ;

એક છછુંદર રહેતું 'તું બાજુમાં
જ્યાં હતું બીજું દર .
ઉંદર આખો દિવસ કરતો ધમાચકડી ને
દોડાદોડી ;
એથી છછુંદરની ઊંઘ આખો દિ 'જાતી 'તી
ઊડી .

છછુંદરે ચેતવણી મૂકી લખીને નિજ
દરની બહાર
'દોડાદોડી કરતાં પહેલાં , વગાડવી
ઘંટી એકવાર '
ઉંદરભાઈને ચઢી રીસ ને લાવ્યા
દળવાની ઘંટી .
છછુંદ રજીના દરને માથે દળ્યા કરે
બાજરો -બંટી .

ઉંદરજીએ નિજ દર પર લખ્યું 'ઘેલાજી
મુછાળા '
છછુંદરેય નિજ દર પર લખ્યું
'છેલાજી છોગાળા '
ઉંદરભાઈએ તો ચાલુ રાખી દિન આખો
દોડાદોડી .
છછુંદરે રસ્તો કાઢ્યો દિવસભર
જાવું બસ ઊંઘી .

એક સાંજે સાપ આવી ઘુસ્યો
ઉંદરભાઈના દરમાં ;
ઉંદર ભાગી ને ઘુસ્યો સીધો
છછુંદરભાઈના ઘરમાં .
સાપ દોડ્યો પાછળ ,ઉંદરને બદલે
ગળ્યું છછુંદર .

છછુંદર ઉંદર સમજી કરે દોડંદોડી
સાપની અંદર .

સાપે ઉઘાડું રાખ્યું મોઢું કે
નીકળે બહાર છછુંદર ;
જેવું મોં ખોલે સાપ કે છછુંદર ઘૂસે
ઊંડે અંદર .
તો મિત્રો ,સમજીને કરવું જ્યારે પણ
કરવું કામ .
નહિતર થાશે સાપે ગળ્યું છછુંદર
જેવું સૌ કામ .

==

================
૩૧૩

આ છે જીવન!
===================================

જે તમન્ના તારી હતી
તે તમન્ના મારી હતી
હું કંઈ ના બોલી શક્યો
તું કંઈ ના બોલી શકી.

વરસોના વહાણાં વહી ચૂક્યાં
વરસો પછી આજે ફરી મળ્યા.
આંખોથી આંખો વરસી પડી
બાળકોને માથે હાથ ફરી વળ્યા.

ખડ્ખડ તું હસી પડી
ખડ્ખડ હું હસી પડ્યો

રડવાની આ કેવી રીત જડી?
જીવવાની આ કેવી રીત જડી?

ડિસેમ્બર.૨૬,૨૦૦૫
==

=============
૩૧૨

તમે જશો ત્યારે!
==

તમે જ્યારે જતા રહેશો જગતથી ત્યારે શું થશે?
સૂરજ-ચાંદ,રાત-પ્રભાત,એમ જ ચાલ્યા કરશે.

તમે જ્યારે જતા રહેશો જગતથી ત્યારે શું થશે?
સગાં, વહાલાં, મિત્રો, બસ દિન દસ યાદ કરશે.

તમે જ્યારે જતા રહેશો જગતથી ત્યારે શું થશે?
પત્ની-પુત્ર-પુત્રી,મા-બાપ,માસ બે માસ યાદ કરશે.

તમે જ્યારે જતા રહેશો જગતથી ત્યારે શું થશે?
જેમ તમે ભૂલ્યાતા સૌને, સહુ તમને ભૂલી જશે.

તમે જ્યારે જતા રહેશો જગતથી ત્યારે શું થશે?
બધું એમ જ રહેશે, ન કૈં આસ્માની-સુલ્તાની થશે.

તમે જ્યારે જતા રહેશો જગતથી ત્યારે શું થશે?
પ્રવીણ બધું હેમખેમ, ત્યાંનું ત્યાં એમ જ રહેશે.

જુલાઈ ૧૪,૨૦૦૫

=====================================

====================
૩૧૧

==================
કલ્પનાને ના કિનારો !
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=============================

મા ઉમા આવ્યા ,સાથે ગજાનન ને હરહર
આવ્યા
સીતા સહ લવકુશ ,રામજી ;હૂપાહૂપ
વાનર આવ્યા .
રુક્મણિ ,કૃષ્ણ ,અનિરુદ્ધ ,ગોપગોપી
ઓ પણ આવ્યાં .
એક દિન ઉજાણી કરવા સહુ માનસરોવરે
આવ્યાં .

ડફ -ડમરુ શિવજી બાજે .કાન્હો બાજે
બાંસ વાંસળી .
રામ મધુર મધુર મલકે .વાનર નાચે
તાથૈ તાથૈ .
સીતા -માતા ,રુક્મણિ સહુ એકબીજાને
દેતાં તાલી .
સરોવરે હંસો ડોલે ,ગોપગોપી રહ્યાં
છે રાસે મ્હાલી

મથુરાને ગોકુળ નાચે .હિમાલયની
ટોચો સહુ નાચે .
અયોધ્યામાં સરયૂ નાચે .ઈંદ્રલોકે
ઉર્વશીરંભા નાચે .
નભમં ડળના વીજચોકમાં
રવિ ,સોમ ,સિતારા નાચે .
ધરા ધેનુ નાચે ,મનુ નાચે .ને
માળામાં પંખી નાચે .

પ્રવીણ આ વાત ગમી .જાણી નો 'તી આવી
ઉજાણી .
એકસાથે આવડી મોટી દીઠી ના દેવોની
મિજબાની .
જગમાં જયજયકાર થયો સાંભળી આ નોખી
કહાણી .
ધન્ય બન્યાં પશુપ્રાણી
સૌ .ધન્યધન્ય આવી ઉજાણી .
================================

૭/૪/૨૦૦૫
==

=================
૩૧૦

કેવી નિરાંત
==================
રસ્તો છે ને મોટરો છે

હશે,કૈંક થયું હશે;
ચાલો આપણે આગળ;
કેટલું બધું કામ છે?

હાશ,ઘરે આવી ગયા!
'રોહન' કેમ ક્યાં છે?
સવારથી જોયો નથી;
છોકરો માથાફરેલ છે.

કાર ખરાબ ચલાવે;
ગમે ત્યારે ઘરે આવે;
જુઓ,કોની રીંગ વાગી?
જરુર રોહનની જ.

કારમાં રોહન ખલાસ.
ફોન બોલીને ચૂપ છે.
રસ્તો છે ને મોટરો છે,
હશે કૈંક થયું હશે.

૬/૨૮/૨૦૦૫
===================

====================
૩૦૯

દીકરી બની વહૂ
===========================
છોકરો છોકરીને મળવા જાય છે;
છોકરી છોકરાને મળવા જાય છે;
બન્નેની વાતચીત જો જામી જાય છે;
તો બન્નેના લગ્ન પણ થઈ જાય છે.

માતા પિતા, ભાઈ, બહેન, જૂનું ઘર;
સઘળું પાછળ એવું છૂટી જાય છે;
સાસુ, સસરા, દિયર, નણંદ, ઘર
આ સઘળું સ્વાભાવિક મળી જાય છે.

સાસુસસરા બાબાપા, દિયર ભાઈ,
નણંદ બહેની, વળી પ્યારો પ્રીતમ,
પ્યારી રાતો વાતો,બાળકોની સોગાતો;
સર્વ પામી ક્રતી સુખની ખેરાતો.

બાપનું ઘર નિજ, સદા સલામત;
જાણે બેંક્માં ડીપોઝીટ અનામત!
અને ચાલુ ખાતુંતો પ્રીતમઘર છે
ક્હો દીક્રી શું છોડી, શું વસાવે છે?

સાસુની વહૂ, દિયરની પ્યારી ભાભી;
વરની વ્હાલી, સંતાનોની વ્હાલી મમ્મી;
બેટી સાસરે, સહુમાં ભળી જાય છે?
જગમાં તેથી એ લાડલી ક્હેવાય છે.

૬/૨૫/૨૦૦૫

==================================

===========

૩૦૮

અમથું અમથું

==================================

અમથા અમથા, એની મેળે
ફ્ડ ફ્ડ ક્રતું રડવું આવ્યું
અમથા અમથા એની મેળે

ખડ ખડ કરતું હસવું આવ્યું
સમજો ના આ ગાંડપણ છે
સમજો ના આ ડહાપણ છે
અમથું અમથું બચપણ આવ્યું
અમથું અમથું ઘડપણ આવ્યું
વચ્ચે જોબનને ઝોકું આવ્યું
અમથા અમથા એની મેળે
રડવું આવ્યું, હસવું આવ્યું
બસ બધું આ અમથું અમથું
તો ભૂલી જાઓ અમથું અમથું
હોય સમજવું તો સમજી જાઓ
ખાલી, ભરેલું અમથું અમથું
===================================
===============

૩૦૭

પાવન મૈયા
==============================
ગંગા પડે શિવ શિરે,શિવ શિરે ધરે
ઊતરે શિવ જટા પરથી ધીરે ધીરે
વળી ત્યાંથી ફરી આગળ કૂચ કરતી
ઊતરે ધરા ઉરે ને ખળ ખળ વહે.

તીર પરે ઊભરે પાવન તીર્થ ધામો;
પાવન જળે સ્નાન કરી બને પવિત્ર જનો;
સંગમે ડૂબી પુનિત હો રાખ દેહોની
તારતી સહુને આવી મા હર હર ગંગે.

હો શિવ જીવદાતા, જે જીવોની સુખદાતા,
હોય ના આ માતા, શતમુખ વિનિપાતા.

૬/૨/૨૦૦૫

==============================

૩૦૬

સાચા મહામાનવો!
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=====================================

મહામાનવ જગમાં થયા માણસ બે;
કોણ એ? જાણવા માટે વાંચો નીચે..

એક તો મુનિ વ્યાસ,બીજા તુલસીદાસ
જગત આખું આજે છે એ બન્નેનું દાસ..

ડિસેમ્બર ૨૦૦૬
=======================================

======================
૩૦૫

નાદાની માણસની!
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
===

વૃક્ષો,માણસ,જનાવરો માટે મફત પાણી!
કુદરતે કરી આ કેવી કાયમની લ્હાણી!
વૃક્ષો,જનાવરો તો આ લ્હાણી મફત મ્હાણે,

ને માણસ!પાણી માટે પૈસા ક્રે પાણી.

ડિસેમ્બર ૨૦૦૬

==
==

===============

૩૦૪

આવું થાય તો?

શાહ પ્રવીણચંદ્ર ક્સ્તુરચંદ

==

સ્વચ્છ હવા ને ખળખળ વહેતું નિર્મળ જળ

મળી જાય જો બન્ને તો ધન્ય જીવનની હર પળ.

૧૦/૨૪/૨૦૦૬

==

======

૩૦૩

શ્વાસ

શાહ પ્રવીણચંદ્ર ક્સ્તુરચંદ

=============================

આ શ્વાસ,આ ઉચ્છ્વાસ,એ બીજું શું છે?

જીવન જીવવાનો ફ્ક્ત સતત પ્રયાસ તો છે.

ઓક્ટોબર,૨૨,૨૦૦૬

=============================

===========
૩૦૨

અનાવશ્યક
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==
=

નથી હોતી અનુભવની જરુરત આપણા જીવનમાં
માણસ જીવી જાય છે નિજ જીવનને અનુભવ વગર.
જુઓ માણસ કેવો ભાગ્યવાન કે જીવન જીવતો રહ્યો
અને મર્યો મરણનો જીવનમાં અનુભવ કર્યા વગર.

૧૦/૩/૨૦૦૬
==
=
===========
૩ ૦ ૧
કૃત્રિમતા
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
===========================

માણસ બની ગયો મશીનરી . (યંત્રવત્)
જીવે જીવન બસ ઈમેજીનરી .
(કાલ્પનિક)
દેખાવ કરતો જાણે વેરી હેપી . (બહુ
સુખી)
પણ અંદર કોતરી ખાય વરી . (ચિંતા)

============================
===============================

=======
૩૦૦

પ્રગતિ
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
=====================================

જ્યારે પ્રાણીઓએ કર્યું પ્રસ્થાન પ્રગતિ તરફ
જુઓ બધાં બનીને માણસો ફરી રહ્યાં ચોતરફ.

૯/૧૮/૨૦૦૬
===
=====
૨૯૯
વિવેક

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==

ક્યાં કહું છું મારું સન્માન કરો
આમ હસતાં હસતાં ના અપમાન કરો
હું મારા રસ્તે ચૂપચાપ ચાલું છું
તમે તમારી તલવારોને મ્યાન કરો.

૫/૯/૨૦૦૬
==
==============
૨૯૮
સુંદર અવસર
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
======================================

મારા હાથમાં પથ્થર
તારા હાથમાં પથ્થર
તણખા ઝરવાનો આ
કેવો સુંદર અવસર?

૫/૨/૨૦૦૬
============================
==
૨૯૭

ઘર છે મારું બહુ દૂર,દૂર ગગનની પેલી પાર
જીવતર પૂરું થયું હોય તો આવો,છે ઘર તૈયાર.

==

==============================
૨૯૬

તારે જાવું કાશી ઉત્તર
મારે જાવું દક્ષિણ રામેશ્વર
બન્ને સ્થાને બિરાજે ઈશ્વર
છોને મંજિલ દક્ષિણ ઉત્તર.

==============================
૨૯૫

ધ્યેય રાખો જો પરમ
ધ્યેય રાખો જો ધરમ
ને કરતા રહો કરમ
મરમ આ પમવાનો પરમ.

===============================

==============================

૨૯૪

હવે તો આંખો રહે છે સતત ઉદાસ ઉદાસ
બિડાય ના પળ ભર,હો તમસ કે હો ઉજાસ.

ખાતાવહીના ખોલ્યાં પાનાં,નીકળ્યાં સહું કોરાં
શું લેવું,કોને શું દેવું,ના મળે હિસાબ કિતાબ.

===

૨૯૩

જન્મથી મૃત્યુ સુધીનો આ જીવન લીસોટો
જીવ વનમાં રહ્યો કેટલું ખોટું ભટકતો?

===
=

============================

૨૯૨

તમે આપનારા સમર્થ
અમે લેનાર ખોટા, વ્યર્થ
તો દેજો ધરીને વિવેક
અમે કરીએ અનેકનું એક.

============================
==

૨૯૧

જન્મથી મૃત્યુ સુધીનો આ જીવન લીસોટો
જીવ વનમાં રહ્યો કેટલું ખોટું ભટકતો?

==

========================
૨૯૦

તમે આપનારા સમર્થ
અમે લેનાર ખોટા, વ્યર્થ
તો દેજો ધરીને વિવેક
અમે કરીએ અનેકનું એક.

========================

=======================
૨૮૯

જ્યાં પોષાય મન,તન
તે આપણું વહાલું વતન
હો ભારત કે હો બ્રિટન
જ્યાં તન તે જ વતન

=======================
=======================
૨૮૮

હું તો જલબિંદુ છું
સીધો સાદો સિંધુ છું
હું તો એક સિંધુ છું
ગરજતું જળબિંદુ છું

===========================
===========================

૨ ૮ ૭

વતન એટલે ....

શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ

=====================

જ્યાં પોષાય આપણું તન
તેજ આપણું વહાલું વતન .
હોય ભારત કે ગ્રેટ -બ્રિટન
જ્યાં હો તન તે જ વતન .

=====================
===========================

===========
૨૮૬

કેમ ચઢાવે માણસ કબર પર ફૂલ-હાર,ફૂલ-માળા?
જગને છે સંદેશઃમાણસની હાર હવે ભરો ઉચાળા.

૩/૬/૨૦૦૬

===
===========

===
૨૮૫

પાણીમાં ફરવાનું,પાણીમાં તરવાનું,ઘર ફરવાનું

મત્સ્ય છું,જનમ પાણીમા ંને પાણીમાં મરવાનું
જીવન મારું પાણી પાણી,મરણ મારું ઝરણ ઝરણ
હો છીછ્રું કે હો ઊંડું,પાણીથી શું ડરવાનું?

૩/૬/૨૦૦૬
==

==========================
૨૮૪

જ્યારે જ્યારે મુટ્ઠી ખોલી
હાથથી નીકળી હવા ખાલી
જ્યારે જ્યારે મુટ્ઠી ખોલી
હસતી ઊભી ખાલી તાલી.

૨/૨૭/૨૦૦૬
===========================
===============================
૨૮૩

મને ખબર છે બસ એક વાતની
લોકો કરવાના વાત જાતજાતની
પ્રકૃતિ પણ ખિલાફ એક રંગની
ઊગે પ્રભાત લૈ ભાત જાતજાતની?

૨/૨૭/૨૦૦૬

==============================
૨૮૨

કોઈ દિન છોટા કોઈ દિન મોટા
કોઈ દિન હસતા કોઈ દિન રોતા

વાત વાતમાં વીતી જવાના
ટગર ટગર રહી જઈશું જોતા

૨/૧૭/૨૦૦૬
===================================
==
૨૮૧

ખાધું એનું ખાતર ને પીધું એનું પાણી
માનવ તારું જીવન તો નિશદિનની ઉજાણી.

૨/૧૧/૨૦૦૬
==
=

==
૨૮૦

અમારી મામૂલી ભૂલ પણ મોટો ગુનો
તમે કરી નાખો કતલ તે પણ માફ
તેથી રહ્યો હું આજીવન તારી કેદમાં
આ તે શું કર્યું અમે પાપ,મારા બાપ

૨/૧૭/૨૦૦૬
==

==
૨૭૯

તમે ઓછું દીધું તો ઓછું લીધું
ને વધું દીધું તો વધું લીધું
ઓછું વધું દેવું તમારી સમસ્યા

અમે સદા ફાયદામાં,ઓછું કે વધું.

૨/૧૭/૨૦૦૬

==================================

૨૭૮

તમે સદા બોલાવ્યો
હું ના કદિયે આવ્યો
તમે ખબર પુછાવ્યા
મેં જવાબ ના વાળ્યો.

જો,આજ દોડતો આવ્યો
બધાંની સાથ બેઠો;
આંખમાં બે આંસુ લાવ્યો
ફોટા પર ફૂલહાર ચઢાવ્યો.

ના મળતોતો તો નહોતી લાગી એકલતા;
આજે સહુની વચ્ચે લાગે છે એકલવાયું.

૨/૮/૨૦૦૬

====================================

૨૭૭

ગુલની વાત છે,ચમનની વાત છે
લાગ્યો જે તે કુમળા આઘાતની વાત છે
પત્તી પરથી જે સરકીને ભોં પર પછડાયું
તે ઝાકળબિંદુના આઘાતની વાત છે.

===================

૨૭૬

તમે કરો તે કામ
અમારું સહું હરામ;
અમે બોલીએ એ બકબક
તમે બોલો તે હરિનામ.

અમે રહીએ છેવાડે ઠેઠ
તમે તો ગામના નગરશેઠ.

૨/૭/૨૦૦૬

===================

૨૭૫

જ્યાં જ્યાં રણ હોય છે
થોડું પાણી, પણ હોય છે
ભલે ને હોય વેરણ છેરણ
ત્યાં જીવન પણ હોય છે.

૨/૭/૨૦૦૬

===================

=======================

૨૭૪

લેખો લખનાર લેખક
કાવ્યોનો કરનાર કવિ;
રાતે ઊગે તે ચાંદલિયો
પ્રભાતે પ્રગટે તે રવિ.

૨/૫/૨૦૦૬

===============

૨૭૩

આંધળાની વિનંતિ

============================

શું છે તારા હાથમાં? મને શી ખબર?
ફૂલ છે કે પથ્થર છે,મને શી ખબર?
અંધ છું એજ છે મહા સદભાગ્ય મારું
કોણ શું મારશે એની ના પડે ખબર.

આંધળો કમજોર હોય છે એવું ના માનશો
ફૂલ થોડું લાગશે પથ્થર થોડો વાગશે
પણ બાથમાં એની જો આવી ગયા તો જાણશો
ફૂલબદન તમારું નીચોવાઈ અત્તર થઈ જશે.

આંધળો છું,મા-બાપ! મુજથી દૂર રહેશો
ફૂલ કે પથ્થર મારવાની કોશિષ મા કરશો.

૨/૫/૨૦૦૬

==

૨૭૨

હાથમાં ક્યાં કોઈ વસ્તુ હોય છે?
વગર વગે હાથમાં આવી જાય છે;
હવાને કોણ કહે છે 'આવ તું'
હવા સ્વયં દમમાં આવી જાય છે.

૨/૩/૨૦૦૬

============================

===========================

૨૭૧

થઈ જાય તે કવિતા
લખવો પડે તે લેખ
બુઝાઈ જાય તે દીવડો
મિથ્યા ના વિધિના લેખ.

૨/૩/૨૦૦૬
============================
==========================
૨૭૦

બીજને રોપી દ્યો
મા ધરાને સોંપી દ્યો
કરવું હોય તે કરે એ
જવાબદારી આપી દ્યો.

૨/૨/૨૦૦૬
===============================

==
૨૬૯

કોઈ કોઈને કંઈ સહાય કરતું નથી
બધાં કંઈ ને કંઈ વ્યાપાર કરતા હોય છે;
શબ્દો બે ચાર સારા બોલી ગયા તો શું થયું?
બૂરા વિચાર મનમાં હજાર કરતા હોય છે.

૨/૨/૨૦૦૬
==
=
૨૬૮

જે હમેશાં બીજાનો વિચાર કરે છે
ને બીજાનું કાયમ ભલું જ કરે છે;
તે બધાં સર્વ સંકટોથી પર થઈ
સંસાર-સાગરમાં સુખથી તરે છે.

૨/૨/૨૦૦૬

==
=

==================================

૨૬૭

બોલાવ એને વરની જેમ
નહિ કે નોકરની જેમ;
કર નહિ આમ ઘાંટાઘાંટ
નીરખ એને પરણ્યાની જેમ.

૧/૨૮/૨૦૦૬

===========

=====================

==========

૨૬૬

એકલ-પંથી

=====================

ના હું કોઈનો લેણદાર છું
ના હું કોઈનો દેણદાર છું
આવ્યો જગે ફરવા એકલો
ને પાછો એકલો જનાર છું.

ડિસેમ્બર ૨૮,૨૦૦૫
======================
=======
૨૬૫
સમજવાદ
=======

કોઈ પણ દુખી નથી અહીં સામ્યવાદી.
કોઈ પણ સુખી નથી અહીં મૂડીવાદી.
સહુ સરખા સુખી અમે માનવવાદી.
સમજીને જીવનારા અમે સૌ સમજવાદી.
જાન્યુઆરી ૦૬,૨૦૦૬

==============================

======================
======
૨૬૪
આગમન
==

ધર્મરાજા હતા ને વળી ત્રેતાયુગ હતો;
જુગટું ને ચિરહરણનો શિરસ્તો હતો.
કૃષ્ણ પાંડવ સામે ભીષ્મ-દ્રોણ ઊભા હતા;
ત્રેતા પાછળ કળિયુગ કતારમાં ઊભો હતો.

૭/૨૪/૨૦૦૫

===

===================================

૨૬૩

ગમગીન હો ત્યારે વાંચજો

===================================

જ્યારે જ્યારે મને જરૂરત પડી છે
તેં મને ત્યારે સાઉંડ એડ્વાઈસ આપેલી છે.
એનો ઉપયોગ મેં ના કર્યો કદી પણ
તેથી મને ફત્તેહ સો ટકા મળેલી છે.
કારણ પૂછો છો તો જાણી લો એ કારણ
એમાં ૯૯% **Sound,** ૧% **Advice** ભરેલી છે.

=====================================
================

૨૬૨

અહીંનું અહીં

================

શું લઈને આવ્યાતા,શું લઈને જવું છે?
અહીંની વસ્તુ અહીં જ મૂકીને જવું છે?

૫/૨૬/૨૦૦૫

=====================================
==============

૨૬૧

બાપ રે બાપ

===================================

ના આવે પાસ,ન જવા દે દૂર
ભગવાન જેમ હાજરાહજૂર;
આ તે કેવી ઉલ્ઝન છે, પ્રભો!
આ તે કેવી દુલ્હન છે,શમ્ભો!
૫/૧૧/૨૦૦૫

==================================

=============

૨૬૦

કાકાકૂ

==================================

કોયલ કાગા સાથે બેઠા.
બોલે બોલી મીઠી માઠી.
કોયલને કહો ગાતી જા;
કાગા ઉપર ઉપડે લાઠી.

૫/૧૦/૨૦૦૫

=================================

===========

૨૫૯

કરુણાંતિકા

=========================

હું ગીત ગાતો રહ્યો,
તમે આંખ લૂછતા રહ્યા;
આ કેવો તમાશો હતો?
લોક સહુ જોતા રહ્યા.

વાવંટોળની પાંખે ચઢી
ખેતરો ને ખીણો મહીં

સૂર ગીતો તણા ઊડતા રહ્યા
લોકસહુ જોતા રહ્યા.

તાર વીણા તણા ઝણ ઝણે
સ્વર નભે પ્રસરતા રહ્યા;
આંખો તુજ બની સમંદર
લોકસહુ જોતા રહ્યા.

હું ગીત ગાતો રહ્યો
આંખો તુજ વરસતી રહી;
કારણ કેવો આ તમાશો?
લોકસહુ જોતા રહ્યા.

નવેમ્બર ૧૮,૨૦૦૫.

=========================
=========
૨૫૮
સાચું શું?
===================
બોલવાની શી જરૂર?
પેન છે ને પેપર છે;
હોઠોને તું સીવી લે,
સોચ છે ને દોર છે.

ખાવાની શી ફિકર?
ખેડૂ છે, ખેતર છે.
ચાલવું શું જરૂરી?
ગેસ છે, મોટર છે.

બિમારીથી ના ડર;
દવા છે, ડોક્ટર છે.

મૃત્યુની ના કર ફિકર;
તું છે ને ઈશ્વર છે.

ભીતરથી ના ડર,
સારું છે, સુંદર છે;
પેસી જા તું અંદર,
ભીતર સુંદરતર છે.

નવેમ્બર ૦૨,૨૦૦૫
=====================
============
૨૫૭
નજર નજરનો ખેલ
========================
આંખ સન્મુખ શબ્દ છે
શબ્દ બરોબર વંચાય છે.
આંખ સન્મુખ છે છબી
છબી બરોબર દેખાય છે.

લ્યો,ઘડીભર આંખો બંધ કરી;
શબ્દ ક્યાં હવે વંચાય છે?
છબી ક્યાં હવે દેખાય છે?
શું શબ્દ, છબી ગાયબ છે?

જન્મ સાથે આંખો બંધ હતી
શબ્દ,છબી,બધાં એમ જ હતાં.
નજર નજરની આ ભૂલ ભૂલૈયા
નજર હો તો, હાજર હજૂર છે.

નવેમ્બર ૦૨,૨૦૦૫
======================

=======
૨૫૬
હા ના ?
======================

ઓક્ટોબર ૧૭,૨૦૦૫.
ના પાડોતો દુઃખ છે
હા પાડોતો સુખ છે?
તો ચૂપ રહેવું કેવું?
પરમાત્માની કૃપા જેવું.
હરિ-સ્મરણમાં રત રહેવું
હા નાથી બસ કટ રહેવું.
=======================

===============
૨૫૫
ધરતી ફરી ગઈ !
===============
ધરા ધરી પર ફરે છે.
મને ખબર છે તમે આ જાણો છો.
હું તમારી પરીક્ષા નથી કરતો.

પણ આ વાત નવી છે.
તમે શાળામાં આ ભણ્યા ન હતા.
તમારા શિક્ષક પણ આ જાણતા ન હતા.
એટલે મેં કહ્યુંઃ
ધરા ધરી પર ફરે છે.

કેટલી વાર?
હવે આનો કોઈ હિસાબ નથી.
મસ્તક ફરી જાય એવા જવાબો છે.

તમે અને હું જે ભણ્યા એ બધું
ભૂલી જવું પડે તો આ સમજાશે.

હવે કવિતાનો આ બીજો ફકરો વાંચો.
પહેલો **Atom Bomb** ઝીંકાયો
ત્યાં સુધી તમે ભણ્યા તેમ
ધરા સમયસર ફરતી'તી ધરી પર.

પછી આ શસ્ત્રોનો ભંડાર વધતો ગયો.
Hydrogen Bomb આવ્યો.**missiles** આવ્યાં.
નિત નવા એના વાહક વિમાનો આવ્યા.
પહેલા બેચાર દેશો પાસે હતા.
હવે દુનિયાના બધા દેશો પાસે આવ્યા.
આ વિરાટ પરમાણુ શક્તિનો ભંડાર
ધરતીના પેટાળમાં ભેગો થતો ચાલ્યો.
ધરાની ઉર્જા ભયાનક હદે વધી ગઈ.
કહો હવે એની ચક્રાવાની ગતિ વધી ગઈ
એમાં નવાઈ જેવું ખરું?
રોજેરોજ વધે એમાં પણ નવાઈ જેવું ખરું?

ધરા ધરી પર ફરે છે.
એ સાચું.
પણ તમે અને હું ભણ્યા'તા
એ ગતિથી નહીં.
કોઈ પૂછે તો જૂનો જવાબ આપતા નહીં.
નપાસ થઈ જશો.

ઓક્ટોબર ૧૭,૨૦૦૫.
==================================

========

અચ દોસ્તો !!

===

આ માંદગી પણ છે તમારી દેણ,દોસ્તો, શું કહું?
આવ્યા છો મળવા તો લ્યો મળી,અચ દોસ્તો,શું કહું?

બહાર હસતો ને ભીતર રોતો રહ્યો હું સદા;
તમે ભેટ આપી કેવી આ કળા, અચ દોસ્તો, શું કહું?

આ તરબતર આંખો તમારી કહે છે નોખી કથા;
અંદર તમે હસી રહ્યા છો, અચ દોસ્તો, શું કહું?

શીખ્યો'તો જીવનમાં કે વેરી ન બન કોઈનો;
ઉણપ એ તમે પૂરી કરી, અચ દોસ્તો, શું કહું?

પ્રવીણે એટલે નિર્ણય કર્યો કે જા તું એકલો;
ચાલો ખુશ રહો, આથી વધુ, અચ દોસ્તો, શું કહું?

ઓક્ટોબર ૦૯,૨૦૦૫.
===

===============
૨૫૩
પહેલા પહેલા પ્યાર
===========================
પ્રથમ દૃષ્ટિએ તમે સારા લાગ્યા
ક્સમથી, પછી બહુ સારા લાગ્યા.
આંખના તારા, જાણે ફૂલના ક્યારા,
બસ પ્યારા જ પ્યારા,બસ મારા જ લાગ્યા.

જુલાઈ ૨૪,૨૦૦૫

============================

==============
૨૫૨.
ભાગ્યની ચોપાટ
================================

મને મળ્યું જુઓ આ ભાગ્ય કેવું?
કમાવાના દિવસો ને માગવામાં ગયા;
દુર્દશા તો જુઓ ક્યાં લઈ ગઈ?
રાત-દિન સૂતાં સૂતાં જાગવામાં ગયા.

સપ્ટેમ્બર ૨૮,૨૦૦૫
================================

========
૨૫૧
લાચારી
====================

લખાવ્યો છે આ પત્ર મેં
વાંચ ચા તો ફાડી નાખ;
જવાબની જરુર નથી;
વાંચવા નથી આંખ.

સપ્ટેમ્બર ૩૦,૨૦૦૫
====================

=======
૨૫૦
તુંજ તું
==================

રહી શક્તો નથી હવે
ઘડીભર તારા વગર;
ડોક ટ્ટાર ના ગર્વથી
નજર છે તારા ઉપર.

સપ્ટેમ્બર ૩૦,૨૦૦૫
===================

=========
૨૪૯
જીવનવન
=========

આરમ્ભમાં એ જેવું હતું
અંતમાં એ તેવું જ હતું
જન્મથી તે મૃત્યુ સુધી
આ જીવન , વન હતું.

સપ્ટેમ્બર.૧૨,૨૦૦૫
======================

====================
૨૪૮

મને ચાંદો લાગે વ્હાલો
સૂરજ દાદા ના ઊગો;
ચાંદની રાતો ના લૂંટો
સૂરજ દાદા ના ઊગો.

૨૩-૭-૦૫

====================
૨૪૭
???
===================

તમે ભલા હસતા રહ્યા;
અમે ભોળા ફસતા રહ્યા;
તમે ધીરે ખસતા ગયા;
અમે હાથ ઘસતા રહ્યા.

૭/૨૪/૨૦૦૫
===================
======
૨૪૬
આગમન
======

ધર્મરાજા હતા ને વળી ત્રેતાયુગ હતો;
જુગટું ને ચિરહરણનો શિરસ્તો હતો.
કૃષ્ણ પાંડવ સામે ભીષ્મ-દ્રોણ લડે;
કતારમાં પાછળ કળિયુગ ઊભો હતો.
૭/૨૪/૨૦૦૫

===============================
==============
૨૪૫
તમે જશો ત્યારે!
=====================================
તમે જ્યારે જતા રહેશો જગતથી ત્યારે શું થશે?
ચાંદ-સૂરજ,રાત-પ્રભાત,એમ જ ચાલ્યા કરશે.

તમે જ્યારે જતા રહેશો જગતથી ત્યારે શું થશે?

સગા, વહાલા, મિત્રો, બસ દિન દસ યાદ કરશે.

તમે જ્યારે જતા રહેશો જગતથી ત્યારે શું થશે?
પત્ની-પુત્ર-પુત્રી,મા-બાપ,માસ બે માસ યાદ કરશે.

તમે જ્યારે જતા રહેશો જગતથી ત્યારે શું થશે?
જેમ તમે ભૂલ્યાતા સૌને, તેમ તમને ભૂલી જશે.

તમે જ્યારે જતા રહેશો જગતથી ત્યારે શું થશે?
બધું એમ જ રહેશે, ન કૈં આસ્માની-સુલ્તાની થશે.

તમે જ્યારે જતા રહેશો જગતથી ત્યારે શું થશે?
પ્રવીણ બધું હેમખેમ, ત્યાંનું ત્યાં એમ જ રહેશે.

જુલાઈ ૧૪,૨૦૦૫
==

==============
૨૪૪
આ તે કેવી વાર્તા!
==
મા ઉમા આવ્યા, સાથે ગજાનન ને હરહર આવ્યા
સીતા સહ લવ કુશ,રામજી,હૂપાહૂપ વાનર આવ્યા
રુક્મણિ કૃષ્ણ,અનિરુદ્ધ સાથે ગોપ ગોપી આવ્યા
એક દિન ઉજાણી કરવા બધાં માન સરોવર આવ્યા.

ડફ ડમરુ શિવજી બાજે,કાનાએ છેડી મધુર બંસી
રામ મલક મલક મલકે, વાનર નાચે તા થૈ તા થૈ
સીતા માતા, રુક્મણિ એક બીજાને હરખે દેતા તાલી
સરોવરે હંસો ડોલે, ગોપ ગોપી રહ્યા રાસે મ્હાલી.

મથુરા ને ગોકુળ નાચે,હિમાલયની સહુ ટોચો નાચે

અયોધ્યાની સરયૂ નાચે, ઇંદ્રલોકે ઉર્વશી રંભા નાચે
નભ મંડળનાં વીજચોક્માં રવિ, સોમ, સિતારા નાચે
ધરતી માથે ધેનુ નાચે,મનુ નાચે,માળાનાં પંખી નાચે.

પ્રવીણ તમારી વાત ગમી ! જાણી નહોતી આવી મિજબાની
એકસાથે આવી અમે કદિના દીઠી દેવોની ઉજાણી.
જગમાં જય જયકાર થયો સાંભળી આ નોખી ક્હાણી
ધન્ય બન્યા સહુ પશુ પંખી પણ, જાણી આ નવીન વાણી.

૭/૪/૨૦૦૫
==

========
૨૪૩
મનીષા
==============================
એવું કૈંક ક્રો મળી જાય છોરો છોરી;
રૂડી જામી જાય એ છોરા છોરીની જોડી.
૬/૩૦/૨૦૦૫
==============================

=========
૨૪૨
કેવી નિરાંત
===================
રસ્તો છે ને મોટ્રો છે
હશે,કૈંક થયું હશે;
ચાલો આપણે આગળ;
કેટ્લું બધું કામ છે?

હાશ,ઘરે આવી ગયા!
‘રોહન‘ કેમ ક્યાં છે?

સવારથી જોયો નથી;
છોકરો માથાફરેલ છે.

કાર ખરાબ ચલાવે;
ગમે ત્યારે ઘરે આવે;
જુઓ,કોની રીંગ વાગી?
જરુર રોહનની જ.

કારમાં રોહન ખલાસ.
ફોન બોલીને ચૂપ છે.
રસ્તો છે ને મોટરો છે,
હશે કૈંક થયું હશે.

૬/૨૮/૨૦૦૫
====================

===============
૨૪૧
દીકરી બની વહૂ
=============================
છોકરો છોકરીને મળવા જાય છે;
છોકરી છોકરાને મળવા જાય છે;
બન્નેની વાતચીત જો જામી જાય છે;
તો બન્નેના લગ્ન પણ થઈ જાય છે.

માતા પિતા, ભાઈ, બહેન, જૂનું ઘર;
સઘળું પાછળ એવું છૂટી જાય છે;
સાસુ, સસરા, દિયર, નણંદ, ઘર
આ સઘળું સ્વાભાવિક મળી જાય છે.

સાસુસસરા બાબાપા, દિયર ભાઈ,
નણંદ બહેની, વળી પ્યારો પ્રીતમ,

પ્યારી રાતો વાતો,બાળકોની સોગાતો;
સર્વ પામી કરતી સુખની ખેરાતો.

બાપનું ઘર નિજ, સદા સલામત;
જાણે બેંકમાં ડીપોઝીટ અનામત!
અને ચાલુ ખાતુંતો પ્રીતમઘર છે
કહો દીકરી શું છોડી,શું વસાવે છે?

સાસુની વહૂ, દિયરની પ્યારી ભાભી;
વરની વ્હાલી, સંતાનોની વ્હાલી મમ્મી;
બેટી સાસરે, સહુમાં ભળી જાય છે?
જગમાં તેથી એ લાડલી કહેવાય છે.

૬/૨૫/૨૦૦૫
==================================

============
૨૪૦
અમથું અમથું
=====================

અમથા અમથા, એની મેળે
ફડ ફડ કરતું રડવું આવ્યું
અમથા અમથા એની મેળે
ખડ ખડ કરતું હસવું આવ્યું
સમજો ના આ ગાંડપણ છે
સમજો ના આ ડહાપણ છે
અમથું અમથું બચપણ આવ્યું
અમથું અમથું ઘડપણ આવ્યું
વચ્ચે જોબનને ઝોકું આવ્યું
અમથા અમથા એની મેળે
રડવું આવ્યું, હસવું આવ્યું

બસ બધું આ અમથું અમથું
તો ભૂલી જાઓ અમથું અમથું
હોય સમજવું તો સમજી જાઓ
ખાલી, ભરેલું અમથું અમથું

૬/૨૩/૨૦૦૫
========================

====================
૨૩૯
ગમગીન હો ત્યારે વાંચજો
==================================

જ્યારે જ્યારે મને જરુરત પડી છે
તેં ત્યારે સાઉંડ એડ્વાઈસ આપેલી છે.
એનો ઉપયોગ મેં ના કર્યો કદી પણ
તેથી મને ફત્તેહ સો ટકા મળેલી છે.
કારણ પૂછો છો તો જાણી લો એ કારણ
એમાં ૯૯% સાઉંડ*,૧% એડ્વાઈસ ભરેલી છે.

*ઘોંઘાટ
==================================

==========
૨૩૮
પાવન મૈયા
============================
ગંગા પડે શિવ શિરે,શિવ શિરે ઘરે
ઊતરે શિવ જટા પરથી ધીરે ધીરે
વળી ત્યાંથી ફરી આગળ કૂચ કરતી
ઊતરે ધરા ઉરે ને ખળ ખળ વહે.

તીર પરે ઊભરે પાવન તીર્થ ધામો;
પાવન જળે સ્નાન કરી બને પવિત્ર જનો;
સંગમે ડૂબી પુનિત હો રાખ દેહોની
તારતી સહુને આવી મા હર હર ગંગે.

હો શિવ જીવદાતા, જે જીવોની સુખદાતા,
હોય ના આ માતા, શતમુખ વિનિપાતા.

૬/૨/૨૦૦૫
==================================

=============
૨૩૭
ઘેલી રે ઘેલી
==
જ્યારે વીજ ચમકે આભમાં, વરસે અનરાધાર
રાત અંધારી ચટકા ભરે, પ્રીતમ વ્હેલેરા આવજો.

સહિયરો સજધજ ફરે, લેતી તાલી સહિયરુંને સંગ
હું કૂટું હાથે માથડું, પ્રીતમ વ્હેલેરા આવજો.

બાર ભમરા ગુનગુન કરે, ઘરે ભમરી ભટકાય
લોટ ભૂલી તાસકે જળ ભરું, પ્રીતમ વ્હેલેરા આવજો.

ચૂડી ચટકે હાથમાં, નાકે નથ સોમણનો ભાર
પાચે કડલાંની બેડી પડી, પ્રીતમ વ્હેલેરા આવજો.

આજ બોલ્યો કાગડો, જાણે દેવર બોલ્યો 'મોટાભઈ!'
હૈડું બોલે મારે ઓરડે પિયુજી પરથમ પધારજો.

૫/૨૬/૨૦૦૫
==

=====================

૨૩૬

મેં તો પડતું આભ પકડ્યું

=====================

અંતરના ભાવથી હું તમારે ચરણે પડ્યો છું;
લાગે છે એવું જાણે પ્રેમને ઉદધિ ચઢ્યો છું.

સ્પંદનો, લાગણીઓનો મહોદધિ ઊછળી રહ્યો છે;
હરેક ઊછાળે આપની નિકટ આવી રહ્યો છું.

નશો ચઢ્યો નસ નસમાં,મસ્તકે,કદમમાં;
હું લથડું છું,પણ આભ પડતું રોકી રહ્યો છું.

દરિયો શાંત છે, મોજાં સ્થિર છે, જળ પણ સ્તબ્ધ;
ડગમગ પગ સ્થિર કરવાને મથી રહ્યો છું

પ્રવીણ,શી કમત સૂઝી? ગટરમાં શું શોધો છો?
હું ચાલ્યો ઘેર,બાકી રહ્યો તે પૂરો કરી રહ્યો છું.

૫/૫/૨૦૦૫

=================================

========

૨૩૫

જોઈએ

========

ઠાઠતો જુઓ શ્રીમંતાઈના આ પ્રદર્શનનો
રોજ સવારે રમવાને સોનેરી સૂરજ જોઈએ.

ઈંટો દિવાલની ઘણી ભલે ખરી પડી હોય
કોટના કાંગરા પડુ પડુ, પણ બૂરજ જોઈએ

ગરજની પણ છે હદ; માણસની લાચારી તો જુઓ;
માથે દેવાનો ડુંગર, તોયે નવું કરજ જોઈએ.

દરિયાની જેમ ગહન આ દરદનું શું કરું હું?
પાગલ જેમ હસી તો લૌ,પણ બહુ ધીરજ જોઈએ.

હસી નાખે છે જગના લોકો મને મારા વિચારો પર;
કેમ હસ્યા કહેતું નથી;એટલી તો સમજ જોઈએ

પ્રવીણ પેટમાં આ જે આગ જેવું લાગી રહ્યું છે ને?
તે ઓછી મદિરા,ગળતું જામ લઈ મરીઝ હોવા જોઈએ.

૫/૨/૨૦૦૫
=====================================

====
૨૩૪
એ તરફ
=====================================

બધાંય ક્યાં જાય છે? તે પણ વળી બસ એકલાં?
જરૂર કૈંક વધારે સારું હોવું જોઈએ એ તરફ.

કાફલો બને કેવી રીતે? છે સહુ આપમતલબી;
એટલે ગુપચુપ ચાલ્યા જાય છે, એકલા એ તરફ.

માંદગી, કે તાવતરિયો, કે હૃદયનો હૂમલો;
ડરામણાં બતાવે કારણો ને જાય એકલા એ તરફ.

શું હશે ત્યાં? માણસો કૈં એમ મૂરખ તો નથી;
તપાસમાં નીક્ળી પડે છે, પણ એક્લા, એ તરફ.

છોડી સહુને ઊંઘતા, ખબર ના પડે એ રીતે;
પ્રવીણ,તમેય નીક્ળી પડો,એક્લા એ તરફ.

મે,૧,૨૦૦૫
====================================

===============
૨૩૩
હતા ત્યાં ને ત્યાં
===========================

મનની વાતો મનમાં રાખી
જ્ઞાનની વાતો જ્ઞાનીને સોંપી
આંખો બંધ ક્રી જોયું તો?
ચપટી રાખ રાખમાં નાખી.

એપ્રિલ,૨૯,૨૦૦૫
===========================

==========
૨૩૧
====
દીક્ષા
શાહ પ્રવીણચંદ્ર કસ્તુરચંદ
==============================

ગુરુ કહે ચેલાનેઃ 'બેટા ,ચિલમ જલાવ '
ચિપિયો ઝાડી જોરથી કહેઃકસ લગાવ .

ખોંખોંખો ઃ કરતો ચેલો પડ્યો જેવો હેઠે
ગુરુ કહે વ્હાલથીઃ ’બેટા ,અલખ જગાવ ’

================================

==========
૨૩૧
વતનનો સાદ
==========

વસવું છે વિદેશમાં, ને હર વાતે સ્વદેશ;
પહેરવાં કોટપાટલૂન,વાતોમાં ધોતી,ખેસ.

કેશ ને ક્લાપ! શું દેશ હોય કે હોય વિદેશ;
રંગ એ જ રહેશે,હો સાધુ,હો પોપનો વેશ.

એકજ છે ગુલાબ જે અહીં, તે જ ગુલાબ ત્યાં;
શોભે અહીં વાઝમાં, ત્યાં બેની બાને કેશ.

ઘર આગળ અહીં મોટરો, ઘર બહાર ત્યાં ઓટલો;
ત્યાં મોંઘુ પેટ્રોલ પડે, અહીં સસ્તો પડે ગેસ.

ચાલ પહેર પહેરણ,ઝબ્બો,ધોતી,માથે ટોપી;
બની જા દેશી,કર ચૂપ આ મારો દેશ મારો દેશ.

પ્રવીણ, જાણું છું, છે કઠણ ભૂલવું નિજવતન;
ભરા ઉચાળા, બાંધ ગઠરિયા,ચાલો આપણે દેશ.

એપ્રિલ ૨૭, ૨૦૦૫
=======================================

===========

૨૩૦

ક્યારે હિસાબ?

===================

મૌન જ્યારે નિજ મુખ ખોલે,
ત્યારે પૂછી લેજો હિસાબ;
આજકાલ છે શબ્દોના દિવસો,
વાંચી લો ચોપડામાં હિસાબ.

ઓગષ્ટ ૨, ૨૦૦૫

===================

===========

૨૨૯

લાગ્યું તો તીર...

=====================

સ્મિત સામે સ્મિત ફરકાવવું;
વાત નથી ગભરાવા જેવી.
લાગ્યું તો તીર, નહિ તો તુક્કો,
નહિ તો થઈ જાય જોવા જેવી.

૨/૧૦/૨૦૦૫

=====================

======

૨૨૮

ગઝલ

===

જગતમાં પહેલી વાર,આંખોથી આંખો ચાર, લડી પડી હશે;
ગઝલ પણ પહેલી વાર, હોઠોથી ખડખડાટ, હસી પડી હશે.

પછી પહેલી વાર,વિના કારણ વિચાર,લડી પડ્યા હશે પ્રેમી;
ગઝલ પણ ત્યારે પહેલી વાર,જોઈ આ વહેવાર, લડખડી હશે.

વૃક્ષ નીચે બે પ્રેમી,વિના શબ્દોચ્ચાર,વાત કરી રહ્યા હશે;
ગઝલ પણ વિવશ, લાચાર,વિના વિચાર,ઊભે પગે ખડી હશે.

શોક,કરુણા,ઉગ્ર બોલચાલ,મનામણાં ને મુખ ઊલટાં જોઈ;
ગઝલ બની વાદળી, પોકે પોકે મૂશળધાર વરસી પડી હશે.

પાગલ પ્રેમીનો પસ્તાવો ખેંચી ગયો હશે એને મયખાનામાં;
ગઝલને પણ ત્યારે સનમ,સાકી,સુરા, શમાની આદત પડી હશે.

પ્રવીણ, તમે તો કવિતા કરતા હતા,કાં ગઝલ પર ચઢી ગયા?
ગઝલોનાં આ સાકી સુરા લાગે છે તમને પણ ચઢ્યાં હશે.

મે ૨,૨૦૦૫
==

====
૨૨૭
જગો !
============================

એક હતો છોકરો, હતું જગો એનું નામ
લોકો કહેતા એને ઢગો, કરતો એવું કામ.

બાપે કહ્યું:લઈ આવ એક શેર કાજુ-કત્રી

જગો લઈ આવ્યોઃ એક શેરની બુક ઓન પોએટ્રી.

નક્કી થયું જોવા જાવું:ફેક્ટરી ઓફ ટોય્ઝ
જગો પહોંચ્યો ફાઉંડ્રી,લઈ એક ડઝન બોય્ઝ.

ટીચર કહે ક્લાસનેઃ કોને જોવી છે પોટરી?
જગાએ શો કરીઃ મિલિઅન ડોલરની લોટરી.

ટીચરે ફૂટપટ્ટી કાઢી જગાને મારી દીધી બેચાર
જગો કરે વિચાર,ટીચર કાં મને મારે માર?

એજ દિ જગાની લાગી લોટરી, જગો જગાલાલ;
નાણા વગરનો જે નાથિયો,નાણે નાથાલાલ.

મે ૨, ૨૦૦૫

==================================

============
૨૨૬
રક્ત નીતરે આભ
======================================

ઊડે ગીધો આકાશે, સમળી નીચે કરે તપાસ
નીચે કૈંક તો છે, સિવાય રોટલો કે છાશ.

લાલ લાલ લાંબી લાંબી લ્હાય લબકે આભમાં
ભડ ભડ ભડકે આ શું બળે? કોક કરો તપાસ.

સત્તાઘેલા,શસ્ત્રોઘેલા લાગે છે બન્યા પાગલ
નહિ તો ના બને આ, મા ધરતી શું રડે ઉદાસ?

વણજારો માનવની આ? શું થૈ રહ્યું છે આ?
કોઈક તો બોલો, કાં ધરતીનો લાલ લિબાશ?

ચારે બાજુ આ વાઘવરૂ, નીચે નમી જમી રહ્યાં
પ્રવીણ, કર તપાસ, છે ને સલામત તારી લાશ?

એપ્રિલ ૨૪,૨૦૦૫
===================================

=======
૨૨૫
અનહોની
===================================
મૃગજળની કલ્પના જૂઠી ઠરી,
મૃગોએ મૃગજળથી તરસ છીપાવી.
કેવો આ છુપાછુપીનો ખેલ ભચો?
રણોએ સૂરજની ગરમી ક્યાં છુપાવી?

એપ્રિલ ૨૫, ૨૦૦૫
===================================

=====================
૨૨૪
આસીમ પૂછે આદિલને
==

આસીમ પૂછે આદિલનેઃ પહોંચી કવિતા કેટલે દૂર?
આદિલ કહેછે આસીમનેઃ અહીં તો ગઝલોના ઘોડાપૂર.

અગમ-નિગમની વાતો કરતી કવિતા ચાલી ગઈ બહુ દૂર,
સનમ,સાકી,સુરાની ગઝલો હવે કરે છે ચિંતન ભરપૂર.

છોને કવિતા રાણી ભર બજારે નાચે પાચે ઘાલી નૂપુર,
સાદાઈમાં જાહોજલાલી લીલાની રહેશે કાયમ ભરપૂર.

બેફામે મોકલ્યો છે તમને પૈગામઃઆસીમ સા‘બ ,આદાબ,
થાક્યો છું ક્યાં? છું ઘરથી કબર જેટલો જ દૂર.

સૈફ કહે છેઃ ચાંદની રાતે નાહક થઈ ગયો બદનામ.
સહુને કહેજો કે સૈફ હતો સાફ દિલ રમતારામ ભરપૂર.

આદિલની આ વાતો સાંભળી આસીમના જર્જર દેહે આવ્યું જોર;
લલકાર કર્યો, ત્રાડ પાડી,ત્યાં હણાઈ ગયું જગનું નૂર.

પ્રવીણ તમારું કૌવત શું થયું? કલમ કેમ અટકી ગઈ?
આસીમની ત્રાડ સાંભળી કડડભૂસ મુજ ગીતના સૂર.

માર્ચ ૩૧,૨૦૦૫
=======================================

================
૨૨૩
આઈ લવ યુ
(તને ચાહું છું)
=======================================

શબ્દ તો ફક્ત ત્રણ હતા, પણ મારું વિશ્વ તમામ હતા;
આમ તો એ આમ હતા, પણ મારું ખાસ ઈનામ હતા.

નયન મીંચી શ્વાસ લીધો, ને પછી પોઢી ગયા;
કૈં પણ બોલ્યા નહિ, જરુર એ છેલ્લા રામ રામ હતા.

ચાલ્યા ગયા જ્યાં સહુ જાય છે; કોઈ ના રોકી શક્યું;

પણ પૂછ્યું તો જોઈતુંતુઃ કૈં ખાસ બાકી કામ હતાં?

એક કિસ્સો પૂરો થયો; એક નાટકનો પડદો પડી ગયો;
નવી ભૂમિકા,નવું નાટક, કિસ્સા પણ નવે નામ હતા.

ફક્ત ત્રણ શબ્દો કેવા ભરચક, કેવા ખાલીખમ હતા?
પ્રવીણ એક દો તીન; ફરી એક્ડે એક; શરુ સહુ નવા આયામ હતા.

માર્ચ ૩૦,૨૦૦૫
===

=======
૨૨૨
જાદૂ
=================================

હું તુજને પ્યાર કરું, તું કહે ક્યાં સુધી?
તું હવે તો પરની અમાનત થઈ ગઈ.

હું તુજને પ્યાર કરું, તું કહે ક્યાં સુધી?
તું હવે તો પરની બાબત થઈ ગઈ.

હું તુજને પ્યાર કરું, તું કહે ક્યાં સુધી?
તું હવે તો ગેરની મહોબ્બત થઈ ગઈ.

હું તને પ્યાર કરું, તું ના પરાઈ ત્યાં સુધી.
હવે તને જો પ્યાર કરું, કોડી ઈજ્જત થઈ ગઈ.

બન્ને કાંઠે પ્યાર છે, બાંધી દે બની ઉદધિ
'પ્રવીણ,' કેવી જાદૂ જેવી ગમ્મત થઈ ગઈ?

માર્ચ૨૮,૨૦૦૫

====================
૨૨૧
દેહના દામ બસ બે બદામ?
==

ભલે હતાં અમે લાકડું, અમે તમને પોઢાડ્યા પારણે.
અંત સમયે વળી પોઢાડવા અમે નનામી થઈ ગયાં.

ક્યાં કોઈ નામ કે ઠામ હતું, એમજ જનમ પામી ગયાં.
જરી ઠરીઠામ થયાં, ને વળી પાછા અનામી થઈ ગયાં.

ઘર, ગામ, સ્વજન વિના, ના કોઈ પણ ઓળખતું હતું;
દરિયો જરીક ભડકી ગયો; સહુ સુનામી થઈ ગયાં.

ગાયો હતી; ભેંસો હતી; ખડ, ખાતર અને ખેતર હતાં;
વટ ને વહેવાર; દેહ સાથે,કોઈ સહગામી થઈ ના ગયા.

પ્રવીણ શિરે શમશેર છે, ગરદન ઝૂકી, ગઈ સમજ;
રાખ રાખી શકે ટ્વાર તો; જો, સહુ સ્વધામી થઈ ગયા.

માર્ચ ૧૭,૨૦૦૫.
==

==========
૨૨૦
અટલ વિશ્વાસ
================================

જેનું નથી કોઈ સગું, તેનો સગો ભગવાન છે;
જો ના સમજે આટલુંયે, તો તું ખરે નાદાન છે.

માર્ચ ૩, ૨૦૦૫
=====================================

=====================================
હિંદીમાં અન્યની લખેલી અને ઈમેલમાં
આવેલી કેટલીક હાસ્યકણિકાઓનું ગુજરાતીકરણ.
=====================================
(૧)
ટી શર્ટમાં લાગો છો પ્યારા પ્યારા;
ડ્રેસમાં લાગો છો ખૂબ જ ન્યારા;
પણ સાડીમાં જોયાનું યાદ નથી;
જરૂર તમે લાગો છો, છો કુંવારા.
----

(૨)
તું હસી ત્યારે તારા ગાલમાં
શું ખાડા પડ્યા?
હું ગણતો જ રહી ગયો,
કેટલા એ ખાડામાં પડ્યા?
----

(૩)
કહેવાય છે હસે એનું ઘર વસે છે;
ઘર વસ્યા પછી શું કોઈ હસી શકે છે?
જુલાઈ ૧, ૨૦૦૪
=======================================
=====================
૨૧૯
પ્રેમમાં પડતાં પહેલાં
==

કોઈને કરવો હોય પ્રેમ તો કરતાં પહેલાં મને મળજો;
સોદો સો ટકા લાભનો તમને, જો મારી સલાહ માનશો.
પછી કહેતાં નહિ તમને આ વાતની ખબર હતી નહિ;
જો ખોટમાં જાઓ, ચિંતા નહિ, પછી પણ મને મળજો.

કૂવો અને પ્રેમ; માનવ અને પ્રભુની તમારા પર રહેમ;
બન્ને બહુ ઊંડા; પણ કોઈ કૂવામાં ના પડે એમ;
એક તમે છો ભલા, ઝંપલાવી દો છો જરીક જોયો પ્રેમ;
ડૂબ્યા? તરવૈયા અમે તૈયાર, કાઢશું બહાર હેમખેમ.

શું થાય? પ્રેમ છે આંધળો; અંધને શી ખબર પડે
આ કૂવો છે કે પ્રેમ? બિચારા અંધને શી સમજ પડે?
લાગે તરસ તો જાવ ઘડૂલા પાસ; પી જળ તરસ છીપાવિયે;
તરતા ના આવડતું હોય ને જઈ કૂવે એમ ના ઝંપલાવિયે.

તો પ્રથમ શીખ છેઃ પડતા પહેલાં તરતા શીખી લેજો.
ને કૂવો હોય કે પ્રેમ, નીકળવું બહાર કેમ, એ શીખી લેજો.
તો સુખથી સરશે સંસાર, તરી જશો આ ભવપાર,જોઈ લેજો.
ફોગટમાં આપી સલાહ,કરશે બેડોપાર,આ વાત માની લેજો

ઓગષ્ટ ૨, ૨૦૦૫

=====

૨૧૮

અરજ

====================================

ખુદા તારી કસોટીની પ્રથા હવે તો થોડી બદલ;
હોય ખોટા તેને પણ બનાવી દે સાચા અસલ.

જાન્યુઆરી ૩૧,૨૦૦૫

=====================================

=======

૨૧૭

ક્સ્મિત

=======================================

ફળને વૃક્ષથી ખરવું,બસ એ પ્રકૃતિનો સંદેશ છે.
તમે સાચા,તમે ખોટા; ના ચિંતા એમને લવલેશ છે.

જાન્યુઆરી ૩૧,૨૦૦૫

=======================================

===============

૨૧૬

આ આપણે

===================================

વણ ધાવણ મોટાં થયાં પીધ બોટલ દૂધ;
બોટલની આદ્દત પડી,બેઠાં ખોઈ સુધબુધ.

ડિસેંબર ૨૩,૨૦૦૪

==================================

==============

૨૧૫

પથ્થર પરમેશ્વર

==================================

મને શીખવા મળ્યું પથ્થર પાસથી
કેમ બની શકાય છે પરમેશ્વર;
ને મળી શિક્ષા પરમેશ્વર પાસથી
કે પૂજાવા બનવું પડે છે પથ્થર

ડિસેંબર ૨૩,૨૦૦૪

=====================================
==================

૨૧૪

કવિતા એજ જીવન

=====================================

આજ સુધી કવિતાઓ ખૂબ ખૂબ લખી;
અને વાંચી પણ કવિતાઓ બહુ બધી;
આમાંનું ક્યાં લેશ પણ છે યાદ મને?
છતાં એ સાચું એણે જ જીવતા શિખવ્યું.

હવે કવિતાઓ લખવાનું બંધ કરું;
અને કવિતાઓ વાંચવાનું બંધ કરું;
વાંચીને લખીને પછી ભૂલી જ જવું ને?
જીવવાનું તો કવિતાએ શીખવી દીધું.

રે જીવ, જે જીવતાં શીખવે તે ભુલાય?
ને જે ભૂલતાં શીખવે તે કદી ભુલાય?
શરુ કરી દે ફરી કવિતા લખવાનું;
ના ભૂલી જતો જીવવું તું જે શિખ્યો.

પ્રભુ તું છે મારી કવિતા, માફ કરજે
લખીશ,વાંચીશ કવિતા, માફ કરજે.

ડિસેંબર ૬,૨૦૦૪

=====================================

================================

૨૧૩

પાણી તારી વાણી ન્યારી

=====================================

આકાશે જઈ તારું આ કેવું લટકાવું!
કૂવામાં પેસીને ઊંડે તારું આ સંતાવું!

ધોધ બની જઈ પછડાવું આ ઊંચેથી;
ને બેસી મટકીમાં પાછું છલકાવું!

કદી નહિ પળભર પણ ચૂપ રહે તું;
ચઢી મોભે નેવે ટપ ટપ ટપકે તું;
ઢાળ મળ્યો જરીક કે દડબડ દડતું;
જ્યાં વાટ મળી ના કે ખળખળ વહેતું.

જા ઓ જળ, જ્યાં ગમે ત્યાં નિવાસ કર તું;
જા ઓ જળ, જ્યા ગમે ત્યાં પ્રવાસ કર તું;
આખર સાગરમાં જઈ ભળવાનું છે;
બની ખરું જગને મીઠું કરવાનું છે.

ઓગષ્ટ ૧૩,૨૦૦૪
======================================

==========
૨૧૨
સત્યમેવજયતે
===========================

હું સદા સાચું બોલું છું
એ સાચું છે;
પણ લોકોને એ નથી ગમતું,
એ સાચું છે.
તો પણ હું સાચું બોલતો રહ્યો,
એ સાચું છે.
લોકોને એ હવે ગમવા લાગ્યું છે
એ સાચું છે.
અંતે સાચની જ જીત થાય છે,
એ સાચું છે.
તો આજથી બોલો સત્યમેવજયતે,

જે સાચું છે.

જુન ૨૫ ૨૦૦૪
========================
==========
૨૧૧
ગુરુ ચરણે
==================================

સ્મરું છું પ્રભાતે પ્રભુને હું જ્યારે
નજરમાં તરે છે છબી તમારી ત્યારે.

વાંચું છું કૈં પણ હું જ્યારે જ્યારે
લાગે છે ઊભા છો મારી સામે ત્યારે.

વિચારું છું માઠું કોઈનું હું જ્યારે
ઠપકો દે છે આપની આંખો ત્યારે.

યાદ આવો જ્યારે, સાંજે કે સવારે;
સમય સોનાનો એવું લાગે છે ત્યારે.

પ્રભુ ક્યાં? ના ખબર છે કોઈને?
તમે જ પ્રભુ મારા, અહીં અત્યારે.

સ્વીકારજો નમન મારું, દેજો દુવા
તરી જઈશ ભવ એના સહારે.

(જુન ૭,૨૦૦૪)
==

===========

સ્વાભાવિક્તા

===========================

કવિ હોય તે કરે કવિતા
લેખક હોય તે લખે લેખ.
હસાવવાનું હોય આવડતું,
હસાવવાનો લઈ લે ભેખ.

ચિત્રકાર જો દોરે ના ચિત્ર,
લોક કહેશે એતો વિચિત્ર;
જેને આવડતું જેવું,એવું,
કરતા રહેજો મારા મિત્ર.

રજ હોય તો કહેજો રજ.
રજને કહો ના એ છે ગજ.
પ્રશ્ન આ થયા છે ઊભા
દીધા ઉત્તર, વિના સમજ.

કૈં ના હો, બસ રહેજો ચૂપ;
ઘરે મળવા આવશે ભૂપ.

(એપ્રિલ ૨૩,૨૦૦૪)

===========================

======

૨૦૯

દુઃખ ?

================

દુઃખ છે, દર્દ છે;
માણે એ મર્દ છે.

(માર્ચ ૯, ૨૦૦૪)
================

૨૦૮
ખબરદાર
=====================

હસે એનું ઘર વસે;
રડે એનું ઘર પડે;
જાગે એનું ઘર આગે;
ઊંઘે એનું ચોર સૂંઘે.

(ફેબ્રુઆરી ૧૭,૨૦૦૪)
====================

======
૨૦૭
ઘર
============================

જોઈએ જ જોઈએ, એક સારું મજાનું ઘર;
મરણ બાદ પણ જુઓ, રચી લીધી ક્બર.

જાન્યુઆરી ૧,૨૦૦૪
============================

=====
૨૦૬
અક્થ
============================

આ બાજુ દરિયા, પેલી પા ડુંગરા;
ધરતી ક્દાચ સમથળ બને.

સૂરજ બળે ત્યાં, પેટાળમાં લાવા;
રોજ ફૂલો પર એ ઝાકળ બને.

હૃદ્યે સ્પંદનો, મસ્તકે આંચકા;
આંખના કૂપમાં, ભમંડલ બને.

પંગતની કથા, મિષ્ટાન્નની વ્યથા;
કોણ કોને શું કહે? પેટમાં વળ બને.

ચૂપ થા 'પ્રવીણ',વધારે બોલ મા;
બધાને જાણ છે, ફૂલ ફળ બને.

ડિસેંબર ૧૮,૨૦૦૩
==============================

૨૦૫
ખુદાએ કહ્યું :કુન
તો દુનિયા બની ગઈ;
મહોબ્બત બોલી :કુન
તાજમહાલ બની ગઈ.

(કુન=બની જા)

જુલાઈ ૧૦,૨૦૦૫
====================
૨૦૪
ખુદાને કહા કુન,
ઔર જહાં બન ગયા;
મહોબ્બતને કહા કુન,
ઔર તાજમહલ બન ગયા.
(કુન=હો જા)

===================

૨૦૩

તારી આંખનો અણસાર
મારા પ્યાર જેવો છે;
મારી આંખનો અણસાર
તારા પ્યાર જેવો છે;
કરી મેં બાદબાકી
પ્યાર ને અણસાર કેરી તો;
વધ્યો જે પ્યાર તે આપણી
આંખોના અણસાર જેવો છે.

===================

=========================

૨૦૨

જ્યાં હું જ ખુદ નિષ્પ્રાણ હતો
ત્યાં પ્રેરણાનાં પાન?
જ્યાં હું જ ખુદ મૃત્યુ હતો
ત્યાં મોંઘાં જીવનનાં દાન?

=========================

=======================

૨૦૧

પહેલી,છેલ્લી તારીખમાં
આ એક જ તફાવત છે;
પહેલીમાં ચાહત છે,
છેલ્લીમાં બગાવત છે.

=======================

=======================

૨૦૦

દુનિયા ભલે મને નિષ્ઠુર માને,
હું નિષ્ઠુર છું;
જગત તારી શિસ્ત પ્રણાલિથી
ખરે જ હું દૂર છું;
મારી હૃદ્યદેવી પણ મને
જો ના સમજી શકી;
તો બેચેન છું, બેદિલ છું,
નિષ્ઠુર છું, હું ક્રૂર છું.

======================

====================

૧૯૯

વાસ ના ઈશ્વર તણો
જ્યાં ભાવના બૂરી હશે;
વાસ ત્યાં ઈશ્વર તણો,
જ્યાં ભાવના સારી હશે.

=====================

====================

૧૯૮

મુજ જીવનનો ભર્ગ આજે
તુજ જીવનથી સંકળાય છે;
તુજ જીવનનો અર્ક આજે
મુજ જીવનથી સંકળાય છે.

===================

===================

૧૯૭

સદા હસતી તને હું આજ થી જોવા ચહું;
ગમગીની તારી સદા તુજથી દૂર જોવા ચહું;
એ તુજ ખુશાલીને સહચરી મુજ બનાવી,
મુજ જીવન તુજ જીવન જીવતું જોવા ચહું.

====================

=========
૧૯૬
સામે મંજીલ
=========

બોલનાર સમજીને બોલે
સુણનાર સમજીને ચાલે,
તો રસ્તો સ્વચ્છ અંકાય;
મંજીલ સામે આવીને મળે.

(મે, ૫,૨૦૦૦)
===================

======
૧૯૫
ત્રિરંગો
==========================

ફરફર લહેરે ત્રિરંગો જ્યાં જ્યાં,
ઊઠે હાથ કરવા સલામ ત્યાં ત્યાં.

(જુન, ૩૦,૨૦૦૦)
==========================

======
૧૯૪
ભૂલ
====================

ભૂલ કરી, કર્યું લગન
ને ફર્યો ફેરા ચાર;
કેમ થવું તુજમાં મગન?
ના કર્યો જરી વિચાર.

નવેંબર,૨૬,૨૦૦૦
====================

======
૧૯૩
પ્રાપ્તિ
====================

એને શું ગાદી-તકિયો?
કે એને શું વનવગડો?
એ રહે બસ મસ્ત નિજમાં;
ના કશાથી એને ઝઘડો.

નવેંબર, ૨૬,૨૦૦૦.
===================

=======
૧૯૨
મજલ
=================

હું તારામાં

તું મારામાં,
હું મારામાં
તું તારામાં;
કોણ કોનામાં
કોણ ફરે આ?
ઘડી ઘડી
તારા-મારામાં?

નવેમ્બર ૨૬,૨૦૦૦.
=======

======
૧૯૧
સહકાર
====================

એક પક્ષ જો પડતું મૂકે,
બીજો પણ થોડું એમ જ ઝૂકે;
તો જીવતરની સીડી પરથી
સ્વર્ગસુખ ઊતરતું લાગે.

(ડિસેંબર ૬,૨૦૦૦)
=====================

===========
૧૯૦
નવાં મકાનો
========================

હવે ચણાશે જે મકાનો,
ત્યાં સીડી-લીફ્ટ હશે નહીં
ફટાક ઉપર પહોંચી જવાશે,

ફૂટશે બૉંબ જ્યાં ધડાક દઈ.

(ડિસેંબર ૬,૨૦૦૦)
========================

========
૧૮૯
સ્વભાવ
================

દૂધે ધૂવો કોલસો,
બદલે ન કાળો વાન;
ધોળું પણ કાળું કરે,
એક જ વાતનું ભાન.

ડિસેંબર ૬,૨૦૦૦

================

============
૧૮૮
પૂર્ણાત પૂર્ણમ
===========================
(રાત્રિના સાડા
ત્રણનો સમય.
સૂમસામ,નીરવ
અશબ્દ ગતિ.અંતરના
ઉર્ધ્વગમનનો પ્રચંડ
જોશ.)
....

કંઈ નથી..કંઈ નથી

છતાં બધુંચ છે.
દૂર દૂર
અતિ સમીપ
છતાંય પ્રાપ્ત ના.
પ્રકાશની બહિર્રેખા..
શૂન્ય શૂન્ય
અંતર ધન્ય ધન્ય.
શું બધું આ?
કંઈ નહીં કંઈ નહીં
હું નહીં તું નહીં..
શૂન્ય શૂન્ય?..
ના .... ના
પૂર્ણ ..... પૂર્ણ.
હા,
પૂર્ણ પૂર્ણ
===========================

================
૧૮૭
મોંઘી માનવતા!
તને કરી અર્પણ,
સહજ માનવ બનું!
==============

======================
૧૮૬
હું નજદીક આવું છું,
તમે દૂર જાઓછો;
જીવનની દડમજલમાં
નિરાશાઓ લંબાવોછો.
પાસે ના બેસો, કંઈ નહીં,
જરા દૂરથી તો જોવા દો,

તમારા રૂપની ઇંદ્રજાળે,
મને જરા તો ફસાવા દે.
======================

================================
૧૮૫
વીજળીના દીવામાં છે મને શ્રદ્ધા,
ચાંપ દાબો ને એ સેવામાં હાજર છે.
વીજળીના ઝબકારામાં ના જરી શ્રદ્ધા,
ક્ષણ એક ઝબકી એ થવાનો ફરાર છે.
================================

===========================
૧૮૪
જોઈને કવિની નિમગ્નતા દૂરથી,
ભાઈ એક બોલ્યા વદી સ્મિતથી;
શું લખો છો? કવિતા લખો છો?
નિમગ્નતા ગઈ કવિની મન માંહેથી.
આદર્યું અધૂરું રહ્યું, કલમ ત્યાંથી સરી,
ને નિબંધ ગયો આ કવિતામાં ફરી.
==========================

=======================
૧૮૩
પ્યાર એક એવો અગ્નિ છે,
જે સદા બીજાને બાળે છે;
કોઈ બેને વાત કરતાં જોઈ
જુઓ કેટલાં હૈયાં પ્રજળે છે?
=======================

===========================
૧૮૨

બહુ મોટા બનો ના કદિ,
મોટાઈમાં ના માલ બહુ છે;
મોટો બન્યો આ જુઓ સમંદર,
તો એનાં ખારાં પાણી બન્યાં છે.
============================

==============================
૧૮૧
ઊંચે ચઢો જો કદિ તમે તો
પતન તમારી સામે ઊભું છે;
ઊંચે ચઢેલા આ જળબિંદુને
પડી ધરતીમાં સમાવું પડ્યું છે.
==================
૧૮૦
કાજળ કાળી રાત હતી,
સીમે સઘળી શાંત હતી;
વસમી વનની વાટ હતી,
આગિયાની વણજાર હતી.
======================
૧૭૯
કો ‘ કન્યાના ભાલની ટીલડી સમી,
એક નાવ રહી દરિયે સરકી;
નિજ હૈયાના જંપ અજંપ ભૂલી,
એક તારક ધ્રુવ રહી નીરખી.
=======================
૧૭૮
આ સંસારે સ્વારથ કાજે,
માનવ મથતા એતો સહેલ;
ચંદન સમ પર કાજ ઘસાવું,
એજ ખરેખર છે મુશ્કેલ.
=======================
૧૭૭

મેં ચાહી દુનિયાની મૈત્રી,
મેં દીધી દુનિયાને મૈત્રી;
દુખનાં વાદળ ઘેર્યાં ત્યારે,
ધરી ના કોઈએ શિરે છત્રી.
=======================
૧૭૬
તમારા જીગરમાં દર્દ છે,
અમારા દર્દમાં જીગર છે.
=======================
૧૭૫
ખુદાના ખલ્કની માંહે,
રહ્યો છે પ્યાર યુગોથી;
હજુયે તૃપ્ત ના ઈચ્છા,
કે જીવે છે પ્યાર યુગોથી.
=====================
૧૭૪
ખુદાને ચાહી તું લેજે,
કે એનો પ્યાર છે પૂરો;
અગર ચાહી શકે ના તો,
પ્રેમ તારો છે અધૂરો.
====================
૧૭૩
મહેંકતું મોંઘુ ફૂલ ગુલાબી,
કરમાતું તું શીદને આબી;
સુખડ જાતે નિત્ય ઘસાઈ,
પ્રસરાવે સુગંધ ગુલાબી.
=======================
૧૭૨
પુષ્પ કેરા પ્રેમીઓ
આ પાંખડી જોતા જજો,
પ્રેમ ઘેલા આ આદમીની,
આંખડી લોતા જજો.

=====================
१७१
મહોબ્બતનો દીવાનો છું,
હું દુનિયાથી નથી ડરતો;
કરું છું પ્યાર પુષ્પોથી,
હું કંટકથી નથી ડરતો.
====================
१७०
મહોબ્બતનો દીવાનો છું,
હું શમાનો પરવાનો છું;
ખબર છે આ પ્રેમ પતંગાને
હું એક દિન બળી જવાનો છું.
====================
१६९
પ્રિયે પ્રિયે તુજ હ્રદ્યની
આગમાં જો બળું હું;
તોયે તારા નયનપટમાં
તોય* કાં હું ના ભાળું?
મેં માગ્યું તે મળ્યું ના મુજને;
શોક તેનો જરી ના;
ચાહું હું તો બની કંકણ
હસ્ત તારો સુહાવું.

*તોય=પાણી
=====================
१६८
વરસ ઢળેને લોક-દિવાળી,
મળતી વરસે એક દિવાળી;
સાંજ ઢળે ને રંગ ઢળે,
મળતી મુજને રોજ દિવાળી.
=====================
१६७

મહોબ્બતે કહ્યું: રૂક જા;
પણ દિલે કહ્યું: ઝૂક જા.
========================
૧૬૬
ઘર ઘર કિશોરોને અરે
જ્યાં અન્ન ની ના આશ છે,
શ્વાસ ના ત્યાં;
ઉના હૃદયના,
રક્ત તણા નિશ્વાસ છે.
=======================
૧૬૫
હજારો પ્રેમની ક્રીડા અહીં
મેં ખેલાતી દીઠી છે;
હજારો દર્દની પીડા અહીં
મેં રેલાતી દીઠી છે;
ઈશ્વરના જગતનું આ નાટક
સર્જન જૂનું છે છતાં,
પ્રેમની ક્રીડા, દર્દની પીડા,
અહીં ના અટકાતી દીઠી છે.
==========================
૧૬૪
ખોવાયેલી કથા ભલી,
છો સ્વપ્નમાં ના આવતી,
કિંતુ ચિંતા ઉરે છે એટલી
ત્યાંથી ના ખોવાઈ જાતી.
==========================
૧૬૩
મુકદ્દરમાં તો મારા
હેતના સાગર લખાયા છે;
તો મિત્રોના હેતમાં મેં
સાગરની ખારાશ ભાળી છે;
જીવનના કેટલાંયે

સત્યોની મધુરપમાં
સત્યોની તસ્વીરને જ
મેં વારંવાર ભાળી છે.
======================
૧૬૨
ચોગમ ફરતી ધરતી તારું*
કેવું રૂપાળું બિસ્તર છે?
અદ્રશ્ય આ વાયુનું તારું
કેવું નિરાળું વસ્તર છે?
ને પ્રભુની આ નગ્ન મૂર્તિને
અહીં વંદન હજારો વાર છે;
ધન્ય માનવ,
તારી જ આ નિર્વસ્ત્ર મૂર્તિને
અહીં ધિક્કારો હજાર છે.
(*નિર્વસ્ત્ર ભિખારીને જોઈને)
=====================
૧૬૧
ક્ષમા કરજો કંઈ
બે-અદબી થાય તો,
અંતર મારું ઉકેલી વાંચજો;
લખ્યું છે રક્તથી મારા મેં
સદા મારું બૂરું થાજો,
સદા સહુનું ભલું થાજો.
=======================
૧૬૦
આ સાથી અમારો આજ
સૌથી પહેલો છૂટો થાય છે,
અમને સૌને પાછળ મૂકી
જુઓ કેવો આગળ જાય છે?
ફટરે ભૂંડા નહોતો જાણ્યો
તું હોઈશ આવો સહેલાણી!
કે મરીને પણ તું અમારી

કાંધે ચઢીને જાય છે.
========================
૧૫૯
પ્રથમ ચુંબન,પ્રથમ ઉષ્મા
જીવનની ભેટ કંઈ ધરશે;
અરે જાલિમ મેં ધાર્યુંતું
તને દિલમાં કંઈ થાશે;
અને તુંતો કહે છે કે
'મને કંઈ પણ નથી થાતું',
નહોતું મેં કદી ધાર્યું
કે તું આવો દિલ વિનાનો હશે.
========================
૧૫૮
જીવનમાં આજ મેં મારા
નવી એક વાત જાણી છે;
પ્યારો છે પતંગ *દીપકને
ના એ વાત છાની છે;
પતંગ કાજે ઝઘડતો આજ
મેં **દીપકને દીઠો છે,
મળ્યો જ્યારે મેં જોયું તો,
પતંગની પાંખ તાણી છે.
(**નામ; અને દીપક=દીવો;)
(પતંગ એટલે પતંગિયું અને ઉત્તરાણનો
પતંગ(કાઈટ))
===========================
૧૫૭
કારણ વગર
===========

તમને રડવું આવે છે
અમને હસવું આવે છે
તમને પણ કારણ વગર

અમને પણ કારણ વગર
તમારી આંખોમાં આંસુ
આવે કોઈ પણ કારણ વગર
અમારી આંખોમાં આંસુ
આવે કોઈ પણ કારણ વગર
લક્ષણ આ સાચા પ્રેમનું
વિષનો પ્યાલો પીતી મીરાનું
લક્ષણ આ સાચા પ્રેમનું
તાથૈ તા થૈ નાચતી મીરાનું.
(જુન ૧,૨૦૦૧)
=============

૧૫૬

હાલનો સૂરજ

પ્રથમ સૂરજ ઠંડો હતો.
એક દિવસ નભથી એવો પડ્યો
બૂરજની તોપ પર
કે બની ગયો પલીતો તોપનો.
તોપનો ગોળો પછી એવો વછૂટ્યો
નભ ઉપર સૂરજ બની ચોંટી પડ્યો.
હવે સમજાય છે?
દિવસભર આ બાળે છે એ કોણ?
હા, એ બની બેઠેલો સૂરજ,
બૂરજની તોપનો ગોળો.
(જુન ૧૪,૨૦૦૧)
============

૧૫૫

જળ ,વાદળ ,જળ
જન્મ,મૃત્યુ,જન્મ
============

દરિયે ભળ્યું
નદીનું જળ ;

હવે એ જળ
ગયું આભના ગાભમાં;
બની વાદળ
ફરી પાછું
નદીમાં ભળી
ચાલી નીકળે
દરિયા તરફ
બનવા વાદળ.

સમજ પડે ના.
સમસ્યા જટિલ આ.
જન્મ મૃત્યુ
વળી જન્મ
જેવી જટિલ
આ સમસ્યા.

ચાલવા દો ત્યારે
ચાલી આવતી
આ નિશ્ચલતાને.

આપણે તો બસ હવેથી જળ
સાથે રાખો સંબંધ સરળ;
પીધા કરો પિવાય એટલું નીર.
શું નદી હોય કે શું હોય વાદળ?
(જુન ૧૫,૨૦૦૧)
==========

૧૫૪
હું તું એક જ
============

હું વૃંદાવન, હું છું કાશી;
હું પાણિપત ને હું જ આ ઝાંસી;
હું જ બુદ્ધ છું ને ગાંધી;

હું જ આ શાંત હવામાં આંધી.

હું કાગની કાકા, ને કોયલની કૂકૂ;
ઋતુઓમાં વસંત કે પતઝડ તે હું;
આ પૂજન પણ હું ને ભક્તિ પણ હું;
સુદામો કે સુદર્શન શક્તિ પણ હું.

હું જ સાજન ને હું જ છું સજની;
હું જ દિવાકર ને હું જ છું રજની;
ફૂલ પણ હું છું, આ માળા પણ હું;
પહેરી લઉં મુજ ડોકે, જાણે હું જ છું તું.

કહે હવે તું કોણ ને કોણ છું હું?
તું રહે મુજમાં, તુજમાં રહેતો તે હું.
(જુન,૨,૨૦૦૧)
============================

૧૫૩
દીપક જ્યોત ઝલાયે
==============
રાત એકાકી,હુંય એકાકી
જીવન અધૂરું ભાસે,
આંખ છલકતી ઉર આંસુથી
દીપક જ્યોત ઝલાયે
પ્રિયે, દીપક જ્યોત ઝજલાયે.

મન મુરઝાણું, હ્રુદય ઘવાણું
પ્રેમળ એ પરિતાપે,
આજ મને એ ખૂબ સંતાપે
આંખોમાં આંસુ ના માયે
પ્રિયે, દીપક જ્યોત ઝલાયે.

હૈયામાં વસીને, દૂર ખસીને
દીધો તેં આતમતાપ રે,
આંખો વહાવી, પણ તું ના આવી
દૂર રહી મલકાયે.
પ્રિયે, દીપક જ્યોત ઝલાયે.
==========================

૧૫૨
બેફિકર

જેણે પહેરી લીધું માથે કફન
એને શું સિંહાસન કે શું દફન?
(૦૭-૨૦-૨૦૦૧)

૧૫૧
પાઘડી

જેણે બાંધી માથે પાઘડી
પ્યારી ઈજ્જત એને હરઘડી;
ઊતરે ના શિરથી એ કો' ઘડી
જીવન જાયે આ ઘડી કે તે ઘડી.
(૦૭-૨૦-૨૦૦૧)

૧૫૦
પૈસો કંઈ નથી

પૈસો વસ્તુ ખરીદી શકે
જો વસ્તુ વેચાણે હોય;
પણ હું કોઈ વસ્તુ નથી
મને ખરીદી શકે ના કોઈ.
(૦૭-૨૦-૨૦૦૧)

૧૪૯

વિકાસ

ઈશ્વર કૃપા
બિંદુ બની
નભથી ઝરે
ધરતી ઉરે;
ઝરણું બની
નદીમાં ફરી
સાગર બને;
ઈશ્વર કૃપા
જન્મી શિશુ-તને
કૃપાળુ ઈશુ બને.
(૦૭-૨૦-૨૦૦૧)
================
૧૪૮
મનુજ અવતાર
==============
બીજ થઈ તડાક ફાટી જવું;
થડ પર ફટાફટ ચઢી જવું;
શાખા પ્રશાખા,ફૂલ અને ફળ થવું;
ફરી બીજ બની તડાક ફાટી જવું;
ફરી થડ,શાખા પ્રશાખા ફૂલ,ફળ;
વૃક્ષનો સરેરાસ આ જ ઈતિહાસ છે.

સૂર્ય થઈ વહેલું ઊગી જવું;
બની પ્રભાત પ્રસરી જવું;
પ્રહરોમાં વીખરાઈ જઈને
સાંજ થઈ રાતમાં સરી જવું;
ફરી પ્રભાત,પ્રહર અને રાત;
સૂર્યનો સરેરાસ આ જ ઈતિહાસ છે.

બૂંદ,બેબી,બાળક, માનવ અને મૃત્યુ;

મૃત્યુ બાદ મળ્યો જો મોક્ષ તો? તે પછી?
તે પછી બસ રહે અનંત અવ્યાબાધ સુખ;
કેવો મહાન માનવ તણો અવતાર છે?
ન ફરી બનવું બૂંદ, બાળક ને માનવી.
ફક્ત માનવનો જ આ સરેરાસ ઈતિહાસ છે.
==========================
૧૪૭
ક્ષણ ક્ષણ જીવન મરણ
========================
સવાર કહોકે કહો સાંજ
કહો ગઈ કાલ કે કહો આજ;
વળી પ્રકાશ વા અંધકાર,
બોલો ભરબપોર કે અર્ધીરાત.

વાર અને દિવસો
તિથિ અને તારીખો;
સપ્તાહો અને પક્ષો
માસ,ઋતુ અને વરસો.

કાળની ચાદર આ
બની પળો અને ક્ષણોની;
આંટીઘૂંટી ચાદર આ,
કાળચક્કર ચાદર આ.

ક્ષણોનું ભજન-કીર્તન,
એજ મૃત્યુ, ને એજ જીવન.
=======================
૧૪૯
તમે-અમે
============
તમે સ્વર બની ગજવજો,
અમે પ્રગટ્શું ગાઈ સૂર;

અમે ખીલશું બાગ ગુલાબ,
તમે બનજો બાવળ શૂળ.
૬/૪/૨૦૦૨
=================
૧૪૫
રેતી
=====
હું રેતી છું, કણ કણ જીવતી,
રણ,સાગરકાંઠે નિવાસ કરતી;
કદમાં કીડી, એક ફૂંકે ઊડું,
મૂઠ્ઠીમાં માતી, સર સરર સરતી.

નિર્મૂલ્ય જગ નજરે હું સદા,
રેતી હુ તેલ વિનાની,રસ્તે ઝૂરતી;
મારે કાજે કોઈ અહીં ના રોતું,
રેતી છું ને! સહુની હડફેટે ખાતી.

પણ રણમાં શું કદિ ફર્યા છો?
કદ મારું કેવું? વૈશાખી વાયર જો;
ભર બપ્પોરે પગ મૂકી જોજો,
ફૂટે માથું દરિયો મેં કેવો નાથ્યો જો.

નબળી માની ના ઠોકર મારો;
મૂકું લાજ, ધરતી-અંબર એક કરું જો.

================================

===============
૧૪૪

ભાગ અહીંથી

======================

સંતને પણ જે આપે સંતાપ,
પહોંચે તેને કોણ? કહો આપ.

સંતાનોને જે કરાવે વિલાપ,
પહોંચે તેને કોણ? મારા બાપ.

ડગલે પગલે, ખોટો હિસાબ,
તાળો કેમ મળે? છે કૈં જવાબ?

પગે પડું પ્રભુ, શું કરું હવે?
આવા જણથી રક્ષો, દીનાનાથ.

ભાગ પ્રવીણ ભાગ, જલ્દી ભાગ;
હમણા આવશે એ, ખેંચશે હાથ.

=====================

૧૪૩
ફળફળાદિ
અન્ન,પેટનો કૂવો,
સૂકોનેસૂકો.
====

૧૪૨
વીજકડાકા
મેઘ અનરાધાર
લીલોદુકાળ.
====
૧૪૧
કોટનું ખિસ્સું
ખાલી;બેંકનું ખાતું
ભર્યું ભાદર્યું.
====
૧૪૦
હુંસાતુસીનો
ખેલ;ભેરુ આખડે,
પાડો-પખાલી.
====
૧૩૯
કમર નમી
દાદા;ખેલ આચુનો,
કાળ ખેલતો.
====

=====

૧૩૮

જામ ભર્યો છે
સાકી;પીધાં પહેલાં
ખર્ચી પાંદડા.

=====

=====

૧૩૭

હજી સવાર
વાર;માળામાં પંખી
ઘોર નિંદ્રે.

=====

૧૩૬

આંખોમાં આંસુ
સૂકા ગાલ ઉપર;
તિરાડ ભીંતે.

=====

૧૩૫

ગામ ગોંદરે
ભેરુ ;મોયદાંડિયાં
વાટ જુએ છે .

=====

૧૩૪

ભરમ ભાંગે
જોગી ;ચપ ચિપ િયો
ચલમ ઊડે .

=====

૧૩૩

નદીઓ સૂકી

દોડે જળ શોધવા
સાગર તીર .
====
૧૩૨
ભૂખરાં પર્ણો
લીલાં વસસંત વેણે
ચકલી બોલી .
====
૧૩૧
કબૂતરનું
જોડું ;નીરસ રાતે
પ્રેમ પ્રગટે .

=====
૧૩૦
====

====
૧૨૯

====

====
૧૨૮
====

====
૧૨૭
====

====
૧૨૬

=====

૧ ૨ ૫

મદારી ,સાપ ,

કર ંડિયે રેશમી

ગૂંચળું સૂતું .

====

====

૧ ૨ ૪

ગુલ ગુલાબ

કાંટાના મહેલમાં

સલામત છે .

====

====

૧ ૨ ૩

કેસર ક્યારી

રંગ છે કાળી માટી

જાણે કેસર .

====

====

૧ ૨ ૨

વાણિયો વેચે

તલ ,તમાકુ ,તેલ ;

ખેડૂ ખેતરે .====

====

૧ ૨ ૧

કડકડતી

ના ઊનનાં કપડાં .
સૂરજ તપો .

====

====
૧ ૨ ૦
સૂકું પાંદડું
કીડીબાઈની હોડી
નદી તરે છે .

====

====
૧ ૧ ૯
માથે સૂરજ
બળે આભ અટારી .
તરુ શીતળ .

====

====
૧ ૧ ૮
મનમયૂર
બાવળની ડાળીએ
તાથૈ તા થૈથૈ .

====

૧૧૭
અમે તો ગયા
ઘરે; તમે શું કામ?

વાત રાતની.
===============
૧૧૬
ખાલી કોડિયું
ગોખે; ફાનસ રામ.
ઘરે ઝગારા.
===============
૧૧૫
બારણે તાળું;
બારી ઉઘાડી ફટ;
રડે તિજોરી.
====

૧૧૪
ક્રમે લખ્યું
કામ;ધરમે ધાડ;
ધરમ કર્મ.
====
૧૧૩
કેળાનુ શાક;
બટાટાની સોડમ;
જીહ્વા ધર્મ.
=========
૯/૧૦/૨૦૦૪
=========
૧૧૨
ઉપર બેઠો,
આગળ પાછળ તું
બસ તુંહી તું.
=====
૧૧૧
અમે તો દૂર;

તમેય ના નીક્ટ;
વાટ વિક્ટ.
=====
ગાડી ગગડી;
પાટા લીસા લપસ;
વગડો શૂન્યા.
=====
૧૦૯
પાડ ના ઘાંટા;
બધિર કાન છે આ;
ચકલી ચીંચીં.
====
૧૦૮
ના લખ પત્ર;
મોક્લ ઈમેલ તું;
ટપક ટપ.
====
૧૦૭
માર ડૂબકી
આકાશી રત્નાક્રે;
મોતી તારલા.
=====
૧૦૬
મણ મણના
ગોળ ગોળ લાડ્વા
ચાંદોસૂરજ.
==================

૧૦૫

મોજાં ઊછળે,
તળે;ગગન ડૂબે,

મન મગન.

૧૦૪

મૃગજળ છે
છળ; તરસ્યું રણ
જળ પી ગયું.

૧૦૩

દૂરદર્શન

ખરું,હસવું આવે
પડદા પર.

૧૦૨

દૂરધ્વનિનો
રવ,નીરવ થયો;
વાતો બસૂરી.

૧૦૧

હમણાં હસ્યાં,
સાચું? તમેજ જાણો,
અંતર ચૂપ.

૧૦૦

ઘડિયાળમાં
વાગે ટકોરાબંધ,
સમય ચૂપ.

૯૯

ઊંઘ્યા તમેતો
ખૂબ;કોણ જાગે છે?

તાળું જીહાચે.

૯૮
ફાઈલ ખૂલી
ગઈ;બધું ૨ બંધ,
ભૂખ ઊઘડી.

૯૭
વાદળ ગાજે
પાણી,ગુલાબફુલ
ઝાકળ ડૂબ્યું

૯૬
સરવરનું
જળ કાગ પી ગયો;
ઘડે કાંકરા.

૯૫
જમણવાર
ખૂબ સારો હતોને?
રવ્વે પાટલા.

૯૪
આંખો ઉઘડી
કાચી;બિસ્તર સૂમ
ચોણ રહ્યું આ?

૯૩
હમણાં તારું
નામ;કામ છે તારે?
અવાજ બંધ.

૯૨
હોઠ બીડેલા
સારા;નયણાં બંધ.
સુખી થવું છે?

૯૧
પ્રકાશ ખૂલ્યો,
બંધ આંખોમાં ઉગ્યો
અગન ગોળો.

૯૦
ગોળ મટોળ
પેટ;સદ્યિોની ભૂખ
ઉઘડી ગઈ?

૮૯
આજ તમારું
નામ ઘરઘરમાં
દીપ પ્રગટ્યા.

૮૮
અમે જાગશું
તમે ઊંઘો નિરાંતે.
ઘણું કામ છે.

૮૭
પતંગિયાની
પાંખો;ભાત ભાતના
રંગોની હોળી.

૮૬
ખુરસી માથે

બેઠો પ્રધાન સારો,
પ્રજા ખુશાલ.

૮૫
સરગમની
તર્જો;ભીની પાંપણ,
ક્મક્માટી.

૮૪
હોળી બાળશે
કાષ્થ;અંતર બળે,
કોણ બાળે છે?

૮૩
ફૂલશાં ફોરાં;
વરસે ચારે કોર;
કોરા ને કોરા.
========
૮૨
ભીતર ભીનાં
વૃક્ષ,બહાર સૂકાં;
પાનખરોમાં.
========
૮૧
વનની વાતો
વાટે,વાતના વેલા
વન વનમાં.
========
૮૦
શેરીમાં છૂટ્યાં
લોક,ધણમાં ગાયો
ગીત ગોંદરે.

=======

૭૯

અથાક થાક

આમ,વિશેષ થાક,

જ્ઞાન વિપાક.

=======

૭૮

નળમાં પાણી

ચક્ક,કૂવા હવાડા

કરે ભજન.

=======

૭૭

સૂરજ ઉગ્યો

લાલ,આથમે લાલ,

વચમાં ધોળો.

=======

૭૬

મચંક અંકે

દૂધ,ઢોળાયું રાતે,

અવનિ અંગે.

=======

૭૫

સૂરજ તાપે

દેહ,બલે ભડકે

શીત તરઆમાં.

=======

૭૪

ઢળ્યું જીવન

અંતે,ભરી જવાની,

બાળક રોતું.

======

૭૩

જનમ જથા
કથા;પ્રભાત રાત,
ઈતિ અથેતી.
=======
૭૨
ઉગ્યા બાવળ
આભે,બની વાદળ
વરસે શૂળો.
========
૭૧
તડકો જંખે
પાણી;આંખો ડૂબતી
આભ ઊઘડે.

૭૦
રેતીનાં રણ
ઊડે;નિર્લજ પાણી,
ઊંટ ડૂબતું.

૬૯
પગમાં પાણી
ઘસે,ફૂલ ખીલતું
રંગબેરંગી.

૬૮
મોજાં ઊછળે
ઊંચે,ગગન તળે
સૂકું ને સૂકું.

૬૭
દરિયો ડૂબે
આઘે,પવન સરે,

નજર ખારી.

૬૬

સૂર્ય ક્ષિતિજે
સ્થિર,હવે શું થશે
અજવાળાનું?

૬૫

મોર ગહેકે
મેઘ અનરાધાર,
કાપે કાળજું.

૬૪

કોયલ બોલી
બોલ,ફૂલ ઉઘડ્યાં,
રંગબેરંગી.

૬૩

ઝાકળ માથે
ઝૂલ,પતંગિયાની
પંગત ઊડી.

૬૨

ભર બપ્પોરે
ચાંદો,ણિંદર રાતે,
શું.ન હવે થાશે?

૬૧

કેરોસીનનો
ડબ્બો;ઝાકમઝોળ,
અંગો બળતાં.

૬૦
પાલવ સાડી
ચોળી,ભાતીગળ આ
આંખો ચોળતી.

૫૯
ઘરમાં આવી
વહુ;સૂનું આંગણું,
બહાર આવી.

૫૮
ક્નિેમા આવી
ડબ્બે,એક પૈસામાં,
સજળ આંખો.

૫૭
જગત પિતા
જાગ; તારું નિરાળું,
મારું,તમારું.

૫૬
પ્રાર્થના થશે
પૂરી;વંદન મારાં,
વાંઝિયા મેણું
----
૫ ૫
ઝળહળતું
ઘર ;દી જવાયું ;
કાજળકાળું
----
૫ ૪
પેટમાં આગ

લાગી ;ખાલી હાથમાં
કોળિયો વાયુ .
----
૫ ૩
કિરણ કોરાં
સાવ ;સૂરજ સૂનો ;
વાદળ સૂકાં .
----
૫ ૨
ફોટે મઢેલું
રૂપ ;સોના કિનારી ;
રંગની રાણી
----
૫ ૧
દરિયો ડોલે
બોલે ,લહેર મોજાં
ગાંજે માને ના .
----
૫ ૦
લાડ લડે છે
લાડી ;ઘરની વાડી
ખીલી જવાની .
----
૪ ૯
આંખો બોલે છે
ચૂપ ;ખેલ ખેલતી
લાડકવાયી .
----
૪ ૮
ઘરની ભીંતો
ખડી ;નિંદરભીન
ચિરવિદાય

----

૪ ૭

બાવળ ડાળે
મોર કરતો શોર
સહુ સાંભળે .

----

૪ ૬

પોપટ મીઠું
તીખો ;પિંજ ર પેઠો ;
નકલી વાતો .

----

૪ ૫

ચીંચીં ચકલી
માળે ;ગૂંથતી જાળી ;
ભવની ભારી

----

૪ ૪

ખોવાઈ ગયો
અહીં ,ભવાટવીમાં ;
સંસારી શેરી .

----

૪ ૩

નકલી નાતો
તારો ,લાગે છે સારો ;
મધની ઝારી .

----

૪ ૨

ચાર દિશાના
સ્થંભ ,પવનસીડી
નભે તાર લા .

૪૧

આંખો નિશ્ચલ
ગતિ ;ધ્રુવતારક ,
ચળ -અચળ .

૪૦

રુપ નિરાળું
તારું ,હે ભગવાન ,
દરદાગિને .

૩૯

હું શોધું ઘર
મારું ;પગ ડગતા ,
પૂછવું કોને ?

૩૮

સિદ્ધપુરની
જાત્રા ,સાવ સસ્તેથી
ઘરમંદિરે .

૩૭

મૃગજળની
વાતું રણ સાંભળે ;
સૂરજ હસે .

૩૬

મનનું મોતી
મોળું ;ટપાક તુટ્યું ;
ધોળું વાદળ .

----

૩ ૫

આશા પંખીની
પાંખ શિકારી કાપે
હસતે મુખે .

----

૩ ૪

આજ હું ખુશ
ખુશ ;ખુશ ધરા ને
ગગન ખુશ .

----

૩ ૩

ભર બપોરે
ચાંદો ;અડધી રાતે
સૂર્ય ઊગશે ?

----

૩ ૨

લાડ લડે છે
લાડી ;ઘરની વાડી
ખીલી જવાની

----

૩ ૧

તન ટબમાં
ન્હાય ;તનનો મેલ
ટબમાં ન્હાય .

----

૩ ૦

ફૂંફાડા મારે
સાપ ;બહાર શૂરો ;
ઘરમાં ફોસી .

----

૨ ૯

છોકરોડરી

ગયો ;બાપ બગડે

બૈરી ઉપર .

----

૨ ૮

બારી ઊઘડી

કર લંબાયો ;ફ્રૂડુ

પીવાનું પાણી .

----

૨ ૬

પોપટ બેઠો

ખાય મરચું તીખુ ;

મધથી મીઠું .

----

૨ ૬

કોયલ બોલે

આંબે ;મોર ગહેકે ;

તનમાં તાપ .

૨૫

પાણી વરસે

આભ;વીજ ઝબૂકે ;

થડકે છાતી ..

૨૪

વીજ ઝબૂકે ;

આકાશ મારે આંખ

વસુંધરાને .

૨૩

પાનખરે એ
ખરે ;વસંત દાળે
જોબન ઝૂલે .

૨૨

મનનાં મીત
મટે ;તનનાં ગીત
રણે ભટકે .

૨૧

વનનાં વન
ઘટે ;મન ભીતર
તપે સૂરજ .

૨૦

વાતો કરતી
ઘડી આજ અરવ
ટકટકમાં .

============

૧૯

પલંગ બંધ
આંખે કરે ચિંતન
કોણ સૂવાનું ?

૧૮

ઝરઝરતી

આંખો ;મીઠું વહ્નન ;
હળવી ફૂલ .

૧૭

ઘરની વાતો
ઘરે ;બહાર શોભે
ઝાકઝમાળ .

૧૬
મંગળ ગીતો
ગાય ;મનનાં મીત ;
નીર રણમાં .

૧૫

તનનો હાર્યો
થાકે ;મનઓ માર્યો
પૂર્ણવિરામ .
==============
૧૪

ચાંદો ચમકે
આભે ; ચાંદની ચો કે
ચૂડી રણકે .
==============
૧૩
વાદળી ખેલે
આભે આંખમિચોલી
વાદળ સંગે .
==============

૧૨
ધોળો પડદો
લાલ ,પીળુંને લીલું ,
બધું બતાવે .
==============
૧૧
અમારા ઘરે
તમે ? સૂરજ શોભે
ઝળહળતો ..
==============
૧૦

દીપમાં વાટ
પડી ;દરમાં સાપ
સળવળે છે .
==============
૯
કરંડિયામાં
ફૂલો ;છોડ બાગમા
રુદન કરે .
==============
૮

ટેબલ પર
પવાલું તરસે છ ે ;
પાણી રે પાણી .
==============
૭
ફૂકર મારે
સીટી ;ચેતો જરાક ;
આભ ફાટશે ?.
==============

૬
ધુંવાધાર છે
ધોધ ;પાણી સંતાયું ;
માત્ર વાદળો .
===============
૫
વૃક્ષની નીચે
દર ;દરમાં સાપ ;
બાપ રે બાપ .
===============
૪
સાપ ઉપર
ડાળે ;નીચે ચકલી
ચીંચીં કરતી .
===============
૩

મોરે ટહૂકો
કર્યો ;આભ ઝબક્યું
અનરાધાર .
==૨==

કોણ કહે છે
નથી ?હાથ લંબાવો .
મૂઠીમાં હવા .

==૧==
નભ ઝૂક્યું તે
કાનો ;કેડી ચઢે તે
રાધા રાણી કે ?
(ઉપકૃત સ્વ .પ્રિયકાંત મણિયાર)
===============